

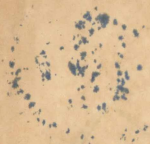
คพท ๑๓๔

เลข ๑๓๔๕๖๗๘๙

๑๓๕

เลข ๑๓๔๕๖๗๘๙

๒
ด้วยอำนาจ
ทางพระอุบาย

UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1900

ศัพท์ไทย

เล่ม ๑

ตอนที่ ๑

สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๕

โรงพิมพ์หนังสือพิมพ์ไทย

พิมพ์เจ้าของ

มีกรรมสิทธิ์ตาม
พระราชบัญญัติ

เคียม ฮัวเฮง บริษัท จำกัด ลินไ้

ตำบล สามแยก โทรศัพท เลขที่ ๙๙๐

รับ คัด เครื่อง แบบ ทุก ชนิด โดย ผ้ มอ อ้น ประณีต ใน ที่นี้

เมต น ใ้ รับ ผ้ ลัก หาด อย่าง ค้ สำหรับ คัด เครื่อง แบบ ขั ราชการ

ผ่าย ทหาร, พด เว้น แด เลื่อ บ้า เข้า มา ใหม่ หาด ย ชนิด นอก จาก น

ยัง ใ้ รับ เลื่อ ผน, หมวก, รอง เท้า, เครื่อง กระบอง, บุหรี,

หน้ ล้อ โนเวด กับ ของ อื่น ๆ อื่ก ราคา ย่อม เขว้ กว่า แต่ ก่อน มาก

เชิญ ไป ชม ! เชิญ ไป ชม !! เชิญ ไป ชม !!!

ศัพท์ไทย เล่ม ๑ ตอนที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๔

	หน้า
คำฉันท์ ถวาย พระพร ชัยมงคล	๓
คำนำ	บรรณาธิการ ๕
ฉักระวาชาย ทด	ศรี อัญญา ๗
ประเทศใหม่	พระ อนุমান ราชน ๓๕
แกมมอ	“แม่ สวาท” ๓๐
บุชา พระคณศักร (กำพัย ฌบง)	นายชิต บุรทัต ๕๗
แมวเผือก	หลวง นัยวิจารณ์ ๖๓
ระยะทางไปเชียงใหม่ (กตอนตลาค)	หลวง อรรถเกษมภาษา ๘๕
อักษร ดยาม ดังเชป	ชาว ชนบท ผู้หนึ่ง ๘๓
คำกลอนเชอ เชิญ (กตบท ชง นำรว)	ขุน ดันชาน อักษร ศาสตร์ ๑๖๒
ทำไม ?	พระ อรรถกถาธิษฐาน ๑๐๕
บัจฉิม ติชิต	 ๑๖๘

คำบำรุงปึละ ๑๐ บาท ที่ทำการโรงพิมพ์หนังสือพิมพ์ไทย โทรศัพท์ ๔๘๒

708211019

๑ บำราศ พระโรคภัยครุ	โตเชิญ เปนมุด
มากร่าย ระคาย บทยาด	ฯ
๑ พงษ์ภัยไถ่ค้น ดูมุด	แม่ หาก มุขน
มิจ. ภัยวิธี ครีปอง	ฯ
๑ เปน อริวิปจุ ของ	ร้ายแฝง ผาตของ
ชุด พระบาท มาตร มี	ฯ
๑ จงปราศ นาคเพียง ผงคด	เพราะ กรรม อันนี้
ระคุณ ข้อนั้น ทนใด	ฯ
๑ พระราช ปราภนา เนื่องใน	กรรมนี้มี ไฉน
กิจนั้น พัดน้อม พระ ประสงค์	ฯ
๑ พระยศ ภัยเกียรติ เกียรติ ยง	ยิ่งต่ำ ดำรง
ผิวดน โลก ดื้อชม	ฯ
๑ รอ พระคุณ เดโชดม	แห่ง บาท บรม
นิตร บัด บรรดา	ฯ
๑ คุ่มเกล้า ฯ เหล่า ข้า บทมาย	“ศัพท์ไทย” ไชยนา
คณะ นิยม สมนุ	ฯ
๑ เดอตุ ชุระกิจ ตฤชติปรา	รพภ ปวง ต่ง ภา
ระดำ ประสงค์ สิทธิเทอญ	ฯ

ด้วยเกล้า ด้วย กระหม่อม ขอ เคารพ ฯ

ข้า พระ พุทธเจ้า คณะ หนังสือ พิมพ์ “ศัพท์ไทย”

คำฉันท์ ถวาย พระพร ชัยมงคล

๑ วสันตดิถีก ฉันท์ ฯ

๑๕
๑ ถวมน้ำพวงไอน์ ถีระค้อม
กอบปดามีภักดี นิจะถวาย

๑ ขอบพระเนรมิต
ปกเกล้าฯ จรุง สิริสูง

๑ พระพร พุทธศก ทวีตหัสต์
สี่เศษ ผดม สัมยะปี

๑ ชวียงไศศกิตินปฐมะเบิก
“ ศัพท์ ไทย ” อุบัติทนต์เดิม

ถีระนัยม พจกาย
อภิชาติทน์ พระบาท บงส์ ฯ

บทศรีวี่ ดัถยร ทรง
คตวิวัฒน์ สิวัดดี ฯ

จตุสดก กะตัญญู
ระบุดังหะมาตย์ธรรม ฯ

สุกฤกษ์ะ เปนเดิม
พระนคร ประกาศ ขาน ฯ

๑ ปรารมภ์นิยม หิตะประโยชน์	นิระ โทษ กระทำภาร
แผ่ เผย เฉลย อุดมล้ำ	คุณะซึ่ง จะพึง ตด ๗
๑ โดย เหตุ พหุสัตว์ และเห็น	นิติเป็น ประหนึ่ง ยด
ถ้วน ฉาย ขยาย นยะผจญ	วิจิกิจจน์ กระจำจาง ๗
๑ เจน อรรถ วิมิต วิมุติ แน่	ยติแพร่ มีจำพราง
๕ ๕ ชอบ และผิด พิพิธทาง	คุณะ โทษ อุทาหรณ์ ๗
๑ ปล่ม ปลุก ทนุก ส่วนการ	เสนาะ อ่าน และ อาทร
บรรเทิง หทัย ประนุทธอน	มนะ เหนื่อย ณ ชุรคตาย ๗
๑ เพื่อ คดอง และว่อง วิทยอรร	ณ ประพันธ์ วิธี่ หลาย
๕ ๕ น บุปผ ภาคะปริยาย	ฉะเพาะ มุตะเหตุยต ๗
๑ ความ ปราถนา ณ ชุระนี้	ผดด้ จะ พถันดต
คำเนิน เจริญ จิระ สกต	กิจะ ต่่วน ต่ดวกต ๗
๑ ด้วย ข้า พระบาท ยุคต บง	กชะ จง กระมต มี
๕ ๕ ม่นหมาย พระเดช พระคุณ ถ	ระ สกคัย นรินทร์ ครา ๗
๑ เนื่อง อานุภาพ พด พระบ้อง	ศิระผอง ประคามา
ร่วม นนทะ ใน สห สภา	มิตรภาพ ประชุมพรศักดิ์ ๗
๑ พร้อมเพียบ กตัญญูกตเว	ทิตะ เอกะจิตต์ ฉันท
น้อม เกด้า ๗ และ ก่อว สติติ วรรณ	ณนะ วาถย์ ถวาย ขัย ๗

๑. ฉบับง ๒

๑๖	๑	สรวม อุดยเดชะ พระไตร	รัตนะ อติศัย
		สุขุม สุขคาม ภีระคุณ	๑
	๑	สรวมคักติ อรรคเทพย์ เสพสุน	ทรา วัช การญ
		ญะธรรม เทวธรรม ช่าง	๑
	๑	สรวมนุญ บารมี หมาย องค์	อดิต จักร กรังค์
		รามาชิบดี ศรีสินทร์	๑
	๑	หำ กษัตริย์ ทรงราชย์ ปฤถพิน	สยาม หด้า โถก ยิน
		ดัยอง พระยงค์ เยง ชาม	๑
	๑	จุง มา ประมวญ ถ้วนตาม	อัญเชิญ เจริญ ความ
		ดั้มฤทธิ อัญฐูผล แผ่นถาร	๑
	๑	เพื่อบรับ อภิรักษ์ บริบาล	ประสาธ สุกสาธ
		ประสิทธิ ใต้ถก เสร็จคั้ว	๑
	๑	แค่ พระบาท บพิตรภูมิ	รามาชิบดี
		ดิลก ที่หก รัชกาล	๑
	๑	ให้ ทรง พระเกษมดำรงาญ	รมย์ ใน ราชย์ นาน
		พระชนม์ เน้นพัน สด พรชัย	๑
	๑	โสภณ พระ สกนธ์ กอปรพร	ณะ มั่งคั่ง สรร
		พระพด ปฏิภาณ ไพบูลย์	๑

คำนำ

หนังสือพิมพ์ "ศัพทไทย" ที่เราปรารถนาจะทำให้บังเกิดมีขึ้นนี้ โดยที่เราได้ประชุมปรึกษาเห็นพร้อมกันแล้ว จึงได้นำความขึ้นเสนอและได้รับอนุมัติจากท่านเจ้าของที่ส่งติดต่อ ท่านได้โปรดประทานนามสมัครชื่อว่า "ศัพทไทย" นี้ให้ อันควรนับว่าเป็นมงคลนาม ก็แต่การที่ "ศัพทไทย" จะเจริญขึ้นนานอยู่ได้ก็ด้วยชาวคณะและท่านที่ควรพินิจ หรือเพื่อนฝูง มีความกรุณา มีความสมัคร มีความสามัคคี ช่วยเหลือเขียนเรื่องที่ดี ๆ ให้แนะนำตักเตือนชี้แนะทางดำเนินให้ เพื่อเขาด้วยความนิยมของผู้อ่านทั่วไป

ถ้าจะมีผู้แย้งถามว่า "เหตุใดจึงเกิดมีศัพท์ไทย" เหตุนี้เราได้เคยกล่าวในหนังสือพิมพ์ไทยมามากแล้ว ถ้าจะกระนั้นก็เหมือนเกือบจำนวนครึ่งของเรื่องรวมเกียรติ ถึงกระนั้นก็จำเป็นต้องกล่าวตอบโดยย่อไว้ในที่นี้อีก เพื่อผู้ใดแย้งถามจะได้ทราบและให้สังเกตคำว่า "คำนำ" กล่าวคือไม่มีใครเขาทำเราจึงทำสำหรับประดับพระนคร สำหรับประดับสติปัญญา สำหรับความเพ็ดเพิ่นเมื่อว่างการงาน อีกสำหรับเชิดชู... ชาติ ...ยังได้ผลประโยชน์ที่ไม่ต้องแย่งใคร ประมุขใคร ถึงแม้ว่าผลนั้นได้น้อย ถ้าไม่ขาดทุนก็เรียกว่าได้กำไรอย่างงดงาม ถ้าไรคือความประดับต่าง ๆ สำหรับสิ่งทั้งมวลที่ได้กล่าวมา ซึ่งเป็นที่พอใจของเราแล้ว

คงมีผู้เขยยหน้าว่า จะขายหนังสือก็อาจถึงชาติ นำหัวเราะมิใช่ใครจะหัวเราะ ถ้ามีผู้หัวเราะ ขำเขาก็ก็น่ากระดากใจขึ้นเลย

ข้าพเจ้าว่า สำหรับเชษฐชาติต่างหาก ข้าพเจ้ามิได้จะให้รักชาติ

เพราะต้องการจะขายหนังสือ

เรื่องอะไรของใครซึ่งดงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ “ศัพท์ไทย” เดมแรกกัน
จะดีหรือไม่ดีอย่างไร เห็นท่านผู้อ่านควรดูให้ตลอด เขาเองเกิด
ถ้าข้าพเจ้าจะหยิบยกขึ้นมากล่าวเสียแล้ว ท่านผู้อ่านก็จะเลือกอ่าน
และเจ้าของเรื่องที่ถูกต้องก็จะเสียใจ ซึ่งมีเสียงผู้เขียนอยู่คนหนึ่ง
เขียนหลังจดหลังแจ้ง ไม่ควรเลยที่ข้าพเจ้าจะนำมาตีหรือชม

อนึ่งโบราณท่านย่อมกล่าวว่า “นานาจิตต” ข้าพเจ้าเห็นว่า
ไม่ดี แต่คนอื่นจะเห็นว่าดีก็ได้

ท่านผู้อ่านจงจำอีกข้อหนึ่งว่า “ศัพท์ไทย” จะเจริญและส่ง
ต่อยาวเพียงไร ข้าพเจ้าก็คงเป็นข้าพเจ้า ชาวคณะก็คงเป็น
ชาวคณะอยู่นั่นเอง ไม่ผิดแปลกไปกว่าเมื่อครั้งยังไม่เกิดมี “ศัพท์
ไทย” แต่อย่างหนึ่งอย่างใด แต่ที่ว่า ถ้า “ศัพท์ไทย” มีความเจริญ
ยืนนานอยู่ได้ตราบดี ก็เปรียบประหนึ่งเป็นเครื่องอาวุธรบประคับ
กายของชาวเราอยู่ได้ ยืนนานตราบนั่น เพราะฉะนั้นท่านจะไม่อ่านวย
พรให้แก่ “ศัพท์ไทย” บ้างหรือ อ่านวยพรของท่าน ศัพท์ไทยเจริญ !

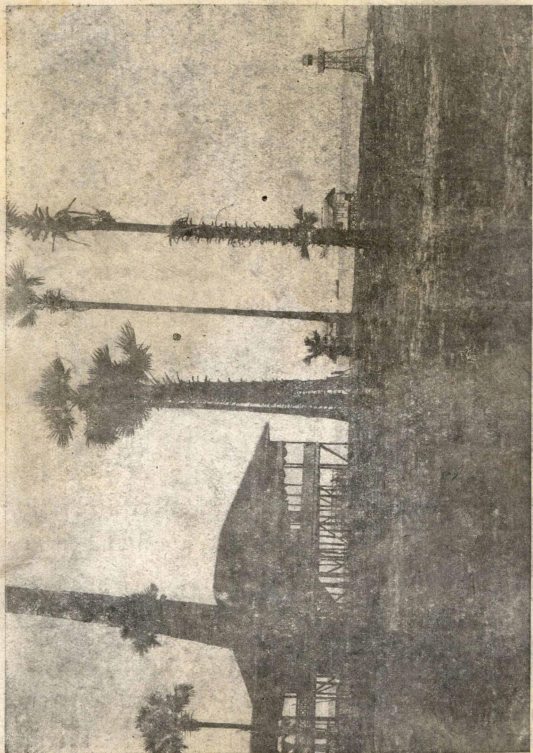
ศัพท์ไทยเจริญ!! ศัพท์ไทยเจริญ!!!

ข้าพเจ้า “ท่านผู้รับหนังสือศัพท์ไทย เจริญ”

บรรณาธิการศัพท์ไทย

ที่ทำการหนังสือพิมพ์ไทย

วันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๔

หาดเจ้าสำราญ

ลักระวา ชายทะเล

ของ

ศรีอยุธยา

พระพุทธศักราช ๒๔๖๔

บอกกล่าว

บท ลักระวาเหล่านี้ ข้าพเจ้า ได้ แต่ง ขึ้น สำหรับ ร้อง ในงานวัน
ประสูติ ของ หม่อมเจ้าหญิงพรพิมลพรรณ, ซึ่ง ตรง กับ วันที่ ๓
พฤษภาคม. เมื่อ ลงมือ แต่ง นั้น ก็ เป็น เวลา จวน แลแล้ว จึง ต้อง
รีบ ร้อน หน่อย, เพราะ ฉะนั้น ถ้า มี ข้อ ขาด ขาด ตอน ไต ซึ่ง เห็น ชัด อยู่บ้าง
ก็ ขอ อภัย เสีย ดอน เกิด.

ศรีอยุธยา

หาดเจ้าสำราญ

วันที่ ๒๕ เมษายน, พ. ศ. ๒๔๖๔

(เรือง เรา ได้ ตื่น ณ บัด นี้ มา ลง โดย ได้รับ อนุญาต จาก ท่าน
เจ้าของ แล้ว - บ. ก.)

สักระวา ชายทะเล

(ชาย)

๑ ๑ สักระวา จันทร์ อ้อม แจ่ม กระเจ้า

จับ นกาค เรือง ระเบียบ รับ แสง ขาว จับ ตำคร คั่น พดอย พระ พร้อย พราว
 แสง สภาว ราว กับ เงิน น้ำ เติ้น พิศ จันทร์ ส่อง พารา พัง ค้าง ผัน
 ถึง นอด จันทร์ โคม ครุ ผู้ กอด ยจิต อัน นอด จันทร์ บ่ม ทน ถัก น้อย นิด
 เทา นอด ชู้ คู่ ชู้ วิค ของ เรียม เขย ฯ

(หญิง)

๒ ๑ สักระวา มา จันทร์ ก่อตัว กอดอนเนม

แต่ จระ แหก มพจน แกล้ง ราว แด้ง เต็ม พัง บท กอดอน ร้อน เหมือน ไฟ มาไหม้
 เกรียม
 มา และ เต็ม เต็ม ดัน ชวน ยมดี เปรียบ สำนอง ด้วย พระ จันทน์ ฟ้า ขนจริง
 พอ เห็น หญิง อื่น ที่ งาม ขวาม ศรี นอด ของ นอง ก็ กูง หมอง เปน ราก
 เหมือน ค่ะ คี่ แรม ดับดับ ไป เขย ฯ

(ชาย)

๓ ๑ สักระวา อนิจจา ข้าง พดอย พ้อ

กระไร หนอ แด้ง ว่า นาน น้อย จิต ราว กับ พัน เจ้า ชู้ อยู่ เบน นิดย
 คอย แต่ คิด กรอ ชู้ อยู่ ไร่ ไป พี่ เหมือน คั่น ครั้น ๆ ไม่ รั ชาติ
 ชัด เข้า หาด เนอง นิดย เพื่อ ชัด โกล่ เหมือน ใจ พี่ ที่ ค้าง ถึง ทราย ไวย
 ทุกวัน ไม่ เฝ้า ถวิล ยุ พิน เขย ฯ

(หญิง)

๔ ๐ ตั๊กแตน น้ำหัวเราะ แค้นเหมาะ เหมง

ยกเอา ค้อน ครนเครง เปียบใจพี่ ยาม นาน ชัดโครม เหมือนใจค้
ยาม น้ำตงเจียบดี ไม่ มี มา มา พุด พ่อย หนอย แน่ เพ้อ แก่ ชัด
เมื่อ พราก พัดจากบุรี ที่ หรรษา มา ตดเตอย เกย พ้น จานรจ่า
กตบ ภารา น้ำ ตงคงเจียบเอย ฯ

(ชาย)

๕ ๐ ตั๊กแตน ข้าง กระไร ไต พัง ถอย

ปาก น้อยๆ แหมเห็นเจ็บ รวด เข้ม ทั้ง ถอยคำ ขอนแคะ พุด เตระเต็ม
คานเค็ม รวกับ น้ำ ตมูทโท อบ นาคเค็ม แดงชน มา หานาจด
อัน เย็น ชัด ถ่างกาย หาย เค็มได้ นื่อง จะ ว่า พยาเจ็บ เท้าใด
ขอ แต่ ใช้ดา ชาย หายเจ็บ เอย ฯ

(หญิง)

๖ ๐ ตั๊กแตน พัง ชน พุด ดานค้อ

จะ เชื้อใจ ได้ หรือ น้ำตงดัย อบ ทเด แล้ง ต้อง ถ้าง ร้างกาย ไชว
มา พุด ยอ ด้อใจ ก็ ปาน กัน ยาม ดบาย ที่ ชายทะเล น
ก็ ทำ ที่ เปน นิยม ชมคินัน พอกตบ กรุง ก็ คง ยุง พัดวัน
หาอน ชม แก่คน นาคเค็ม เอย ฯ

(ชาย)

๗ ๑ สักกระวาเสียใจไม่เชื่อถ้อย

พี่ไม่พด้อย พุดเด่น เช่นน้อง หมาย ถึงพุดมากคำประมอด ถ้วน เท่า ทวาย
 ทุกเม็ด ที่มีราย ชาย ทด ทุกคำก็ คง จริง อย่างก็จิงจิต
 พี่รักจริงมิ่ง มีศรัไม่หันเห ขอรักจน น้ำ ห้าง แดง ทด
 รักจนโลก ชวนเซ ทลาย เอย ๑

(หญิง)

๘ ๑ สักกระวาถ้ำดินนั้นใจง่าย

คงจับจิตเจียนกายแล้ว เป็น แน่ แต่ตาที่มีตุรจุกแต่
 หูก็ยัง ไม่แซ ไม่เชื่อนไป ได้เคยเห็นเคยนั่ง พังเขาเต่า
 ว่าชายเกิดเกิด เติตา รูปใสว เคยมีหญิง ถูกอาภรณ์ อยู่ถมไป
 ทั้งเมือง นอกเมือง ใน จริงใหม่เอย ๑

(ชาย)

๙ ๑ สักกระวาฟังถาม ออกคร้ามปาก

แสนลำบากยาก แท้แท้สงสัย นึกถึงใจ อีเหินหา พอ เข้าใจ
 ข้างสงสัยจริง แม่หนูขบขบมาก คำที่พี่เป็นชาย ไม่วาย หัง
 เผาแค่ ชิงเคียดยุพิน จินตะหรา สิ่งที ตัวเคย แด้ว นะ แก้วตา
 จะเก็บ มา ห่วงโย ไม่ควร เอย ๑

(หญิง)

๓๐ ๑ สังกัรวา ฟังว่า แค้นหน้าหัว

ข้าง เปรียบตัว กับ อีเหณาเจ้าข้าเอ๋ย เปรียบแล้ว บัดนี้ ความร้องห้ามเอ๋ย
 กัดจะเลยเข้า ตัก รุ้ ตัก ตัว ดี แต่ จินตะหราย พากักร
 เขา เด็ก รัก แล้วหนี ไป มี ผัว พ่อ อีเหณา จังหัน มา พันพัน
 พุด ยวน ยัว บุษบาน่า อายเอ๋ย ๑

(ชาย)

๓๑ ๑ สังกัรวา ว่า ได้ ก็ ว่า เขา

ถ้า แม่ เขา ว่า บ้าง นาง จะ ชิง ทรมาน สงวน นอด หงส์ จง คำนึง
 ถึง ส่วนตัว ของ นาง บ้าง เป็นไร ก่อน พบ พี่ มี ชาย เป็น หลาย คน
 ไป ตอม ตัว นฤมต อยู่จริงไหม ว่า แต่ พี่ โฉมศรี ไม่ หยอกใคร
 สิวได้ ช้ หด่อน เฟ็ดเกิด ดี เอ๋ย ๑

(หญิง)

๓๒ ๑ สังกัรวา เตือน คัด พาด วิวาท

หมิ่น ประมาท ก้าว ร้าว ก้าวง่าย ๆ แม่ ตัดฉัน ถูก ตอม ชาย ห้อมกาย
 ก็ ความผิด ของชาย อย่า กไฟ ตอม มิ ใช่ว่า ตก มา จาก สวรรค์
 มิ ใช่ว่า ผิดฉัน นั้น กัด หอม มิ ใช่ว่า เคย ชวน ช้ มา ตู ตอม
 มิ ใช่ว่า ยอม รัก รับ กับใครเอ๋ย ๑

(ซ้าย)

๑๓ ๐ ถักระวาดารภาพ ราบ เทียวแม่

ชอบใจ แก่ที่รัก ทุกสิ่งสรรพ เพราะ อันว่า ขรรคดา ของ ชายนั้น
 หญิงได้ง่ายไม่สิ้นไม่ ฝ่ ปอง ยิ่ง ได้ยากยิ่ง ยากได้ ชมชัด
 ยิ่ง หวงศวิญจิต ให้ ฝ่ ต้อง ยิ่ง เมิน หน้ายิ่ง พาให้ ยาก มอง
 ยิ่ง ชัดของยิ่ง ขวน รักเคย ๑

(หญิง)

๑๔ ๐ ถักระวามี หน้า มาว่าเขา

คน ดี เหมือน แม่ตง เม่าเขา นกหนา ไฟ เขา จุด อยู่ ดี ๆ ก็ รี่ มา
 บิน ว่อน วู จู หา เบดอ อัดดี ไฟ ดี อยู่ เคย ๆ ไม่ เคย ตาม
 ไป ดู ความ ใหม่ แม่ตง ให้ เสื่อมศรี แม่ตง มาเอง ปาก เก่ง ชัด อัดดี
 บก ใหม่ ชัด ไฟ ได้ หรือ เคย ๑

(ซ้าย)

๑๕ ๐ ถักระวามี น้อย ว่า มา ถูก ต้อง

แม่ นวด นอง ดโษยยา โกรธ พิ วิสัย ชาย เกิด มาใน ชาตรี
 ก็ ย่อม ฝ่ นารี เป็น ดี รัก ยาม เล็ก คู่ ต้อง ดู หลาย ๆ นาง
 เพื่อ เป็น ทาง เบรียบ ดู วัฏระหนัก จน พบ ผู้ ประเสริฐ และ เกิด ลักษณะ
 จึง จะ ขอ ผาก รัก แน่ จริ่งเคย ๑

(หญิง)

๑๖ © สักระวา ยอมแพ้แน่หรือ

ถ้าแพ้จริง ไม่ถือ ชั่ง โทษา เมื่อ ยั่ว เล่น ก็ เป็น ขรรคมดา
 ต้อง ยั่ว บาง อย่าง ประสา ชอบพอ กัน เมื่อ พุด ตัก มี ไม่ ครี จิต
 ไม่ แผลง ถูก ชิง เคียด และ เคียด ฉนั้น เมื่อ รู้ คำ ของ สัก ที่ มี นั้น
 คดี ฉนั้น หรือ จะ โกรธ ถือ โทษ เอย ฯ

(ชาย)

๑๗ © สักระวา ยินดี เป็น ที่ ยิ่ง

ที่ ยอด หญิง วาย โกรธ ยก โทษ ให้ เหมือน ถม พัด มา รำ เพย เรย หัวใจ
 ให้ วาย ร้อน อ่อน ฤทัย ยาม เทียง วัน แด ทเด แด้ว เหน้ มา มอง
 คดี ของ น้อย ยอด หญิง เป็น มิ่งขวัญ ความ รัก เจ้า เท่า สุ่มท สู้ รำ พรรณ
 ไม่ มี คั่น ขัน รัก ของ เรียม เอย ฯ

(หญิง)

๑๘ © สักระวา ถ้า แม่ ว่า รัก จริง

ไม่ มี สิ่งใด เปรียบ และ เทียบ เท่า ด้วย อำนาค ความ รัก หนัก ไม่ เบาล
 ความ โสภ เสรา เลื่อม คดา ยวาย เพราะ รัก แม่ รัก จริง หญิง หรือ จะ ใจ แวง
 ชาย ดำ แคง จริใจ ให้ ประจักษ์ หญิง ก็ ย่อม จะ ปอง ปรอง คง รัก
 แม่ สัม คัก คัด สัม คู้ ควร อยู่ เอย ฯ

(ชาย)

๓๙ ๑ ดักระวาท้องมาแต่เพียงครู

พินิจดู นาฬิกา นวนัยจิต	ถึงเวลาต้อง ลาบรรดามิตร
ถึงตัวไป ใจคิด ชยนิรันดร์	ขอ ลาปวง นารี ที่มานั่ง
ดับทั้ง ดักระวา วงดินน	ขอให้ท่าน ชยอยู่ทุกคืนวัน
เจริญ ชนม์ พินิต พรวณ สัมพร เอย	ฯ

(หญิง)

๔๐ ๑ ดักระวาขอ ดาท่านทั้งหลาย

ผู้เป็นชาย พัง ดักระวาข้า	ใช้ว่าหมาง มิตรภาพ จึง กราบ ลา
เพราะ จำเป็น จำ คดา คดาตไมตรี	ขอให้ท่าน ปรีดี เปรมเกษมสุข
นิรทุกข์ โศก สว่าง สำนาคคีรี	โรคภัย จง กษัยไว้ ราวคี่
เหมือนวันนั้น แจ่มจันทรวันเพ็ญเอย	ฯ

ประเทศใหม่

พระอนุমানราชอิน. เรียบเรียง.

ตั้งแต่มหาสงครามในทวีปยุโรป ได้สงบลงจนถึงบัดนี้ โลกก็มีการเปลี่ยนแปลงไปต่าง ๆ ราชอาณาจักร ซึ่งตั้งขึ้นด้วยอำนาจแสนยานุภาพ เทียว รุกราน ริม ประเทศน้อย ๆ ซึ่งอ่อนกำลังกว่า ก็ถึงแก่ความสลายแตกออกเป็นหลายประเทศ เช่น ราชอาณาจักรออสเตรียฮังการี ราชอาณาจักรรัสเซียของซาร์ และราชอาณาจักรตุรกี ของ สุลต่าน ในราชอาณาจักรทั้ง ๓ ซึ่งถึงแก่ความเสื่อมลงไปแล้ว ณบัดนี้เกิดมีประเทศ ซึ่งตั้งเป็นเอกราชขึ้นใหม่หลายประเทศ นี่เป็นผลอย่างหนึ่งที่มหาสงครามได้ให้แก่แผนที่ของโลก

ประเทศที่เกิดขึ้นใหม่ และตั้งตัวเป็นเอกราชนั้น คือ—

โปแลนด์ ลิทวนเนีย เชกโกสโลวาเกีย

อาร์เมเนีย เอสโทเนีย แบลต์ไคน์

ยูโกสลาเวีย ลัตเวีย เลบบานอน

อุกแกรนเนีย ยอเยีย ซีเรีย

ฟินแลนด์ เอสเซอร์ไบยัน เมโดโปเตเมีย

ประเทศเหล่านี้ มีหลายประเทศ ซึ่งเคยเป็น เอกราช มาแล้ว เช่น
ชาติโปต ประเทศโปแลนด์ ซึ่งเดิมเคย มีอำนาจ เป็น มหาประเทศ อยู่
ทาง ภาคเหนือ ของทวีปยุโรป ต้องตกต่ำเสีย เอกราช ก็ เพราะ กดขี่
กันเอง ราษฎร ที่มีอำนาจน้อย ซึ่งเป็น พลเมือง ใหญ่ มาก เมื่อขึ้น ต่อ
การ เบียดเบียน ของ พวกกันเอง ก็เลย ต้ม แม่ แต่ ความ อิศระภาพ
ของตน ถึงที่สุด มีศัตรู ภายนอก มา รุกราน ก็เลย ไม่กระตือรือร้น
เตรียมตัว ป้องกัน เหตุฉะนั้น ประเทศโปแลนด์ จึง ถูก ประเทศรัสเซีย
ปรังเซีย คือ ชาติเยอรมัน ฝ่ายเหนือ และ ฮอลันดา ซึ่งมี อำนาจ กักร
ห้อมล้อม ประเทศโปแลนด์ อยู่ ช่วย กันแบ่งเอาไป เป็น เมือง ขึ้น ของ
ตน ถึง ๓ คราว ถึงที่สุด ก็ยุบเอาไปหมด

เหตุที่ ประเทศโปแลนด์ ต้อง เสีย อิศระภาพไป ใช้ว่า เป็น เพราะ
กดขี่ กันเอง อย่างเดียว ยังเป็น เพราะ ชาติ ความ สามารถ และ ชื่อน แอ
ด้วย ราชสมบัติ ของ ประเทศโปแลนด์ ไม่ตก เป็น มรดก ของผู้ใด ถ้า
พระเจ้าแผ่นดิน ใดวรรคต ราชสมบัติ ไม่ตก กับ โอรส อย่างประเพณี
นิยม คณะเสนาบดี ก็เลือก ตั้ง พระเจ้าแผ่นดินใหม่ เมื่อ เป็น ดั่งนี้
ต่าง พวก เลือก บุคคล ซึ่ง คน นับถือ รักใคร่กันเป็น ต่าง แ่งแย่ง มี
ความ อิจฉา ซึ่ง กันและ กัน ถึง ท้าย แยก สามีคี่ เลือก พระเจ้าแผ่นดิน
จาก ชาติ ของ ตนไม่ได้ กลายเป็น เลือก บุคคล ภายนอก มา เป็น
เท่ากับ นำ ศัตรู เข้า มา ประหาร ชาติ ของ ตนเอง บุคคล ภายนอก ที่

ถูกชาติโปแลนด์เชิญมาเป็นผู้ปกครอง ก็ยุ้งส่ง เสริมให้พวกโปแลนด์
วิชาทรมานฆ่าฟันกันเอง ยิ่งวัน ประเทศโปแลนด์ ก็อ่อนแอ ลงทุกที
ผลที่สุด บ้านเมืองถึง หายระเนด้วย เหตุดังนี้

ครั้น ถูก เป็น ขเลยแก่ ประเทศอื่น แล้ว ชาติโปแลนด์ จึง รู้ ดี ว่า
ความเป็นไทย เป็น สิ่งสำคัญ ได้ แสดง ความ ถัดหาญอย่าง น่าสรรเสริญ
เพื่อ ชาติ นำ เสีย ดาย ถ้า ความ ถัดหาญ นี้ ชาติโปแลนด์ ได้ แสดง มา
แต่ ครั้ง แล้ว ชาติ ของ คน ก็ คง ไม่ ถึง แก่ ความ ตกต่ำ ต้อง เสีย ความ
อิศระภาพไป ชาติ รัสเซีย และ ชาติ โปรตุเกส ซึ่ง ริม เขา ประเทศโปแลนด์
ไว้ ได้ พยายาม ที่จะ ทำให้ ชาติ โปแลนด์ ถิ่น ชาติ ของ คน เสีย โดย หวัง
ว่า ถ้า เพราะ อุบัติภัย ใจ คอ ให้ เปลี่ยนเป็น ชาติ รัสเซีย และ ชาติ โปรตุเกส ได้ แล้ว
ชาติโปแลนด์ ก็ คง ถิ่น ชาติ แท้ ของ คน และ ไม่ ทำ ยังยาก ให้ อีก วิถี ที่ ใช้
มี หลาย ประการ เป็น ต้น บังคับ ไม่ ให้ เด็ก พูด ภาษาโปแลนด์ ถ้า ผิด
จะ ต้อง มี โทษ ครั้ง หนึ่ง ชาติ โปรตุเกส ได้ พยายาม ห้าม ปวณไม่ ให้ เด็ก
ชาติโปแลนด์ ทั้ง หญิง ชาย สวด มนต์ ภาวนา เป็น ภาษาโปแลนด์ คราว นี้ เกิด กาหัด
ผู้ปกครอง เด็ก ตั้งแต่ เด็ก ของ คน ไม่ ให้ สวด เป็น ภาษาเยอรมัน เด็ก ก็
ปฏิบัติ ตาม รัฐบาล โปรตุเกส จึง ออก คำสั่ง ให้ ลง อาญา เขียน เด็ก ที่ ไม่
ทำตาม พวก ครู ก็ ปฏิบัติ ตาม คำสั่ง บิดา มารดา ของ เด็ก บัง บัง พา
กัน เข้า ไป ใน โรงเรียน และ นำ เขา บุตร ของ คน ไป เสีย รัฐบาล

ปรัสเซีย มีคำสั่งให้จับ บิดามารดาของเด็ก ตัดออกจนผู้ที่ออกเงินช่วย
 เหลือพวกเหล่านี้ แม้ชาติเยอรมันจะได้พยายาม ต่าง ๆ ในเรื่องนี้
 เพียงไรก็ไม่เป็นผล เพราะพวกเด็ก ๆ พร้อมใจกันหยุดไม่ไปเรียน
 ในควรวนโลกได้ทราบเรื่องจากข่าวโทรเลขว่า “เด็กคนหนึ่ง
 หยุดเรียน” ต่างก็หัวเราะเยาะชาติปรัสเซีย ถึงที่สุดก็ต้องยอม
 ให้เด็ก ๆ สวดมนต์เป็นภาษาโปแลนด์อีก

ถ้าชาติปรัสเซียและชาติปรัสเซียดำเนินวิธีประกาศนโยบาย ไม่ตั้ง
 เคียดตามใจตน และแสดงความเมตตากรุณาต่อชาติโปแลนด์
 ก็อาจเป็นหนทางให้ชาติโปแลนด์รับรองวิธีปกครองของชาติปรัสเซียและชาติ
 ปรัสเซียได้ ชาติฮอลันดาได้ใช้วิธีอย่างนุ่มนวลกับชาติโปแลนด์ที่
 ตกไปเป็นขอยของตน คือ ชาติโปแลนด์ในแดนที่เรียกว่า กาลิเซีย เป็น
 ผลสำเร็จ พวกโปแลนด์มีความพอใจไม่ก่อการว่าคาญให้ชาติฮอลันดา
 แต่ส่วนชาติปรัสเซียและชาติปรัสเซียใช้วิธีบังคับ กลับได้ผลตรงกัน
 ข้ามกระทำให้พวกโปแลนด์พยายามจะกู้ความอิสระภาพขึ้น

เหตุการณ์ดังข้างต้นนี้ ได้ปรากฏเป็นเช่นเดียวกันกับชาติฟินใน
 ประเทศฟินแลนด์ ซึ่งมีอาณาเขตรแดนเหนือติดประเทศสวีเดนด้านใต้
 และด้านตะวันออกติดประเทศรัสเซีย ชาติฟินไม่ใช่ชาติชาวยุโรป เป็น
 พวกสืบมาจากชาติตามองโกลเลย มีความขยันขันแข็งสามารถต่อ
 การ การ ประเทศฟินแลนด์ได้คัดเป็นของ ประเทศสวีเดนมาช้านาน

เมื่อหลุดพ้น มาเป็นไท ก็กลับ ตก ไป อยู่ใน อำนาจ ของ รัสเซีย มหาภัย
แต่ พวก ฟิน ได้ พยายาม กู้ชาติ ของ ตน เสนอ ภาย หลัง รัฐบาล รัสเซีย
ต้องผ่อนผัน ให้ อำนาจ ปกครอง แก่ ชาติ ฟิน มี รัฐสภา และ ใช้ ภาษา ของ ตน
เอง ได้ ครั้น มา ถึง รัช สมัย ของ พระเจ้าซาร์ องค์ สุดท้าย นี้ พระองค์
กลับ คืน พระราชาก็ ได้ พระราชทาน แก่ ชาติ ฟิน ถอน อำนาจ ปกครอง
ตนเอง แต่ ปิด รัฐสภา ของ ชาติ ฟิน เสีย แล้ว ส่ง นายทหาร ไป ปกครอง
ตัวเนร วิถี ตาม แบบ ทหาร

เมื่อ เกิด ชน ดงนี้ ชาติ ฟิน ได้ มีความ โกรธแค้น แสดง ความ
มานะ จน สุด สามารถ ได้ กำหนด วัน หนึ่ง เป็น วัน ไหว้ ทุกข์ ให้ แก่ ชาติ
ในวัน นั้น ประชาชน ชาว ฟิน แต่ง กาย ด้วย เครื่อง ตำ ทุก คน เวลา เติร์
ไปตาม ถนน ก็ ไม่ ยอม เติร์ ร่วมทาง กับ ผู้ว่าราชการ ซึ่ง เป็น ชาติ รัสเซีย
ถ้า เห็น เติร์ มา พวก ฟิน ก็ ข้าม ฟาก ถนน ไป เติร์ เสีย อีก ข้าง หนึ่ง หรือ มี
การ มหรสพ เก็บ เงิน ผู้ว่าราชการ ประสงค์ จะ ขุด ถนน พวก ฟิน
ขอ ตัว เข้า ดู แต่ ไม่ ไป ดู ปล่อยให้ ผู้ว่าราชการ กับ คณะ ดู แต่ ลำพัง
แต่ ความ ไม่ ปราถนา ร่วม สมาคม ด้วย พวก ฟิน ใช้ แต่ แสดง กิริยา ขัดขวาง
คือ ทหาร ตำเนร การ ปกครอง ของ รัสเซีย อย่าง เดียว ยัง ได้ พยายาม ใน เรื่อง
การ ศึกษา ของ พวก ตน เพื่อให้ ได้รับ การ ผูก สอน อบรม นิสัย ให้ ดี ยิ่ง
ขึ้น เพราะ เห็น อยู่ ว่า การ ศึกษา เท่านั้น ที่ จะ เป็น วิถี สำคัญ นำ ความ
อิสรภาพ มาสู่ คน ได้

มีเรื่องเล่ากันว่า ชาวอังกฤษคนหนึ่งไปเที่ยวยังเมืองเล็ก
เมืองหนึ่งในประเทศฟินแลนด์ ได้สนทนากับพวกฟินด้วยเรื่องต่าง ๆ
แล้วพวกฟินถามชาวอังกฤษคนนั้นว่า ได้เห็นโรงสร้างอาวุธของ
พวกเขาหรือไม่ ชาวอังกฤษนั้นก็นิ่งนอนเพราะไม่คิดว่าเมืองเล็กเพียงนี้
จะมีโรงแต่งสรรพาวุธด้วย พวกฟินได้บอก่า “เชิญท่านมาดู”
แล้วพาชาวอังกฤษไปยังโรงเรียนแห่งหนึ่งซึ่งพ่อเด็กนักเรียนกำลัง
ออกมา พวกฟินชี้ไปทางเด็กนักเรียนและพูดกับชาวอังกฤษว่า
“นี่อย่างไร สะท้อนปืนใหญ่แต่ปืนเด็กของเรา เพราะเราเชื่อว่า
ประเทศที่ได้รับการศึกษาทางอารยธรรมแล้ว อย่างไรเสียก็ต้อง
เป็นไทได้วันหนึ่ง” อย่างไรก็ตามก็นับว่าชาติฟินมีความเชื่อที่ถูก
ที่เห็นว่าการศึกษาเป็นอาวุธสำคัญ อาจคำนวณอาวุธอย่างอื่นได้
บัดนี้ชาติฟินก็เป็นอิสระภาพบริบูรณ์และมีรัฐสภาของคนแล้ว เป็นที่
หวังว่าคงจะปกครองตนเองได้เรียบร้อย เพราะเป็นชาติที่ได้รับการ
ศึกษาทั้งรู้จักหน้าที่ของคนโดยมาก

ประเทศที่เกิดขึ้นใหม่มีอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งรู้ดีว่าการศึกษา
เป็นสิ่งสำคัญ คือประเทศโมหิเมย์ซึ่งบัดนี้เรียกว่าประเทศเซกโก
ส์โตเวเกีย มีอาณาเขตรวดด้านเหนือติดต่อกับประเทศโปแลนด์แต่
ประเทศเยอรมัน ด้านตะวันออกติดประเทศโปแลนด์แต่ประเทศ
รูแมนเนีย ด้านตะวันตกติดประเทศเยอรมัน ด้านใต้ติดประเทศ

ออสเตเรีย ประเทศฮังการี และ ประเทศรูเมนเนีย เดิมอยู่ในราช
 อาณาจักรของ ออสเตเรีย ฮังการี บัดนี้ได้ปลัดตัวตั้งเป็นเอกราชขึ้น
 เมืองหลวงชื่อแปร์ค เป็นนครอันอุดมด้วยบ้านขายหนังสือ อาจหาซื้อ
 หนังสือภาษา อังกฤษ เยอรมัน ฝรั่งเศส ที่ออกใหม่ได้ทั้งหมด พดเมือง
 ของประเทศนี้ แบ่งเป็นสองชาติ คือ ชาติเชกและชาติสโลวัก ซึ่ง
 เป็นชาติสืบมาจากชาติสลาฟอีกคนหนึ่ง เพราะฉะนั้นชื่อของประเทศจึง
 เรียกว่า เชกโกสโลวเกีย ชาติเชก อ่านเขียนหนังสือเป็นแบบหงอน
 แต่ส่วน ชาติสโลวักมักเป็นพวกชาวนา อยู่ตามหุบเขาชอบสันโดศ
 บ้านช่องไม้สูงจะอยู่สบายกะไรนัก ขอแต่ให้มีเคาใหญ่ ๆ ไว้อบอุ่น
 ในฤดูหนาวก็เท่านั้น เป็นพวกยังถือขนบธรรมเนียมโบราณไว้
 มั่นคง เป็นคนขายหนุ่มปรารถนาจะตั้งหญิงมาเป็นภรรยา ต้อง
 ขวนเพื่อนไปบ้านบิดาผู้หญิง บอกว่าตนเที่ยวแสวงหาดวงดาว เมื่อ
 หญิงสาวที่ชายปรารถนาได้ยิน ต้องวิ่งออกมา ชายต้องพูดว่า “นั่นแน่
 ดวงดาวที่เที่ยวตามหา ท่านจะยอมให้ได้ตามหรือไม่” ถ้าผู้หญิง
 ของหญิงยินยอมพร้อมใจด้วยก็ตอบว่า “เชียว” ชายหนุ่มจึง
 จึงได้จับผู้หญิงนำกลับมา แล้วก็ตกลงเรื่องมัน
 หญิงสาวชาวสโลวักมักทำเสื้อผ้าสำหรับแต่งजरด้วยตนเอง
 เตรียมล่วงหน้าไว้แต่เนิ่น ๆ เริ่มทำแต่อายุยังเด็กอยู่ เสื้อผ้าของ
 เจ้าบ่าวเจ้าสาวก็ทำเตรียมไว้ให้ล่วงหน้าเหมือนกัน ตามหมู่บ้าน

ที่ประชุมชนในวันกษัตริย์ ชาวบ้านมักแต่งตัวใช้เสื้อผ้าแดง
เครื่องประดับสมัยเมื่อ ๒-๓ ร้อย ปีก่อนมีอยู่ ชาตินี้เคยคิดเห็นชาติ
สโตนิกว่าเป็นคนพวกคร่ำครึ^๕ คือถือธรรมเนียมเกินสมัย

ถัดไปทางทิศใต้ของประเทศที่ชาติสโตนิกอยู่ มีชาติหนึ่ง
ชื่อยูโกสลาฟ หรือ ชาติสลาฟตอนใต้ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับชาติ
สโตนิก แทบจะสังเกตไม่ได้ว่าเป็นคนละชาติ ประเทศนี้รวมชาติ
เซบคือชาติเซิร์เบ^๕ ซึ่งหลุดจากเป็นชเลยของประเทศตุรกีมา
ประมาณ ๔๐ ปีกว่า กับชาติโครัตและชาติสโลเวน ต้องชาตินี้เดิม
เมื่อก่อนมหาสงครามอยู่ในความปกครองของออสเตรียฮังการี บัดนี้
ได้รวมกับชาติเซบ และให้ชื่อประเทศว่ายูโกสลาเวีย

ชาติเซบไม่ว่าใครจะได้รับการศึกษานัก แต่มีความเกลียดชังชาติ
ว่องไวมาแต่กำเนิด เป็นผู้ชอบความเป็นไทไม่ต้องการอยู่ใน
อำนาจใคร ครอบครองหนึ่งก็มีที่ทางสำหรับ เพราะปลูกของคนเอง
ไม่มากนักน้อย เพราะถนนพดเมืองจึงไม่มีพวกที่เรียกว่ามีที่ทาง
ให้ใครถือเหงียนอย่างประเทศอื่นๆ ในทวีปยุโรป พวกสลาฟตอนใต้
ประกอบ การหาเลี้ยงชีพแต่พอต้องการ เช่นเพราะห่านข้าวไร่พอ
เลี้ยงคน ถ้ามีเหลือก็รวมเก็บส่งขายไว้เป็นสมบัติกตางในคราว
ขาดแคลน

มีผู้แสดงความเห็นแก่พวกเหล่านั้นว่า ถ้าเพาะปลูกที่ดินให้เต็ม ที่และจัดสร้างโรงงาน ก็จะมีเจริญ มั่งคั่ง เมืองเล็กก็ย่อม กลายเป็นเมืองใหญ่ กลับได้รับตอบจากพวกเหล่านั้นว่า ไม่ปรารถนา มีพอมมีพอกิน แล้วก็เป็นอย่างนี้ ถ้าชาตินี้มีสันติสุข อย่างที่กล่าว ก็น่าจะนิยมชม แต่หาเป็นเช่นนั้นไม่ ถูกพวกที่มีผีปากคดต้อง แคล้วเทศนาปลุกใจให้หันออกไป อย่างใดก็มักจะ เห็นไป อย่าง นั้นด้วย เช่นเรื่องขยาย อาณาเขต ชาติ ของตนให้ ใหญ่โต เป็น อาณาจักร เซอร์เบีย จนจนเป็นเหตุให้เกิด ความยุ่งยาก เป็น ชนวน ของ มหาสงคราม คราวที่แล้วมา พวกเหล่านั้น ไม่รู้จัก ว่าความ สุข ของ ประเทศ นั้น ไม่ใช่เกิดจากการ มี อาณาเขต กว้างใหญ่ไพศาล ถ้าขยาย เขต กว้าง ออกไปก็ต้องเก็บ ภาษีอากร เพิ่มขึ้น จึงจะชดเชย กับ รายจ่าย สำหรับการปกครอง และ เป็น เหตุให้เกิด ภัยพิบัติ อยู่เสมอ

ชาติ ซึ่งมี ความ ประพฤติ แด่ชนบ ธรรมนิยม ผิดแปลก กับ ชาติเข้มนหลาย อย่าง มี อีก ชาติ หนึ่ง คือ ชาติออสเตรีย อาณาเขต ติด ต่อ กับประเทศ โปแลนด์ แลรัสเซีย ทาง ด้าน ตะวัน ตก แล ด้าน เหนือ ด้านใต้ ติดประเทศ รัมเมเนีย และ โรมาเนีย เมือง ปราก ชื่อ เกียฟ ก่อน มหาสงคราม อยู่ใน ราช อาณาจักร ของ รัสเซีย เรียกว่า รัสเซีย น้อย บัดนี้ เป็นเอกราช อากาศใน ประเทศนี้ สืบมา ว่า ประเทศรัสเซีย มาก นานกว่า ก็ไม่นาน ประเทศออสเตรีย แปลว่า ประเทศ พรหมแดน เมื่อ สัน ฤตุ หนาว มี

น้ำท่วมทุกปี หิมะ ซึ่ง ตก อยู่ บนภูเขา ละลายไหล ลง มาในแม่น้ำ
นั้นเปอร่ลบน สองฝั่ง ภูเขา เข้าไปได้ หลาย ร้อย เส้น แต่ ดู เป็น ทะเล ลึก
ใหญ่ เห็น หดงคว บ้าน โผล่ อยู่ เหนือ น้ำ สดชื่น เรื่อง น้ำท่วม นี้ ถ้า
ใช้วิธี ทด ก็ คง ได้ แต่ รัฐบาล ของ ชาร์ ไม่ มี มานะ และ ความ สามารถ
จัด ทำ เพราะ จะ ต้อง ลง ทุน ลง แรง มาก ทั้ง ยาก แล กิน เวลานาน ด้วย
ปล่อยให้มันท่วม ทำ ความเดือดร้อน ทุก ๆ ปี ดี กว่า เมื่อ ประเทศ
อุกเกรน เนี่ย คง คน เป็น เอกราช แล้ว ก็ จะได้ คุ้ม กัน ว่า จะ สามารถ จัด
การ เรื่อง นี้ ได้ หรือ ไม่

เมือง เกียฟ ซึ่ง เป็น เมือง หดง มี ประชาชน ชาว รหัสเซีย อยู่ โกล่ ๆ พา
กัน มา นมัสการ สิ่ง ศักดิ์สิทธิ์ ซึ่ง มี อยู่ ตั้ง เหล่า นี้ คือ ท่อนไม้ ที่ เขา
นับถือ ว่า เป็น ส่วน หนึ่ง ของ ไม้ ทาง เชน ที่ ตรึง พระเยซู และ หนาม ที่
พระเยซู ถูกรวม ชาว รหัสเซีย นับถือ ของ เหล่า นี้ ว่า แท้ ถ้า ใคร ไป
กราบไหว้ เป็น อัน พ้น บาป เพราะ ฉนั้น จึง มี ศรัทธา แก่ ถิ่น พา กัน มา
แต่ โกล่ ๆ ทำให้ เมือง ครัก ครน ได้รับ ผล ประโยชน์ มาก

ประเทศ ที่ มี ขนบ ขนบ เนียม ประเพณี และ ความประพฤติ ผิด จาก
พวก ข้าง บน ซึ่ง เป็น เอกราช อยู่ แถบ เหนือ ของ ทวีป ยุโรป คือ ประเทศ
ติททอนเนี่ย ดัตช์ เวีย และ เอสโทเนีย ๓ ประเทศ นี้ เดิม อยู่ ใน ราชอาณาจักร
ของ ชาร์ อาณาเขต ครอบ ครอบ ถึง ทะเล บอลติก พด เมือง ทั้ง ๓ ประเทศ
เป็น เชื้อ แถว ชาติ เดียว กับ ชาติ ฟิน คือ รูปร่าง คำ ดึง หน้า ใหญ่

ปากเด็ก หน้าผาก สด ซึ่ง เป็น ลักษณะ อย่างเดียวกับ พวก มอญ ไทเดี่ย
 พวกเหล่านี้ ชอบ ร้อง ว่า ทำเพลง มีความ ว่า เรียง แต่ ถ้า พบ คน
 แปลก หน้า มัก ไม่ ค่อย พุดจา และ ไม่ ยิ้ม ย่อง เพราะ สงสัย ไม่ ใจ คน ภาย
 นอก ชาว รัสเซียบ้าง ที่ เป็น เจ้า ของ ที่ ดิน ชอบ ใช้ พวก เหล่า นี้ เป็น คน ต่ แล
 ไร นาน เพราะ ทำการ ขยัน ขน แรง แล ชื้อ สัตย์ สัตว์ วัตถุ ต่อ นาน ที่ ถึง
 ชาติ เยอรมัน ที่ มี ที่ ทาง อยู่ ใน ประเทศ เหล่า นี้ มาก ก็ ชอบ ถือ ชอบ ใช้
 เหมือน กัน

รัฐบาล รัสเซียบ้าง ได้ พยายาม ทำลาย ดั้ง ภาษา ชาติ ดัด เวีย แด เอส โท
 เนีย อยู่ เสมอ คำว่า ไวยา กรณ แล พจนานุกรม ของ ภาษา ชาติ ดัด เวีย
 พัง จะ ได้ จัด ทำ และมี ขน เป็น ครั้ง แรก เมื่อ ๕๐ ปี ที่ ถว มาน ที่ จึง
 ภาษา ก็ ได้ ใช้ พุด กัน มา นาน หลาย ร้อย ปี แต่ ไม่ มี ผู้ ไ้ เรียบ เรียง
 จัด เข้า หมวด หมู่ ให้ เป็น คำ สำหรับ คำว่า ขึ้น ไว้

แม้ ชาติ นี้ จะ มีความ เจริญ ถ้า หลั กว่า ชาติ อื่น ก็ จริง แต่ ได้
 พยายาม เอา ใจ ได้ ในการ ศึกษา เพราะ รู้ อยู่ ว่า จะ นำ ความ ดี ความ
 งาม มาสู่ พวก รุน หลั ของ คน คำสั่งนา ของ ชาติ ดัด เวีย เป็น คำสั่งนา
 ไปรเทศ เตน นิภาย หนึ่ง ที่ เรียก ว่า นิภาย ดู เทอแรน ซึ่ง พวก เยอรมัน
 นำ มา ตั้ง สอน นับ ว่า เป็น บั จัย สำคัญ อย่าง หนึ่ง อัน ตั้ง เสริม ให้ ชาติ
 ดัด เวีย รู้ จัก ว่า ตน ต้อง ช่วย ตน เอง ไม่ เหมือน กับ ดั ทิย คำสั่งนา กรีก เซซ

ของชาวรัสเซีย ที่ถือว่า ถ้าเอาเงินไปให้นักบวชช่วย สวดอธิษฐานจน
ให้แล้ว คนก็จะได้นิบุญ และถ้ากราบไหว้พระพุทธรูปของเสนต์ หรือ
นักบุญแล้ว พระเจ้าจะกรุณาประทานพรให้ตามปรารถนาที่ปรารถนาได้

ชาติตึกเวีย มักมีอาชีวะรับจ้างทำสวน อยู่ทั่วไปในรัสเซีย ส่วน
ชาติเอสโตเนีย มักเป็นช่างทำรองเท้า ถนัดมากกว่าทางอื่น

ประเทศที่นับถือที่ดังใหม่อีก ๓ ประเทศ ซึ่งหลุดพ้นจากความ
กดขี่ของชาวต่างชาติคาน คือ ประเทศอาร์เมเนีย ยอเยีย แด
เอสเซอร์ไบยัน

ประเทศเอสเซอร์ไบยัน อยู่ริมทะเลเคสเปียน ทางเทือกภูเขา
คอเคซัส ด้านเหนือติดรัสเซีย ด้านใต้ติดเปอร์เซีย ประเทศนี้เขาเรียก
กันว่าประเทศมีไฟไม่รู้ดับ เพราะมีบ่อน้ำมันมาก พงเมืองถอย
คำสันนามหมัด มีความขยันขันแข็ง และชอบไม่รักงานเพื่อนบ้าน
เพื่อนบ้านก็มี ประเทศอาร์เมเนีย แด ประเทศยอเยีย ชาติอาร์เม
เนีย ถือศาสนาคริสต์นิกายกรีก ชาติตุรกี ประทุษร้ายได้รับควมทุกข์
อย่างสาหัส ดังมีปรากฏอยู่ในชาวหนึ่งร้อยอยู่แล้ว ประเทศยอเยีย
เคยเป็นเอกราชมาแล้วช้านาน มาภายหลังตกไปอยู่ในอำนาจ
ของประเทศต่าง ๆ ครั้งสุดท้ายตกเป็นของรัสเซีย และได้ตั้งคน
เป็นเอกราชในคราวนี้ อาณาเขตที่ติดเหนือติดรัสเซีย ควันตกตง
ทะเลดำ ควันออกติดประเทศเอสเซอร์ไบยัน ที่ก็ได้คิดประเทศ

ฮารเมเนีย เมืองหลวงชื่อตีฟลิส ประชาชนพูดเมืองตามตำนาน
ของเขา ว่าสืบมาจากยาเฟธซึ่งเป็นบุตรของโนอาห์ในคัมภีร์ไบเบิล
เพราะฉะนั้น คำสอนของประเทศจึงเป็นคำสอนคริสต์เดียน นิกายกรีก เซซ
การหาเลี้ยงชีพโดยมากทำการเพาะปลูก

ชาติที่หลุดจากความปกครองของประเทศตุรกีมาในคราวมหา
สงครามนี้ คือ ชาติอาหรับ ประเทศเมโสโปเตเมีย ซีเรีย แบลัดไคน์
แดเดบยานน

ประเทศเมโสโปเตเมีย อยู่ถัดจากประเทศฮารเมเนีย แต่ติดต่อกับ
ประเทศเปอร์เซีย พูดเมืองเป็นชาติอาหรับ ชนิดพเนจร มีอาชีพ
เลี้ยงแพะ และแกะ ใช้ฮูรูเป็นสัตว์พาหนะ เทียวเร่รอนไปมาตั้งแต่หลัก
แหล่งอยู่กับที่ ในประเทศนี้มีแกะชนิดหนึ่งซึ่งขนน้ำได้นาน ๆ
ถ้านำตามหุ่ยห่วยเหวเขาแห่งในฤดูร้อนหาได้ยาก แกะชนิดนี้
ก็ทนอยู่ได้นาน หางของมันใหญ่ผิดส่วนกว่าแกะธรรมดา บางที
แต่ดำพัวหางหนักถึง ๓๐ ปอนด์ และหนาจนเอามือโอบไม่รอบ

ตอนไหนเป็นที่ลุ่มมีชาวอาหรับที่คงหลักแหล่งอยู่กับที่ พวกนี้
ปลูกข้าวและอินทผลาล์วซึ่งเป็นอาหารของพื้นเมือง อยู่ใกล้แม่น้ำที่หา
ปลาและคัตตันก็มาสวนเลื้อย

ประเทศเมโสโปเตเมีย แปลว่าประเทศอยู่ในระหว่างแม่น้ำ เคอ
เปนเมืองอุดมสมบูรณ์ น้ำท่าผลาหารพุ่มเพอຍ ที่พูดนี้หมายถึง

ครั้งเมื่อยังเป็น อาณาจักร เบบิตอน เมื่อ ๕๐๐๐ ปีมาแล้ว ดังได้มี

แจ้ง อยู่ใน คัมภีร์ไบเบิล คือ มาเมื่อ ศัตวรรษ ที่ ๓๓ ของ คริสต์ศักราช

ชาติโมกตยก มาตั้ง อาณาจักร ณ แคว้นฟินาห์ ทำลาย บ้านเมือง ถึงกับ

ล่มจม ครั้นต่อมา ตกมา อยู่กับ สุลต่านตุรกี ก็ไม่ได้ จัดแจง ทุน

บำรุงอะไร นอกจาก รีดเน้น เก็บเอา แต่ภาษี อากร อย่างเดียว มาบัดนี้

ชื่อว่า ได้ ปกครอง ตนเอง แต่ยัง อยู่ใน ความ อุปการะ ของ ชาติอังกฤษ

ประเทศ ซีเรีย, แพลสไตน์ และ เลบานอน ๓ ประเทศนี้ อยู่ทางฝั่ง

ตะวันออก ของ ทะเล เมดิเตอร์เรเนียน ที่จริง จะนับ ว่าเป็น ประเทศ

เดียว ก็ได้ ประเทศ ซีเรีย เคย ตกไป อยู่กับ ประเทศ เปอร์เซีย, กรีก

โรมัน แต่ ตุรกี มาเป็น ลำดับ

พลเมือง ของ ประเทศ เหล่านี้ มัก เลวร้าย ประปน กัน หลาย ชาติ

มี พวก อาหรับ แะ ยิว เป็นต้น คำสอน ก็มี ทั้ง มุฮัมมัด แะ คริสต์เดียน แะ

แยก เป็น นิกาย ต่าง ๆ ใน คำสอน มุฮัมมัด มี ทั้ง พวก มะห์น (เจ้าเซน)

แต่ พวก สุนี่ คำสอน คริสต์เดียน มี นิกาย โรมัน แะ ทอติ๊ก โปรเตสแตนต์

กรีกเซซ แะ นิกาย เล็ก นิกาย น้อย อีก มาก มาย เหตุ เพราะ ประเทศ

แพลสไตน์ เป็น ที่ กำเนิด ของ พระเยซู ซึ่งมี เมือง หดอง เรียกว่า

เมือง เยรูสะเล็ม แะ เป็น เมือง ของ ชาติ ยิว

เวลานี้ ประเทศ แพลสไตน์ อยู่ใน ความ อุปการะ ของ ประเทศ อังกฤษ

ส่วน ประเทศ ซีเรีย อยู่ใน ความ อุปการะ ของ ฝรั่งเศส

รายนาม ประเทศใหม่ ๑๕ ประเทศ กับ จำนวน พต เมือง ซึ่ง เกิด ขึ้น
เพราะ มหาสงคราม คราว นี้ ได้ แ่ดง ดัง คอไป นี้ :-

ประเทศ อารเมเนีย	พต เมือง	๒,๑๕๘,๐๐๐
ประเทศ เอสเซอรไบยัน	,,	๔,๖๑๕,๐๐๐
ประเทศ เซอร์กิสโตว์	,,	๑๓,๘๑๔,๐๐๐
ประเทศ เอสโทเนีย	,,	๑,๗๕๐,๐๐๐
ประเทศ ฟินแลนด์	,,	๓,๓๒๘,๐๐๐
ประเทศ ลิทัวเนีย	,,	๓,๑๗๖,๐๐๐
ประเทศ ยูโกสลาเวีย	,,	๑๔,๓๖๑,๐๐๐
ประเทศ ตูนิเซีย	,,	๒,๕๐๐,๐๐๐
ประเทศ เอลบานอน	,,	๒๐๐,๐๐๐
ประเทศ อิทธวณเนีย	,,	๔,๖๕๑,๐๐๐
ประเทศ เมดิโตะเนีย	,,	๒,๘๔๘,๐๐๐
ประเทศ แบลส์ไคน์	,,	๖๕๘,๐๐๐
ประเทศ โปแลนด์	,,	๓๐,๐๗๒,๐๐๐
ประเทศ ซีเรีย	,,	๓,๑๓๓,๐๐๐
ประเทศ อุกแกรนเนีย	,,	๔๖,๐๐๐,๐๐๐

ประเทศเหล่านั้นแหละที่ได้พ้นจากความ เป็นทาสของชาติอื่น และ
 คง เป็นเอกราชขึ้นได้ เพราะ มหาสงคราม คราวนี้ ต่อไปก็จะ ปรากฏ
 มีอยู่ ในแผนที่ และ ภูมิศาสตร์ ของโลก จึง ถือโอกาส พรรณนาแต่ย่อ ๆ
 เพื่อ ตู๋กัน ฟัง.

ถ้าใคร จะ บอกข้าพเจ้าได้ว่า แม่ท่านผู้นั้น ทำราชการ เก็บ แะ
 เงิน เดือน อย่างเดียว ถึงกับ ตั้ง ตัว สร้าง บ้าน แะ ตกได้ ใหญ่ โต แะ
 ข้าพเจ้ายอม สัญญา ว่า ถ้าพบ ท่าน ที่ไหน ข้าพเจ้า จะ เบียด หมวกคำนับ
 ท่าน เสมอไป

*

*

*

ถ้าใคร จะ บอกข้าพเจ้าได้ว่า ขรรมนิยม แะ ย่าง กั้น ข้าง
 ใน สมัย โบราณ นั้น เวลา นี้ ไม่มี แล้วย แต่ ข้าพเจ้า ชัก ติง อย่าง ไม่ ได้ จริง
 อย่าง ท่าน บอก ข้าพเจ้า จะ ยอม ให้ ท่าน ถอง สัก ๒ ครั้ง จริง ๆ

*

*

*

ถ้าใคร บอกข้าพเจ้าได้ว่า ต่อไป ขรรมนิยม ชาย มี ภรรยา ได้
 หลาย คน นั้น จะ ยก เด็ก แต่ ชาย จะ เก็บ ภรรยา ได้ หลาย คน ไม่ ได้ เปน
 อัน ชาติ แล้วย ข้าพเจ้ายอม ที่จะ ปลดปล่อย เมีย สาว ๆ ของ ข้าพเจ้า เปน
 ฤๅษี เสียด ก่อน ทุก คน เอาไหม?

แก้มือ

— เป็นเรื่อง ระหว่าง สงคราม ฝรั่งเศส กับ เยอรมัน —

พ. ศ. ๒๔๓๓

“แม่ สอาด”

แปลจาก เรื่อง เดิม ของ

เซอร์ อาร์เธอร์ โคนัน ดอยล์

วาระใน สมัย นั้น เป็น วาระ ที่ กองทัพ เยอรมัน ได้ ยึด ดั๊ก เข้ามา
ได้ถึง ดินแดน ฝรั่งเศส — เป็น วาระ ที่ กองทหาร ของ ประชาธิปัตย์ ฝรั่งเศส
กำลัง เด็ก ลอย อยู่ ย้อย ยับ หนึ่ง ชั่ว ณ เข้า ไป ตาม แนว เหนือ ของ แม่น้ำ
เอสัน และ ตาม แนว ใต้ ของ แม่น้ำ ลัวร์ มี แนว กองทหาร ๓ สาย ค่อย ๆ
ยก เป็น กระบวน รุก อย่าง ช้า เข้า มา ทาง ด้าน ใต้ บ้าง เหนือ บ้าง ต่าง มี ที่
หมาย อย่าง เดียว กัน ที่ จะ เข้า โจม ติ โอบ เอา กรุง ปารีส ให้ ถึง ซึ่ง ความ
แตก ทำลาย

เมื่อ ได้ แล เห็น ความ บุก รุก รวด ราน ของ ข้าศึก ปรากฏ ขึ้น เป็น
การทำ อันตราย ต่อ ถึง ชาติภาพ แห่ง เหล่า นาคกร ทั้ง มวล ดัง นั้น ชาวฝรั่งเศส

จำเดิมตั้งแต่เข้ามารับหน้าที่ในตำแหน่งนี้เป็นลำดับมา นายพันเอกพอน
 กรามมีผู้นี้เป็นผู้ปกครองจังหวัดนอร์มัน ณ เดซัง เดอดีส์ ฐาน
 ทักษะของเขาได้แผ่ออกไป ครอบคลุมชนบทและโรงงานของบริเวณนั้น โดย
 รอบตัว ภายในระยะ ๕๐ ไมล์ห่างจากฐานทัพของพอนกรามมีนั้น
 จะได้มีกองกำลังของฝรั่งเศส กองโตคีอยู่ใกล้เคียงก็หาไม่ได้ แต่
 แม้กระนั้นเขายังรุ่งขึ้นทุกวัน พอนกรามมีก็ได้รับแต่รายงานมืด
 กอถาว์ถึงเหตุการณ์ที่ทหารยามนอนตายอยู่ตรงที่รักษาการนั้นเอง
 หรือมิฉะนั้นก็เป็นรายงานเรื่อง กองส่งเบี่ยงตัวภาระหายไป โดยไม่ได้
 กลับคืนมา คราวนี้ท่านนายพันเอกก็เริ่มออกเดินเที่ยวตรวจตราหา
 ร่องรอยด้วยความหิวเสีย มีการเผาโรงงานและพังโรงร้านบ้านช่อง
 ตะไปเป็นอาทิ เพื่อเป็นการแก้แค้นตอบแทน แต่เขายังรุ่งขึ้นก็
 คงมีข่าวอันน่าสยดสยองปรากฏขึ้นด้วย อาการอย่างเดียวกันกับเรื่อง
 ก่อน ถึงแม้พอนกรามมีจะได้ตั้งหน้าพยายามกระทำวิธีระงับกรณี
 อันนี้ให้สงบลง อย่างเด็ดเดี่ยวเต็มความสามารถก็ปานใดก็ดี พอน
 กรามมีจะกำจัดศัตรูภายในซึ่งมิเห็นตัวได้ก็หาไม่ แต่อย่างไร
 ก็ตาม, ร่องรอยแห่งสาฎกกรรมดังกล่าวนั้นมิได้ปรากฏให้เป็นการยาก
 ลำบากแก่การสืบสวนแต่อย่างใดเลย ด้วยว่าตามเครื่องหมายที่
 ปรากฏเป็นของสามัญเห็นกันได้ทั่วไปนั้น เป็นของชี้ให้เห็นชัด
 แล้วว่า สาฎกกรรมทั้งหมดได้มีต้นเค้ามาจากที่เดียวกันทั้งสิ้น

นายพันเอก ฟอน กรามม์ ใช้วิธีพยายามขยวงตุ๋นขาย แต่ก็
คงไร้ผลตาม เคย บางทีทองคำอาจทำให้เป็นผลดีขึ้นบ้างก็ไม่ได้
ฉนั้นเขาจึงเขียนประกาศไป เทียบปิดไว้รอบ ขนบที่ว่า ผู้ใดสามารถ
นำความ มาบอกเล่า ให้เป็นทางสืบ ส่วนในเรื่องอาชกรรมติดกันนี้ได้
แล้ว ผู้นั้นจะได้รับ เงินรางวัล ๕๐๐ แฟรงก์ ก็ไม่มีผู้ใดอาสา
นายพันเอก ฟอนกรามม์ จึง เพิ่มจำนวน เงินขึ้นอีก เป็น ๘๐๐ แฟรงก์
พวกชาวบ้าน นอก ก็คง พากัน ฆยาตเสียทั้งหมด มิได้มีผู้ใดกล้าขึ้น
อาสาเข้ามาเลย คราวนี้ เมื่อนายสืบโท ถูกฆ่าตาย ไปอีกคน ๓
ฟอนกรามม์ แค้น นึก แค้นหนา จึง ประกาศ เต็ม คำติดบด ขึ้นอีก เป็น
๓๐๐๐ แฟรงก์ ดังนั้นแหละ จึง สามารถตั้ง เอาชาย ขาวนามาได้ คน ๑ ชื่อ
ฟรังซ์ว็อล์ฟ เรอจัน ซึ่ง มีความ กระหาย ใฝ่ ค่อสินจ้าง มากกว่าที่จะ
คิดกตัญญูอย่างใด

“แกอ้างว่า แกรู้ตัว คน ฆ่าเหล่านี้ ไม่ใช่หรือ ?” นายพันเอก
ถาม พดาง จึง หัน จับตาเพ่งดูที่ ผู้อาสา มารับ สินบด แจ้ง เหตุ

“ใช่ขอรับ ได้เท่า”

“ก็ใครล่ะ— ?”

“ขอเงิน ๓๐๐๐ แฟรงก์ ให้ผม ก่อนซี ผม จึง จะ บอก”

“เฮ้เฮ้, แกอย่าหมายเลยถ้า ฉนั้นยังมี ได้พิศุจน์ เรื่อง ของ แก
เสียก่อน ใจเล่า, บอกมาซี ว่าใครที่ ฆ่าคน ของ ฉนั้นตาย เสมอๆ ?”

“ท่านเคนต์ บุตรชาย เจ้าของชาโดนัวร์ ขอรับ เป็นผู้ว่า

“แกโกหก!” นายพันเอกร้องขึ้นด้วยความโกรธ “เขาเป็น
รูปภาพบุรุษและเป็นขุนนางเช่นนี้ เขาจะเดินส่งปรกอย่างนี้ทำไม?”
ชายชาวบ้านนอกยกไหล่.

“ผมแต่เห็นได้ชัดแล้วว่า ได้เท่าไร รู้จักท่านเคนต์คน
นั้นนอนที่เดียว เรื่องเป็นท่านองนี้ ถึงที่ผมได้เรียนให้ ได้เท่า
ทราบแล้วนั้นเป็นความจริงแท้ และทั้งผมไม่กลัวด้วยว่าได้เท่าจะ
พิสูจน์ เรื่องของผมโดยสถานที่ ท่านเคนต์ ฌาโดนัวร์ ผู้เป็น
ใจแข็ง บกบั่น และถึงแม้ในเวลาอารมณ์ที่ดุเดือด ใจแข็ง บกบั่น
อยู่นั่นเอง ในเรื่องที่เกิดขึ้นมาแต่เมื่อเร็ว ๆ นี้ คือ เรื่องที่บุตรชาย
ของท่านตาย กระทำให้ท่านมีอาภัพกรรม โหดเหี้ยมเป็นที่น่ากลัวยิ่ง
บุตรของท่านอยู่ได้บังคับบัญชาของนายพลคูเอ แล้วถูกจับเป็น
เชลยศึก คราวนี้วันที่บุตรของท่านฝัน พยายามหนีจากเยอรมนี
ก็ถูกฆ่าตาย ท่านเคนต์ มีบุตรคนเดียว คือคนที่ตายนี้ เหตุ
การณ์เป็นดังนี้, เราท่านทั้งหลายก็น่าจะคิดเห็นหัวองได้ว่า เหตุการณ์
ทั้งนี้ จะกระทำให้ท่านหัวเสีย ถึงกับเป็นบ้าเป็นหลังไม่ได้มากเพียงใด
ท่านเคนต์ ได้ติดตามกองทัพอเมริกันไป กับพวกราษฎรชาวบ้านนอก
ตลอดทาง ผมไม่ซัดทราบได้ว่าท่านประหารชีวิตทหารเยอรมันลงไป
เสียมากเพียงใดแล้ว แต่ท่านเคนต์ผู้เป็นเหตุเป็นผลทำเครื่องหมาย
กาเกบาทไว้บนหน้าผากของผู้ที่ท่านประหารทุกคน เพราะเครื่องหมาย
นี้เป็นตราประจำบ้านของท่าน

จริง, บรรดาทหารยามที่ถูกฆ่าตายถ้วนแล้วแต่มีรอยเกาะบาท
พันลงไป ที่หน้าผากเห็นอ ควทุกคน คม มีด ข่าแหล่ เหนือ ท่าน นายพัน
เอก กัม หตง อิน แซ่, ซึ่ง มื่อลงไป บน แผ่นที่ ซึ่ง วาง อยู่บน โต๊ะ.

“ซาโตนิวรี ไม่ได้ อยู่ โดดเกิน ๔ ดักส์ ไป เลย นี่นา ” เขาพูด.

“๓ ดักส์ กับ ๓ กิโตเมคร เท่านั้น แหละ ครับ, ได้ เท้า ”

“ แก รู้จัก ที่ หรือ ? ”

“ ผม เคย ไป ทำงาน ที่ นั้น ”

นาย พันเอก ฟอน กราม มี กัด กระตัง.

“ เขา ฆ่า ปลตา ให้ ชาย คน นั้น กิน แล้ว ก็ กัด คอ ใจ ” นาย พันเอก

พูด กับ นาย ดิบ.

“ อ้าว, จะ กัด ตัว ผม ใจ ทำ ไหม อีก ละ ขอรับ ? ผม ไม่ มี อะไร
จะ เค้า ให้ ได้ เท้า พัง อีก แล้ว ”

“ เรา ต้อง การ ให้ แก เป็น ผู้ นำ ทาง ”

“ เป็น ผู้ นำ ทาง หรือ ขอรับ ? ก็ ท่าน เคา น ค่ะ ? ถ้า ผม ตก
ไป อยู่ ใน หนอง มีด แก แล้ว จะ ว่า อย่างไร กัน ? เดิน อย่าง นั้ ไม่ ไหว
สิครับ, ได้ เท้า ”

นาย ทพ ปุรต แซ่ โภก มี ให้ ชาว บ้าน นอก ลอย ออก ไป แล้ว พูด
ว่า “ บอก นาย ร้อยเอก เบา มี กาว์ เต็น มา หา ณั้ น ค่ะ ”

นายทหารผู้ถูกตามมาหาฉัน เป็นคนอายุกลางคน. ตาดีพา, พวดเหลือง, หน้าแดง, ตัวม้วนกลมเช็ดเมื่อกดุมคี่กระ อันเกลี้ยงผม และเป็นเงามันเลื่อม, ทำทางเขื่องช้าแต่กล้าหาญ และซื่อสัตย์ ในที่ใดที่นายทหารอื่นไม่กล้ารับอาสารเพราะเกรงอันตรายแล้ว ท่านนายพันเอกก็มักใช้นายทหารผู้นี้ไปได้อย่างไว้วางใจเสมอ.

“คุณ ร้อยเอก, คุณจะต้องไปที่ซาโคเนวีร์ คนนี้แหละ” เขาว่า “เราจัดหาคนนำทางไว้ได้เสร็จแล้ว คุณต้องจับตาเขาคดีและเอาตัวมานี้ ถ้าปรากฏว่ามีกัการพยายามหนีอย่างใดแล้วให้ยิงเสียทันที”

“ได้เท่าจะให้ผมเอาคนไปด้วยกี่คน?”

“นี่แหละคุณเอ๊ย, เราแควดล้อมไปด้วยจารบุรุษ และโอกาสอย่างเดียวของเราที่จะทำได้ ก็คือต้องกระโจนตะครุบคอตัวคนนี้เสียก่อนที่แกจะรู้ตัวว่าเราไปจับแก ถ้าเอากองทหารไปมากมายก็จะทำให้รู้ตัวเสียก่อน อีกประการก็คือว่า คุณไม่ควรยอมเสียสละในความล่าแหลมที่เอาทหารไปมากถึงเพียงนั้น”

“ถ้าเช่นนั้นจะได้เท่า, กระผมจะเดินกองไปทางทิศเหนือตามที่ประจักษ์ว่า จะไปสมทบกับกองทัพของนายพลเกอร์เม็น ครั้นแล้วผมจะวกกลับมากตามถนนสายนี้ ซึ่งผมแต่เห็นอยู่บนแผนที่ของได้เท่า และตรงไปซาโคเนวีร์ก่อนที่ใคร ๆ จะรู้จะกระทำความในเงื้องของเรา ในการนี้ มีทหารไปเพียง ๓๐ คนก็ ---”

“ดีมาก, ดีมากทีเดียว คุณ ร้อยเอก, ผมหวังว่าคงได้พบ
คุณ พร้อม ด้วย ซเลຍ ของคุณในวัน พรุ่งนี้เช้า”

คืนวันนั้น เป็นคืน น่านหนาว เดือน ธันวาคม ขณะที่ นายร้อยเอก
เบาม์ การ์เด็น เดินทาง ออกจาก เต๊ซัง เตอด้ด๋ พร้อม ด้วย ทหาร ไปเช่น
๒๐ คน ไป ตาม ถนนใหญ่ บ่าย หน้าสี่ ทิศ พายัพ เขาเดินไป ได้ ๒ ไมล์
ก็เลย เข้าทาง แคบ ถัด ตรงไป สู่ ที่ หมายถึง พระ พิรุณ อัน เย็นยะ เยือก
ค่อยๆ ไชย เป็น หยาด ของ ลง มา ระหว่าง ทิว ต้นไม้ อันสูง ต้อง ไบ
หญ้า ใน นา ทั้ง ๒ ข้าง ทาง ดัง เกรียบ กราบ นาย ร้อยเอก เบาม์ การ์เด็น
เดิน ออกนำ ไป กับ โมเชร์ นาย สิบบโท, ติดข้างไปด้วย ซ้อมมือ ของ
นายสิบ ได้ ประสาน จับ แน่น คิด อยู่ กับ ชาย ชาวบ้าน นอก ฝั่ง เค็ด คดอด
เวลา นายสิบ กระซิบ ที่หู นายร้อยเอกว่า ถ้า ปรากฏว่า มี การ ถูก
หลอก ก็ มี กอง ชุ่ม มา คอย ตัก ทำร้าย เขาแล้ว กระสุนนัดแรก ที่
ข้าศึกยิง มา จะ ต้อง ถูก ศีรษะ ชาย ชาวบ้าน นอก ฝั่ง ทาง คน นั้น ก่อน
เพื่อน หลัง คนทั้ง ๓ คือ ทหาร รวม ๒๐ คน ค่อย ย่อง ตามไป ในท่ามกลาง
ความมืด พร้อม ด้วย หน้าตา เบี่ยง ฝืน ไชก และ รองเท้า เบือน โคดณ
และ ถอด ถนน มอมแมม ทั้ง ๒๐ คน นั้น รู้ ดี ว่า ตน กำลัง ไป แห่งใด และ
ไปทำไม ด้วยว่า ความคิด ในเรื่อง การ อาศัย ถึง เพื่อน ฝูง ผู้ตาย จาก
ไปนั้น ประดัง มา ร้อน รุ่ม กัดๆ อยู่ ที่ สมอง มี หยุด หย่อน ถ้าจะว่า

ไป แล้งงาน ครึ่งนั้น ควร จะเป็นงาน ของเหล่าทหาร ม้า จึง จะเหมาะ แต่
ทหาร ม้า หาย พวกนี้ ออกไป รม ยัง แนวหน้าเสีย ดั้น และ ยัง กว่า
นั้น, ทหาร ราบ ย่อม ปรากฏชัด อยู่ว่า เป็น นาคี ที่ จะต้อง แก่ มี แทน คน
ที่ตาย จึง จะควร.

เมื่อ คน หาย ออก จาก เลวัง เดอดีส์ ไป นั้น เป็นเวลา เกือบ
๘ นาฬิกา หลังเที่ยง พอ ๑๓ นาฬิกา ถึง คน นำทาง ก็ หยุด ลงตรง ที่
แห่ง ๑ ซึ่งมี เล้าหิน คงสูง เด่น อยู่ ๒ ข้าง ทาง กั้น รอบ ประตูเหล็ก อันมหึมา
กำแพง ล้อม รอบ นั้น ซด พะแตก สลาย ลงไป หาย แห่ง แต่ ประตูใหญ่
แห่งนั้น คง คง เด่น อยู่ เห็น กอ หนุ่ กอ พง ซึ่ง ชน อยู่ ภาย ใต้ ทหาร
ปรุ่เซีย เคน โอบ กำแพง นี้ แล้ว ค่อย ย่อง ตาม กัน ไป โดย เงียบ กริบ
ภายใต้เงา แห่ง อุโมงค์ กิ่ง คัน ไต่ก เดิน ขึ้น ไปตาม ถนนใหญ่ ซึ่ง ปกคลุม
ด้วยใบไม้ แห่ง หนาแน่น พอ สด ถนน ก็ พา กัน หยุด และ ตรวจดู
ภูมิ ประเทศ.

ซาโต หรือ คฤหาสน์ ไบราณ ตั้ง ดำเนิน อยู่ระหว่าง ปากทาง
ถนน สาย ยาวนี้, เวลา นั้น ศศิธร พิง โม่ ต่ ออก มาจาก ถัด เมฆ ที่ อุโมงค์
๒ ก้อน ทอแสง จรัส ลงไป ยัง คฤหาสน์ แต่ เห็น เป็น เงิน ยวง ขาว
และ ดำ คฤหาสน์ มี รูป คล้าย ตัว อักษร แอต อังกฤษ พร้อม ด้วย
ประตู ชุม ตั้ง อยู่ ด้าน หน้า และมี น้ำ ค้าง เล็ก ๆ เป็น แถว เรียง ไป ยาว
ยด คุ้ง ของ เบ็ด ตาม แคม เรือ สงคราม หาย เหนือ บน มี หาด คา

อันคำมิด มีร่องน้ำเป็น เขาเป็นทาง ทุกมุม หักค่อ รวม ตัวคอกุหาสัน
ทั้งหลาย สดุดีเจียน ดังคี่ ซึ่ง อยู่กลาง ระหว่าง แสง พระจันทร์ พร้อม
ด้วยเมฆก้อน เล็ก ๆ บด บัง รังคี่ อยู่เป็น หย่อม ๆ ทำให้ เห็น มืด เป็นทาง
ภายใน แถว ช่อง น้ำค้าง เหล่านี้ มี แสงไฟน้อย ๆ แสงเดียว ที่ ฉาย ออก
มาจาก น้ำค้าง ชื้น ต่าง บาน ๑.

นาย ร้อยเอก เบามาร์ คาร์ เด็น กระซิบ สั่งการ แก่ พรหม พวก เป็น
ที่รักกัน, ให้ หมู ๑ คตาน เข้าไป ทาง นำ ประตู และ อีก หมู ๑ เข้าทาง
หลัง, หมู ๑ เฝ้า ยาม ทาง ด้าน ควีน ออก และ อีก หมู ๑ ทาง ด้าน
ควีน ตก ส่วน ตัว เขาเอง กับ นายสิบโท พวกกัน เขายัง เดิน ด้วย ปลายเท้า
ย่อง กริบ เข้าไป ตรง น้ำค้าง ที่มี แสงไฟ.

มองดู เข้าไป ข้างใน ทั้ง ๒ แล เห็น เป็น ห้อง น้อย ๆ ห้อง ๑ คบแต่ง
อย่าง ชัด ไซม เต็มที่ มี ชาย สูง อายุ คน ๑ แต่งกาย อย่าง มอซอ นักรบ
หนึ่งสือ ขาดวัน อยู่หน้า แสงเทียน อัน ธิบ หวี ชาย ๕ เอน หลัง ลง บน
พนักเก้าอี้ไม้, วาง เท้า พาดลง บน หีบ, มี ขวด เหล้า องุ่น ขาว ตั้งอยู่ บน
ม้า ข้าง หน้า ตัว นายสิบโท พุ่ง ปลาย กระบอกปืน เข้าไป ทด บาน กระจก
พอ คน นั้น เห็น ก็ ร้อง ขึ้น ด้วย ความ ตกใจ และ กระโดด โหรง ชน ทิ้งตัว.

“เฮ้ย — เจียบ ไทโยว — ชัน ดัง เตียง เปน ถึง ชีวิต! บ้าน ๕ ถูก
ด้อม หมดแล้ว เอง จะ หนี ไม่ได้ เลย เปน อันขาด ออก มา เปิด ประตู
ให้ พวกเรา เตียวฉิน มี ฉินน เมื่อ พวก เรา เข้าไป ข้างใน ได้ เอง จะ ไม่
ได้รับ ความ กรุณา ผ่อนผัน อย่างใด”

“อย่า—อย่าพ่อ อย่ายิงฉันเลย! ฉันจะเปิดให้! ฉันจะเปิดให้!”
 ว่าแล้วคนนั้นก็ถูก ผดุน ผด้น ออกจาก ห้อง ทั้งเคี้ยว กระตาะ
 คง ก่ายยู่อยู่ในมือ ต่อมา อีกสักครู่ มีเสียง ตาตตัง โทกทกราก
 แล้ว ประตู ชั้นล่าง ก็เผย ออก ทหาร ประตู เขี่ย หักลาย ต่างก็ ทุ่ม เท กรู
 กัน เข้าไป ตาม ทางเดิน อัน ปูลาด ด้วย สีดา.

“เคานต์ ยูสตาซ เดอร์ซาโคณัวร์ อยู่ที่ไหน?”

“นาย ของผม หรือ ? ไม่อยู่ ขอรับ ท่าน ออก ไป นอก บ้าน!”

“ไป นอกบ้าน เวลา กลางคืน อย่างนี้ ได้ หรือ ? เอ็ง โกหก ซ้ำ,
 เอ็ง ต้องตาย เดี๋ยวนี้!”

“จริง ขอรับ, ท่าน ออก ไป นอก บ้าน!”

“ไปไหน?”

“ผม ไม่ทราบ”

“ไปทำอะไร?”

“ขอฉัน ผม ตอบไม่ได้ ไม่มี ประโยชน์ อะไร สำหรับ ท่าน ที่ จะ
 ขน นก บน ดอก ขอรับ ท่าน อาจ ซ้ำ ผม ได้ แต่ ท่าน ก็ คง ไม่ สามารถ
 จะ บังคับ ให้ ผม บอก สิ่ง ที่ ผม ไม่ รู้ ได้ เลย”

“เรา มัก ชอบ ไป ใน เวลา นี้ เสมอ ๆ หรือ ?”

“เฝ้า ๆ ขอรับ”

“แล้ว เขา กลับ บ้าน เวลา ไร ละ ?”

“ก่อน เข้ามืด ขอรับ”

นายร้อยเอกเบาม์ การ์ เต็น สืบภาษา เยอรมัน ออกมา คำว่า เบน
อันได้ความว่า เขา ตั้งธุระ เดินทาง มาโดยไร้อุปสรรค คำตอบ
ของชายผู้นั้น น่าจะเป็นจริง ทุกคำพูด และทั้งเป็นจริงดังที่เขา
หวังว่าจะได้ พบ อยู่แล้ว แต่ อย่างน้อยที่สุด เขาก็ ควร จะ คืน บ้าน ให้
ทุก เพื่อ เป็น ที่ แน่ แก่ใจ เสีย ก่อน ดังนั้น นายร้อยเอกเบาม์ การ์ เต็น
จึง วาง ทหาร ยาม ไว้ ที่ ประตู หน้า คน ๑ และ ประตู หลัง อีก คน ๑ ตัว
เขา กับ นายสิบโท ก็ คอย คน ใช้ ผู้ ตัว นั้น คอย คอย นก ให้ เดิน ไป ข้าง หน้า แล้ว
เทียน ที่ ถู อยู่ ใน มือ อัน นั้น ฉายเงา ปรารถนา ไป ตาม ทาง เดิน อัน
ปูลาด ด้วย พรม เก่า แก่ และ ห่อ หุ้ม ด้วย เพดานไม้ โอ๊ก ทั้งหมด ต่าง
กัน ใน บ้าน จน ทิว กัน ตั้งแต่ คราว ที่ ชาติ ใหม่ ขึ้น ต่าง ขึ้น ไป ตลอด จน ห้อง ถิ่น
อาหาร ชั้น บน ซึ่งมี ระเบียบ สำหรับ พวก คน ครึ่ง นึ่ง บรรเลง และ ฝา พรม
ซึ่ง ดำ ด้วย ความ คร่ำ ครว้า แต่ จะ ได้ พบ สิ่ง ที่มี ชีวิต อันใด ใน กฎ หาส์
นั้น ก็ หา ไม่ ได้เลย ใน ห้อง ชั้น บน กัน พบ แต่ นาง มารี่ หญิง มี อายุ
ภริยา ของ คน เฒ่า บ้าน นอกจาก นั้น แล้ว ไม่ ปรากฏ ว่า เจ้า ของ บ้าน
เลี้ยงใครได้ อีกเลย.

อย่างไร ก็ดี, กว่า นายร้อยเอกเบาม์ การ์ เต็น จะ ตก ลง เป็น ที่
พอใจ คน ได้ ก็ เป็น เวลา ล่วง ไป นาน ความจริง บ้าน นั้น เป็น ที่ ยาก แก่
การ สืบค้น อย่างยิ่ง มี คน บิน ไต่ ซึ่ง ต้อง ขน คราว ละ คน คือ ระเบียบ

หลายแห่งให้เด่นขึ้นดังได้ถึงกัน กำแพงผนังทุกๆ ห้องหนามากจน
ตัดการคมนาคม กับเพื่อนข้างห้องมิให้พูดจากันได้ยินเสียงเลย
เตาผิงอันมหึมาตั้งไว้ทุกๆ ห้อง มีน้ำต่างเจาะลักลงไปกับฝาผนัง
ประจันห้องอีก๖ฟุต นายร้อยเอกเบาม์ การ์เด็น ต้องกดผนังลงหนักๆ
ผลักผ่านม่านมุ้งออกทั้งหมด และเอาค้ำ กระบี่ กระแทกที่ผนังทุกด้าน
ซึ่งถ้ามีที่ซ่อนได้ทีใดที๑แล้ว นายร้อยเอกเบาม์ การ์เด็นก็นับว่า
เคราะห์ไม่ดีที่หาไม่พบได้.

“ฉันมีความคิดได้อย่าง๑แล้ว” ภายหลังที่สุดเขาพูดขึ้น
เป็นภาษาเยอรมัน แก่นายสิบ “แกจะต้องวางยามประจำตัวชายผู้
คน๑ และคอยสังเกตรอยให้รู้ว่ามันไม่ได้กระทำการคมนาคมกับ
ใครอื่น”

“ครับ, ผมเข้าใจแล้ว”

“และแกจะต้องวางคนไว้ด้านหน้าและด้านหลังอีกด้านละ ๔ คน,
ราวๆ เ้ามิด นกของเราคงจะกลับคืนรังเป็นแน่”

“ก็แล้วทหารอื่นๆ ละขอรับ, คุณร้อยเอก, จะให้ทำอะไร
กัน?”

“ให้เขาไปหาอาหารกินในครัวให้อิ่มหน้าสำราญ ชายผู้
จะจัดหาเนื้อสัตว์และสุราให้พวกแกกิน คืนนี้ออกจะหนาวจัดอยู่
สักหน่อย เราควรจะพักอยู่ที่นี้ดีกว่าอยู่กลางแจ้ง”

“ก็แล้วตัวคุณร้อยเอกเองล่ะขอรับ?”

“ฉันจะกินอาหารอยู่ที่นี่, ในห้องกินอาหารแหละ เธอเอาพานมาวางเตรียมไว้ให้เสร็จแล้ว เราอาจจะจุดไฟผิงได้ ถ้ามีเหตุสิ่งใดเกิดขึ้นแล้ว แกก็ต้องปลุกฉันให้รู้ด้วย ใจ—แกนะ—แกจะหาอะไรให้ฉันกินได้บ้าง?”

“นั่นแหละขอรับ, ไต่เท้า, ที่จริงผมก็ควรเรียนตอบไต่เท้าได้ว่า ‘มีตามประสงค์ของไต่เท้าทุกอย่าง’ มานานแล้ว แต่เป็นคนบังเอิญผมอาจหาให้ไต่เท้ารับประทานได้ก็แค่เหล้าแคดเว่ที่ใหม่ขวด ๑ กับไก่เย็นตัว ๑ เท่านั้น”

“นั่นก็อร่อยถมไป นี่แน่, นายสิบ, แกส่งยามไปกับชายผู้หนึ่งและให้เขาวิ่งไล่ล่าของคาบปลาดิบบนทุกขณะถ้าเขาพยายามเล่นกตกับเราด้วยประการใดประการ ๑.”

นายร้อยเอก เบาม์ การ์เดินผู้หนึ่ง เป็นนักดื่มเก่าคน ๑ เขาเคยได้เรียนรู้การพักผ่อนในแดนของข้าศึกมาแล้วอย่างชำนาญ ตั้งแต่เมื่อครั้งประจำอยู่ในโบฮีเมียและมณฑลแถบบูรพาทิศต่างๆ ขณะที่คนใช้นำเอาอาหารมาตั้งเตรียมไว้แล้ว เขาก็จัดการเตรียมตัวสำหรับรับความผาสุกในการค้างคืนครั้งนั้น นายร้อยเอก เบาม์ การ์เดินจุดเทียนราวซึ่งมีเทียน ๑๐ ดวง ตั้งอยู่บนโต๊ะกลาง ไฟเทียนนั้นก็ลุกสว่างไสวขึ้นพร้อมด้วยแสงน้ำเงินเรือง และควันจางๆ กระจายไปทั่วห้อง เขาเดินไปทั่วห้องและมองออกไปดูทางนอกบ้าน เวลานั้น

ศศิธรได้ขับ หายเข้าไปเสียใน หมู่วาหัก ตามเดิม พระพิรุณ ก็ โขย
ลงมาเป็น หายาตหนัก และ แวง เขา อาจได้ ยิน ถึงยัง พระพาย กำลัง รวด
กระหึ่ม ก้อง อยู่ ใน ระหว่าง แฉวป่า ซึ่ง เตเห็น หมู่ ต้นไม้ ไก่ กวัด
ไปทาง เดียว กัน ตตยด ภาพ ที่ เห็น นั้น เป็น ภาพ ที่ ทำให้ รู้สึก คุณ
ประโยชน์ ของ การ มี ที่ พัก นอน อัน สบาย และ ไก่ เย็น ตตยด จน
เหล่า ซึ่ง คน ใช้น้ำ เอา มา ให้ เซ็นนั้น นาย ร้อยเอก เปรม การ เค้น รู้สึก
อิดโรย เดินทาง มาไกล จึง โยน กระบี่, หมวก ยศ และ เข็ม ขัด บน โกลด
บน เก้าอี้ แล้ว ก็ เริ่ม บริโภค อาหาร อย่าง เค็มที่ ครั้น แล้ว ขณะ ที่ ถ้วย
เหล้า อุ่น ยัง คง วาง อยู่ ตรง หน้า และ บุหรี่ ยัง คาบ อยู่ ใน ปาก เขา
ก็ เข้มบ เก้าอี้ ลอย ห่าง ออกจาก โต๊ะ และ เริ่ม เหลียว มอง ไป ดู โดย
รอบ ตัว.

นาย ร้อยเอก เปรม การ เค้น นั้น อยู่ ใน ท่ามกต่าง แสง อัน จริต
วิเศษ ซึ่ง ล่อง ออก มา เป็น เงา เติม ประภัสร์ จาก ดิน เงิน ขอบอินทร์ ฐาน
นอกจาก วง แสง นั้น แล้ว สิ่ง อื่น ๆ ก็ ดู สว่าง หลัว และเป็น เงา คร้ม อยู่ ใน
ห้อง รับประทาน อาหาร โบราณ แห่งนั้น ด้าน ดักดี ๒ ด้าน ด้ายด้วยไม้
ไผ่ อีก ๒ ด้าน มี พรม สีสด กบิต ทาบไว้ บน เคา มี มี โต๊ะ ของ พวก
ม้าใช้ โบราณ พร้อม ด้วย รูป เถวระ อาวุธ ต่าง ๆ ประจำ กระบุด.

มี ภาพ เขียน เป็น รูป บรรพ บุรุษ ของ ชาโต นักรบ ๔ ภาพ ตั้ง หัน หน้า
เข้าหา เคา มี โต๊ะ ทุก ๆ คน ใน รูป นั้น ล้วน แล้ว แต่ มี จมูกงอ หักเป็น เหลี่ยม

และท่าทาง ตั้งฝ่าเผย ส้มทรง หน้าที่ค้าขาย คล้าย คลั่ง กัน เกือบทั้งหมด
นอกจากเครื่อง แต่งกาย เท่านั้น ที่ ชี้ให้เห็น ความผิด แปลกกัน และ กันได้
นาย ร้อยเอก เบาเม้ง การ์ เด็น รู้สึก หนักท้องด้วย อาหาร ที่ บรรจุนำเข้าไป
จึง เชน หลัง ลง พิง พนัก เก้าอี้ แห่งหน้า ชน มอญ ดู เมฆ แห่ง คณียา
เดิน ที่ พ้น ดอย ขึ้นไป พดาง หยุด ตรง ดู โอกาส อัน ปลาด ที่ น้ำคั่วเขา
มา ประดับ ไซค์ อันดี ถึง เพียงนั้น ดู หรือ เขา เขา เป็นแค่ เพียง ผู้เกิดใน
ฝั่ง ทะเล บอดติก ก็ยังได้ ไซค์ มารับ ประทาน อาหาร อยู่ใน คัด อันงาม
หูลู่ แห่ง ตรงกุด นอร์ มัน ผู้ตั้งได้ ไฟ ใน เตาผิง คุ้ยอื่น และ ดวงดา
ของ นายร้อยเอก เบาเม้ง การ์ เด็น ออก รู้สึก หนักๆ ปรี๊ดๆ คาง ก็ ค่อยๆ
พับ ลง ไป จด หน้าอก แต่ เห็น แสง เตียน ล้อง จำ ต้อง ไปบน กลาง กระหม่อม
อัน ขาว สดอาด.

ทันใดนั้น มีเสียง เบาที่ดัง มา ปลุกให้ เขา ต้อง ตุกขึ้น ประมาณ
ครึ่งชั่วโมง เขารู้สึก ด้วยความ งงๆ ว่า คน ใน รูปภาพ ที่ เขอน อยู่ นั้น
ได้ ยกเท้า ถ้าว เดิน ออก มา ยัง ตัวเขา ใน ครุ่น นั้นเอง, ตรง นำ โต๊ะ
ภายใน ระยะ แขน ของ นาย ร้อยเอก ก็มี ชาย รูปร่าง อ้วน โต ผู้ มา ยืน
ตรงหน้า อยู่ ตรงหน้า พร้อม ด้วย อาหาร สนิท นึ่ง มี ได้ ให้อดถึง ภายอย่างใด
ภาพ ของคน แปลก หน้า นั้น ไม่ มี อะไร เป็น เครื่องหมาย ว่า มี ชีวิต นอก
จาก ดวงตา อัน ตุก เป็น เงาม ขาว ด้วย ความ ชื่น แค้น อย่างแรง กล้า ชาย
ผู้ นั้น ผิดคำ, ผิดเนื้อ ค่อน ข้าง กล้า มี หนวด คาง แพร่ ดำ แดง มี ขน

พน ศีตาเหล่าน้อย บ้างว่า ทำไมคนข้างบนจึงสามารถดองวัตถุ
การณ ทางข้างล่างได้ ท่านได้หลุดจากการ เป็นผู้บังคับบัญชาคนใน
ขณะนั้นแล้ว บัดนี้ท่านจะต้องคิดถึงตัวท่านเอง ขอประทานโทษเถอะ,
บอกชื่อให้ข้าพเจ้าฟังได้ไหม ว่าท่านชื่อเรียงเคียงไร ?”

“เราชื่อนาย ร้อยเอก เบาม์ การ์ เด็น ประจำกรมทหารบกไปเซ็น
รวมที่ ๒๔ ”

“ขอ, ท่านที่พูดภาษาฝรั่งเสียติด ท่านคงรู้ดีกว่าผู้ที่
กำลังพูดอยู่กับท่านนี่คือใคร ?”

“เคานต์ซาโตว์ร ไซโหม ?”

“ถูกต้อง, ถ้าท่านเข้ามาในคดีของข้าพเจ้า และข้าพเจ้า
ยังมีได้สนทนากับท่านบ้างเลยแล้ว ดูออกจะไม่เหมาะอยู่บ้างข้าพเจ้า
มั่งงาน ต้อง กระทำ กับทหาร เยอรมันมาแล้ว เป็นอันมาก แต่ยัง ไม่เคย
กระทำ กับนายทหารเลย ข้าพเจ้ามีเรื่องจะต้อง พูดกับท่านมาก อยู่

นายร้อยเอก เบาม์ การ์ เด็น นั่ง อยู่ บนเก้าอี้ ถึง หากเขา
จะเป็น คนกล้า มาแล้ว ดักเพียง ใดก็ดี ก็ยังรู้ดีว่ามีอะไรอย่าง ๑ ใน
อาภักดิ์ กิริยา ของชายผู้นี้ ซึ่งทำให้นายร้อยเอก เบาม์ การ์ เด็น ต้อง
สงสัยจน ดวงตาทั้ง ๒ ของเขาอด สาย ไปมาทั้งซ้าย และขวา แต่
อาดูร ของเขาทุกสิ่งทุกอย่าง หาย ไป เสียหมดแล้ว แม้จะต่อสู้กัน นาย

ร้อยเอก ก็เห็นว่าคนเปรียบเท่ากับเด็ก ซึ่งผจญ กับ ยักษ์ มหิมา ท่าน
เคานต์หยิบขวดเหล้าแคลเวท ขุนทาง แดงสว่าง.

“อพิทโซ!” เคานต์พูด “นี่หรือเจ้าแปรมันหามาเลี้ยงท่าน
ข้าพเจ้า ออก ธรรมดาที่ จะ ดุหนาท่าน เสีย แล้วละ ท่าน นายร้อยเอก
แบ้มการ เค้น ไม่ได้. เราต้อง หาของ ดี ๆ มา แทนคุณท่าน จึงจะควร”

ว่าแล้วท่านเคานต์ เจ้าของ คฤหาสน์ก็ หยิบ นก หวด ซึ่ง ห้อย อยู่
ที่ ชายเสื้อบน เบาะครั่ง ๑ บัดดลคนใช้ผู้ ชรา ก็เข้ามาในห้อง

“ไปเอาถึงเหล้า ๑๕ มาขวด ๑ เดียวนี้!” ท่าน ร้องดังและ
ต่อมาอีก ๑ นาที คนใช้ก็ นำเหล้า อย่างดี ประคอง มา ท่านเคานต์
รินออก ๒ ถ้วย เต็มปริ่ม.

เคานต์ “ดื่มซิ, นี่แหละเป็น ของ ดีที่สุดที่ ข้าพเจ้า มีอยู่ ในบ้านแต่
คงไม่ดีเท่าในรูอง หรือ ปาร์ตี ได้ดอก ใจแล้ว, เชิญดื่ม ให้สาธุ คำ
วาทย์, ข้างล่าง ออกจะหนาว พออยู่, ใจ, หรือว่า จะขึ้นไป
ชั้น บน กินอาหารกันไหมละ?”

นายทหารเยร์ มั่น ถิ่นศิรัษะ เขาดื่มสุราหมดแก้ว ๑ ท่านเคานต์
ก็รินเต็มให้ อีก ถ้วย ๑ เต็ม และขอให้นายร้อยเอกเรียกสั่งได้เสมอ
ถ้าต้อง การ อีก

“ของ ในบ้านข้าพเจ้าทั้งหมดนี้ ไม่มีสิ่งใดซึ่งท่าน จะเรียก
ร้อง ไม่ได้เลย. น้ำที่ ท่านมีอยู่ อย่างเดียว ก็ที่จะสั่งออกไป เท่า

นั้น เขาตระ, ต่แถว คราวนี้ ขออนุญาตให้ข้าพเจ้าเล่าเรื่องให้ท่าน
ฟังสักเรื่อง ๑ ขณะที่ท่านกำลังดื่มเหล้าอยู่น้อย ๆ ข้าพเจ้าได้ตั้ง
ใจมานานหนักหนาแล้วที่จะแสดงแก่นายทหารเยอรมันบางคน เรื่อง
นั้นเกี่ยวข้องกับบุตรชายของข้าพเจ้า คือ ยูสตาซ ผู้ซึ่งถูกจับไปและ
ถึงแก่ชีวิตในการนั้น เรื่องน้อย ๆ นั้น ออกจะวิจิตรและประหลาดไม่ใช่
น้อย ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ข้าพเจ้า ถูกรัฐธรรมนูญกับท่านได้ว่า ท่านคงจะ
ไม่รู้ ต้มเสียเลย.

“ท่านต้องทราบเสียก่อนว่า บุตรชายของข้าพเจ้าคนน้อย
ในกรมทหารปืนใหญ่ — เป็นเด็กหนุ่มน่ารักอยู่นาน, ท่านนายร้อยเอก
เบาม์ การ์เดินเอย์ ทั้งเป็นเด็กที่น่ารักเป็นที่สุดทีเดียว พอข่าวเรื่อง
มรณกรรมของเด็กคนนั้นมาถึงเรา มารดาถึงสิ้นชีวิตลงภายในสัปดาห์
นั้นเอง ชาวนานเพื่อนนายทหารคน ๑ ซึ่งควบคุมบุตรชายของข้าพเจ้า
อยู่ ตลอดเวลา เป็นผู้ นำมาบอก โดยที่นายทหารคนนั้น เห็นมาได้
— เมื่อ บุตรชายของข้าพเจ้าตายแล้ว ข้าพเจ้ามี ประสงค์จะเล่าให้
ท่านฟัง อย่างแจ่มแจ้ง ชัดเจน เหมือนกับที่ เขา ได้เล่า ให้ข้าพเจ้าฟัง มา
นั้น ทุกประการ.

“ยูสตาซ ถูกจับที่เมืองวีสเซินบูร์ก เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม
บรรดาเชลย ก็ถูกแบ่ง ออกออกเป็น พวก ๆ และ ส่งไปที่เยอรมันเนียโดย
ทางแปลก ๆ กัน ยูสตาซ ตก อยู่ใน พวกที่ ๕ และ ส่ง ไปกักไว้ใน ชนบท

แห่งหนึ่ง ๑ ชื่อ เตตรา บุรุษ ที่ นินยุตฺตาช ได้พบ นายทหารเยร์ มิน
ผู้ บังคับการ คน ๑ มีอุชิยาตัย สุภาพ ประกอบด้วยความ เมตตากรุณาเป็น
อย่างด นาย พันเอก ใจดี คน นี้ ได้เลี้ยง อาหาร แก่ เด็กหนุ่ม และ
ให้การ ประคบ ประพรม อย่างอ้อม หน้า ตำราญ เปิด สุรา องุ่น อย่าง
ดี ตั้ง ให้ อย่างเดียว กับ ที่ ข้าพเจ้า ทำ ให้ ท่าน เมื่อสักครู่ นี้ และเปิด ของ
บุหรี ของ ท่าน เอง ให้ บุตร ข้าพเจ้าดูบ ขอ อนุญาต ให้ ข้าพเจ้า เปิด
ของบุหรี ของข้าพเจ้า ให้ ท่าน ดูบ บ้างเป็นไร ? ”

นายทหาร เยร์ มินต้น ค่ะ ความ หวาด กัด ใน เพื่อน ชายผู้
สถิต อยู่ ครบถ้วน ยัง ทวี ชน ขณะที่ เขา นั่ง มองดู ริมฝีปาก ของ ท่าน
เขาคด ซังขม และ ดวงตา ซังดู กวาว.

“ ท่าน นายพันเอกผู้นี้, ดังที่ ข้าพเจ้า ได้กล่าว มา แล้ว ว่าท่าน
มีความปรานีต่อบุตร ข้าพเจ้ามาก แต่เพราะหวั่น, พอฉันรุ่งขึ้นนักโทษ
ทั้งหมด ก็ ถูกพา ข้าม แม่น้ำ ไทรหน ไปยังเอ็ดตังเงน ถึงที่นั่น แล้วมิได้มี
ความ ผิดถูก เหมือนที่ เดิมเคย นายทหาร ผู้คุมบุตร ข้าพเจ้านี้ เป็น
อัยยัตถ์ จัญไร มหาอุบาทว์ มากทีเดียว ท่านนายร้อยเอก เบาม์ การ์
เค็น, เขา ชอบการ กัด ขี คน ถัดหาญ ทั้งหลาย ซึ่งตก ไปอยู่ ในกำมือ ของ
เขาค้นฉันนั้น, เหตุ ที่บุตร ชายของ ข้าพเจ้าใช้ คำ ได้ตอบคือเขาคดด้วย
ถ้อยคำ อันไม่เป็นที่ พึงพอใจ เขาก็เอาหมัดกระแทก ครบ ถูก ฉันนี้ คา
อย่างนี้ ! ”

เสียงกำหัดที่ ท่านเคานต์ ฟัง ปราดไป กระแทก ดวงตาของนายร้อย
เอก เบาม์ การ เค้นนั้น ดัง กัง วาฟไปทั่วห้อง หน้าของ นายทหาร
เยร์ มั่นก พบลงยกมือชน กุมแฝด แต่เห็น โลหิต ไหลซึม ออกมา เปรี๊ยะ
นิ้วมือ ครั้นแล้ว ท่าน เคานต์ ก็นั่ง ลง บนเก้าอี้ อีก ครัง ๓.

“ บุตร ข้าพเจ้าต้อง เสีย โฉม ลง เพราะ ทารุณ กรรม อันนี้ ส่วน
ข้าพเจ้า ย่อม ยินยอม กับ ยี่สิบเอ็ด เห็น เป็น ของ ตน ก็นั้นแหละ, สำหรับ เวลานี้ ท่าน
เองก็ ดูรูปร่าง ขนพอยุ่ อยู่ แล้ว หวัง ใจ ว่า คุณ พันเอก ของ ท่าน คงจะ
กล่าว ว่า ท่าน ตก เข้ามา อยู่ ใน ห้วง มหาภัย อย่าง ไร ก็ดี, ข้าพเจ้า
จะ ขอ บรรยาย เรื่อง ต่อ ไป, เนื่องจาก เป็น เด็ก และ ความ
ขัดสน เงิน ทอง ของ บุตร ข้าพเจ้า โดย ที่ เวลานี้ กระเป๋า ของ เขาว่าง
เปล่า นายร้อย ตรี ใจดี อีกคน ๓ ก็ ส่ง เงิน ให้ ๓๐ นโปเลียน โดยมี
ใต ทำ หนังสือ สัญญา กับ ยี่สิบ อย่างไรก็ดี นี่แหละ, ท่าน นายร้อยเอก เบาม์
การ เค้น ข้าพเจ้า ขอ คน ทอง ๓๐ เหรียญ ให้ ใน มือ ของ ท่าน เพราะ
ข้าพเจ้า ไม่ สามารถ จะ ชำบถราบนาม ของ ผู้ ไหยมั่น ได้ แต่ ข้าพเจ้า
มี กตัญญู ต่อ บุญคุณ ซึ่ง เขา แ่ดงต่อ บุตร ข้าพเจ้า นั้น เป็น อย่าง ยิ่ง.

“ อ้ายคนล่อใจ ทมิฬ หินชาติ คนนั้น ได้ คุ่มขลุ่ย คักคือ บุตร ข้าพเจ้า
ไปยัง ดูร ลาก และ จาก ดูร ลาก ไปยัง คาร์ล สตุท์ มัน คง ดำ แดง กิริยา
หยาบ ขำ สำมาญ ต่อ บุตร ข้าพเจ้า ตลอด ไป ด้วย ว่า น้ำ ใจ ของ ดูกุด ขา
โค่นไว้ ไม่ ว่า คน ไต ตั้ง แต่ ปฐมบุรุษมานั้น ถ้า ถูก ใคร ทำ ให้ แค้น หริอ

เจ็บใจแล้วก็ไม่เคยมีใครแสร้งทำใจดีได้ ดังนั้นแหละ อ้ายใจยักษ์, อ้าย
ใจดีตัวผู้ ซึ่งข้าพเจ้าพากเพียรจะเอาโลหิตมัน มาล้างเท้าเสียให้จงได้ นั้น
ก็ทราบเข้าตบหน้าบุตรข้าพเจ้าด้วยมือเปล่า มีหน้าซำยักเท่าตะปูตร
ข้าพเจ้า และกระซอกหนวดจนหลุด ออกจากปาก และทำอย่างนี้—ทำ
อย่างนี้—ทำอย่างนี้ ! ”

บัดนั้น นาย ก้อย เอกเยรมันก็ร้องขึ้นด้วยความเจ็บปวดอย่างแสน
สาหัส เขาต้องตกมาอยู่ในเงื้อมมือของยักษ์ใหญ่ คน ๓ ซึ่งกำลัง
งอหมักใส่เขา ๆ จนที่ลุดกาย หลังเมื่อเกิดคาทูลไปแล้วข้าง ๑ และเกือบ
ล้มล้มปลุกแล้วเขาก็ค่อย ใจเย็นขึ้น แต่ก็ถูกผลักลงไปฟุบอยู่
บนเก้าอี้ อีก คน ๓ นายทหารเยรมันคนนั้น ดึงให้ไว้ด้วยความเจ็บ
อายและความแค้นยิ่งนัก.

ท่านเคานต์พูดต่อไปว่า “ บุตรข้าพเจ้าต้องกินน้ำตาต่างน้ำ
ตลอดไปเช่นนั้น ท่านคงจะเข้าใจได้ดี เมื่อข้าพเจ้ากล่าว ว่า การ
ตกไปอยู่ในเงื้อมมือของศัตรู ซึ่งไร้เมตตาจิตนั้น ย่อมเป็นสิ่งน่า
สังสารและเจ็บแค้นเพียงใด พอมาถึงคาร์ลสบูร์ก หน้าของบุตรข้าพเจ้า
ซึ่งต้องบาดเจ็บอย่างยับเยิน โดยมีอันธกรรมของผู้ควบคุม นั้นแล้ว ก็
ได้รับการทำบาดแผลโดยนายทหารผู้น้อยชาวเบอเวเรีย คน ๓ พันห้าให้
เพราะเขาสังสาร ข้าพเจ้าเสียใจที่ได้เห็นดวงตาของท่าน บาดเจ็บ

มี โถหิค โห้ดเช่น เดียว กัน ขอ อนุญาตให้ ข้าพเจ้า ใช้ผ้า เช็ดหน้า แพร
ของ ข้าพเจ้า พันแผล ให้ท่านจะ ได้ หรือ ไม่ ? ”

จำ แด็ก ท่าน เคนคัก ก็ เขิบ เข้า ไป แต่ นาย ทหาร เรมัน นึก มี
ชน โบก หาม .

นาย ทหาร เรมัน ร้อง ขึ้นว่า “ ไม่ ต้อง — ไม่ ต้อง มา พัน ให้ กุดอก
อ้าย สัก วนัก ! กุดอก มา อยู่ ใน อำนาจ ของ มึง แด็ก มึง จะ ทำ อะไร กับ
กู ก็ เขิบ เกิด กู ชาญ ทุน บาดเจ็บ ของ มึง ได้ ทุก อย่าง ขอ แด็ก ย่า
ให้ กู ได้ เห็น ความ แด้ง ทำ ใจ ดี ของ มึง เลย ! ”

ท่าน เคนคัก ยัก ไหล่ .

“ ท่าน นาย ร้อย เอก ทำ ไหม ท่าน จึง ใช้ วาจา อัน หยาบ ค่าย ไม่น่า ฟัง
ขึ้น ‘ มึง ’ ‘ กู ’ ถึง เช่น นั้น แด็ก ? ข้าพเจ้า พยายาม จะ แกล้ง เรื่อง ให้ ท่าน
ฟัง โดย ถ้อยคำ เป็น ระเบียบ ไป ตาม ลำดับ เหตุการณ์ ของ เรื่อง ข้าพเจ้า
ได้ ปฏิญาณ ไว้ แด็ก ว่า จะ เล่า เรื่อง โดย ปรยาย ทั้ง หาด หหมด นี้ ให้
นาย ทหาร เรมัน ผู้ ซึ่ง ข้าพเจ้า ได้ พบ เป็น คน แรก นั้น ฟัง อนัน ขอ ให้
ข้าพเจ้า สดง ทำ ละคร ให้ ท่าน ดู จนจบ เรื่อง เกิด ข้าพเจ้า ได้ เล่า ให้ ท่าน
ฟัง ถึง ตอน นาย ทหาร เบวา เรย์ หนุม ที่ คารั ต์ สรุห์ แด็ก ข้าพเจ้า
ออก รุ สัก เสีย ใจ เป็น อัน มาก ที่ ท่าน มี ยอม อนุญาต ให้ ข้าพเจ้า กระ
ทำ บาด แผล ซึ่ง ข้าพเจ้า ได้ เป็น ณ บัญ คุณ แก่ นาย ทหาร ผู้นั้น อยู่ ที่
คารั ต์ สรุห์ บุกร ของ ข้าพเจ้า ต้อง ถูก ชัง อยู่ ใน โรง วัง เก่า ๆ แห่ง ๓ เป็น
เจตนา ๒ สัก ค่ะ พร้อม ด้วย ความ ลำบาก แด้ง ส่ำ หัส หว เหมือน กัน ที่

ท่านได้รับความสนุกอยู่ในเวลานี้ไม่ เอ้า — เอ้า — อย่า! — อย่า
ถอยไปนั่งเก้าอี้ — แก — คนชาติสัตว์เดรัจฉาน!”

“เออละ, ข้าพเจ้าจะบรรยายเรื่องของข้าพเจ้าต่อไป พอลง
ปดัย บัณฑิตนั้น บุตรข้าพเจ้ากับสหายที่พากันหนีมา ข้าพเจ้าไม่
จำเริญจะต้องเล่าให้ท่านฟังถึงเรื่องความลำบากแสนและอันตราย
ต่าง ๆ ซึ่งเขาได้รับระหว่างทาง นอกจากจะเล่าแต่ว่า ทั้ง ๒ ต้อง
แปลงตัวโดยอาศัยของเสื่อผ้าเครื่องแต่งกายจากชาวบ้านนอก ๒ คน ซึ่ง
พบในป่า ทั้งสองต้องซ่อนเร้นกายตอนกลางคืน, ออกเดินทางตอน
กลางคืนด้วยความยากแสนแสนเชียว จนเข้าพรมแดนฝรั่งก็ถึงตำบล
เมดิสต์และอยู่ในระยะไม่กี่เดี๋ยว — ไม่กี่เดี๋ยวเท่านั้นแหละท่านนายร้อยเอก
ที่จะข้ามแดนเยอรมันมาได้ ก็พอดีขณะนั้น มีหมู่ตรวจทางเป็นทหาร
อยู่ด่านหมู่ ๑ ตรงเข้ามาจับตัว อ่า! นี่แหละท่านเอ๋ย การ
พยายามบากบั่นหนีศัตรูมาจนแต่เห็นบ้านเกิดเมืองมารดรอยู่ใกล้ ๆ
ใกล้จะถึงซึ่งสวัสดิภาพแล้ว ก็มาถูกจับเช่นนี้ ท่านจะเห็นหรือไม่
ว่าเป็นสิ่งน่าสงสาร สมเพชเพียงใด?”

“ว่าแล้วท่านเล่าบัดนี้เป็นทิวทัศน์ ๒ ครั้ง บัดบัดก็มีชายชาว
บ้านนอกหน้าดูร่าหน้ากลัวเดินเข้ามาในห้องนั้น ๓ คน.

“คนเหล่านี้จะเป็นผู้แทนทหารอยู่ด่านของข้าพเจ้า เออละ
คราวนี้ผู้บังคับหมู่ นั้น พอเห็นทหารฝรั่งแล้วสวมเครื่องแบบพล

เรือน อยู่ ในแนวรบของ เยอรมัน เขาก็เริ่ม ต้น ใช้วิธี แว่น คอยนักโทษ โดยปราศจากการไต่สวนหรือมีวิธีชำระความ อย่างไร นี่แหละ ญาน ก็นึกคิดว่า ขอบถาง ห้องเบียดงักแข็งแรง ที่สุดนะ ”

ครั้นแล้ว นายทหาร ผู้เคราะห์ร้าย ก็ ถูก ชุต กระชาก ไปจาก เก้าอี้ ตกคว่ำเข้า ไป หามองใหญ่ซึ่งเขื่อน ติดอยู่ บนขอบถาง ห้อง เขื่อน บาคันนั้น คงมี ศีรษะเขา ลง ไป ปลดปล่อย เลื่อนได้ ครึ่ง ต้น คอ พอดี ชายชาวบ้าน นอก ทั้ง ๓ ก็ ชุต ปลดปล่อย เขื่อน อีก ข้าง ๑ และแทง หน้า ซีนฟง คำสั่ง ของ ท่านเคานต์ นายทหาร เยอรมัน หน้าตาซีด แต่ โกรธ คอ บัว มัน คง ยืน กอด ออก และ เจ็บ ดู บุคคล ผู้ ทรนาคด้วยดวงตาถ่มทิ้งดูร้าย

“ระหว่างท่าน กำลัง เผชิญ หน้า กับ มฤตยู ข้าพเจ้าได้เห็นจากริม ฝปาก ของท่าน ได้ว่า ท่านกำลังสวดมนตร์ อ้อนวอน พระผู้เป็น เจ้า อยู่ทุกเวลานาที บุตร ข้าพเจ้าได้ เผชิญหน้ากับมฤตยู มาแล้ว และเขา ก็ สวด มนต์ อ้อนวอนพระผู้ เป็น เจ้าเหมือนกัน บังเอิญ มี นายทหาร ซีน นายพล ผู้ ๑ เข้ามาถึง และได้ ยืน เสียง เด็ก ร้องให้ คิดถึงมารดา— นายทหาร คนนั้นเคย เป็นบิดาคนมา แล้ว คน ๓ — ท่านมีความเจตนา ก็จับ ทหารอยู่ ที่ ด่านออกไปเสียข้างนอก คงอยู่กับ อังครักษ์ ของ ท่านคนเดียว เมื่อ ท่านได้ พง เรือง ที่ เด็ก ได้ให้ พงศอดแล้ว—ว่า เด็กนั้นเป็นลูกคนเดียว ของ สกุต โบราณ สกุต ๑ ท่าน ก็ปลดคบบัง วัคคช ออก เหมือนดัง ที่ ข้าพเจ้า ปลดให้ ท่านเคานต์ แล้ว ท่านก็จับเด็กนั้น ทั้ง ๒ ข้าง เหมือน

ทั้งที่ข้าพเจ้า รุบท่านนี้, ที่ตัดท่านก็ปล่อย ให้ได้ก กลับ ไปเหมือนดัง
ข้าพเจ้าปล่อย ให้ท่าน กลับ ไปเดี๋ยวนี้ และขอ ความ เมตตา ปรานี ทั้ง
หลาย ที่ท่าน นาย พลผู้ ใจ บุญได้ กระ ทำ มาแล้ว แต่เห็นหลัง ซึ่งถึงแม้
จะไม่ สามารถ ปลดเปลื้อง โรค ประหาร ชีวิตบุตร ข้าพเจ้า ค่อยไปได้ ก็ดังนี้
จง บรรลุถึงซึ่งความดี อยู่ในศีล ของท่าน ตลอดไปชั่วกาลนานเทอญ”

ด้วยประ การ ดังกล่าว มานี้ นายร้อย เอก เบาหม์ การ เค้นผู้ ซึ่งเสีย
รูปโฉม, เสีย สรีร ร่าง, เสีย ศาข่าง ๑ ซึ่งมีบาด เจ็บ โตหิด โหดขามทั่ว
สรีร พวง กาย ก็ต้อง โชเซ เค้น กลับ ออก จาก บ้าน ผ่า กระ แฉ พายุ
และพิรุณ อัน ไพรย อยู่ ฉาดฉาน แห่ง ชันจวรุ โฉนทย์คืนหลัง ยังกักโดย
อาการ อันน่าปริ เทวนาการนั้นแต่.

จบ บริบูรณ์

บูชาพระคเณศวร

๑ กาพย์ถบง ท

๑ ข้า พระคชพัศตร เถอ พรรณ	ภูษาภรณ์ สรรพ
ผ่องแผ้วแผดสด เพญศรี	ฯ
๑ จุณจันทรอัน ชาบอินทรีย์	ข้าแสงดงมี
มโหตระ พดะธ	ฯ
๑ เถลิงธมฺมสิก อาศน์กร	กุม เชือกกุญชร
อังกุช อาวุธ ดุมิไกร	ฯ
๑ กิอ สิริขันธ์ เทพไท	เปน เจ้าเนาใน
ตำแหน่ง คุรุฐาน นานมา	ฯ
๑ นาม พระคเณศวร สมนิญา	สมรรถ เข้มวิชา
ยิ่งวิษุบุปไมยไฉชาวน	ฯ
๑ ว่องชาญสารศาสตร์ปราชญ์เฝ้า -	วนะคุณ ควร เฝ้า -
รพ เหตุ เปน เจษฏาจารย์	ฯ
๑ ทรงได้ ซึ่งไฉยการ	จินตะ ประติภาณ
พิเศษ ประทาน โสภณ	ฯ

๑ กาพย์ฉันท์ครวใจ หลากสดก	กะวินิพนธ์
ทั้ง หดาย เณย เผย เผน	๑
๑ บทบาท บัณฑิต ขาด แคลน	อักษร กถอน แค้น
จะ เชียว ณ เชิง ปรีชา	๑
๑ กวหนดกฏ นำ ตำรา	วรรณ ศัตถ์ มี มา
มี จำ กระวี ศรี ดัษาม	๑
๑ เพราะ เหตุ พระคณศักร เวียงนาม	ประมุข ปลุก ความ
เป็น เขียว ดั่ง เขียว ขำรง	๑
๑ ข้า ชอยช บุญ เบญจ -	ค ประคินฐ์ โดย ปลง
ประสาธ อภิวัตน์ หวัง พร	๑
๑ ถ้วน พระ คณศักร อติศร	ผู้พิทยาธร
อัน ท้าว อะคร้าว ครัน คุณ	๑
๑ ขอ ถึง เทวดา ทาที่ ดุ่น	ทร พากย์ ไพบุญย์
ระบิด และ แบบ แยก คาย	๑
๑ แต่ ผู้บุษสา ธาษ ยาย	ไตรเพท อภิปราย
พระองค์ จำนง ทรง ถอน	๑
๑ ไบรค พลัน บรรดา ราน ทอน	โทษ ถึง ทั้ง ถอน
ทั้ง ตำ อุปสรรค ผลัก สุน	๑

๑ ขัด เกิดา เขตา ขัดดา ขัด มุด	หมาย คัทวีคุณ
ความ กิด ดุจุม กุม กรอง	๑
๑ เริง แบบ แบน เนียน เพียร กรอง	ร้อย ผูกผูก ดบอง
บ่ผิด ฌ นิด ชำนาญ	๑
๑ เริง ค่ำ สัมผัส พิจารณ์	พัด ฟาด ชาติ ฉาน
กระซิบ ใน ศัพท์ อักษร	๑
๑ เริง อรรถ รัช เจน เคน กถอน	กล้า ความ งาม งอน
ละแก่มิงจำ ชำพราง	๑
๑ เริง เสนาะ เพราละ สนิท ปริต ฌาง	จิต ฌาก ฌาก ฌาง
ประหนึ่ง จะ ตรึง ขาวรณ์	๑
๑ เริง เรือง เรียง เรียบ เรียบ สัม	เหตุ เกียด เกียด กถม
กับ ผล บ่ แผก แยก กัน	๑
๑ นึก ไค ไค ตั้ง หวง พถัน	ครวญ ถอง ฌอง ฌัน
มี ถัม และ เอะ ละ ฌอง ฌง	๑
๑ ยิง เรียง เรียง คิต นิศย ฌง	แจ้ง ฌบ ฌวบ ฌง -
กะคุณ วิชา ฌาชาวณ	๑
๑ ถึง แม้มิ มาก หาก ฌาณ	ไม่ เขียม เขียม ฌาน
เอตะ ทักกะ กระวี	๑

- ๑ เพียงอย่าหย่อน ค้อย น้อย หนึ่ เนื้อ คดาย หนาย นี้—
 ระหัด ประโยชน์ ยง คง ๑
 ๑ พอไว้ให้ผู้รู้ทรง จำเผื่อ เชื้อพงศ์
 “กระวี ฤๅ แต่ง แห่ถ่ง ตยาม” ๑
 ๑ บุษบา พระคณิศวร ใน นาม “ศัพท์ไทย” คณะ ตาม
 ขนบ ก็ จบ โดย แต่ง ขะ๑

นายชิต บุรทัต.

เรื่อง แมว เฝือก

ของ

“ศรีสุวรรณ”

(หลวงนายวิจารณ์)

๑ ที่บางขุนอินทรีเย็นวันนั้นฝนกำลังตกหนัก ถนน รนแฉะ
เจียนเหวกราชจากผู้บดจรไปมา ร้าน “ไทยยุปถัมภ์” มุม
ถนนสายฟ้าซึ่งคอนเย็น ๆ มีคนเคยเข้าออกพลุกพล่านเคยกรอ้อยไม่
พลุกพล่าน เพราะไม่มีคนเข้าแต่คนออก นอกจากเจ้าของ
ร้านมีแต่คุณวงศ์บุตรเขยคุณพระบุษบันบริรักษ์กับสมุห์ชวานดำมี
แม่ครัวมดิดอยู่สองคนเท่านั้นเอง ต่างคนต่างคิด คือคุณ
วงศ์คิดฝัน ทิดชวานคิดสิ่งที่อยู่ในร้าน เพราะถึงฝนไม่ตก
เย็นวันไหนที่ไม่ใช่เข้าพรรษา ทิดชวานก็เข้าไป “คิด” เปนขาประจำ
อยู่ในนั้นเนื่อง ๆ ส่วนคุณวงศ์เป็นคนไม่ชอบสิ่งที่ทิดชวานคิด
จึงไม่ควรลงสันนิษฐานว่าแก่เข้าไปคิดสิ่งอื่นนอกจากฝนชั่วเวลา
นั้นช่างเดียว

“นี่แหละครับ ความสนุกของผมมีเหลือเท่านั้นเอง” ทิต ขวาน
กล่าว พลางยกถ้วยขึ้นเสิร์ฟ ซึ่งคุณ วงศ์ ช่อ ให้

คุณวงศ์ ยิ้มเอนหลังฟังนัก เกาใจไม่ ต่อยาวตรงหน้า มาทิต ขวาน
นั่ง แล้วเอามือ ถูบหัวแม่มือที่เคร่ง มาเอียงตัวดูคุณ วงศ์ เดิน

“เห็นเรื่อง ๆ พันนั้นแหละจับ หนู เก่ง ไม่ หยอก หรือ คุณ แต่
ผม เห็น ว่า ใคร ชอบ ชื่นชอบ ตาม บาท แจก ต้น ที่ คง ชาย แต่ว่า เมื่อ
ก่อน ชื่นชอบ แถบ บาง วัน อินทร นี เคย มี แวด อยู่ ตัว นั้น ต่อ ให้ คุณ ชอบ ชื่นชอบ
ห้าร้อย บาทวางเงินกัน ชาว ๆ เจ้าของก็ ไม่ ยอม ชาย

คุณวงศ์ ถูบ แถเถา ถูคาง แหว่ง พัง ต่อ ไป

“โหน ขอ ถิ่น หนอย ชื่นชม เออ มะขาม บิ๋ม นั้น ก็ ได้
เป็น แหว่ง ผิด ครับ ในตา ข้าง นั้น ดี เหลือง ข้าง นั้น ดี น้ำเงิน ทน โทษ
เป็น คน อื่น เถา ก็ ไม่ น่า เชื่อ แต่ เป็น ความ ดี ด้วย จริง ผม ไม่ เท็จ พูด
เลย จริง เหมือน กับ ที่ ผม นั่ง ภาวนา คอย อยู่ ว่า นี เมื่อ ไหว่ คุณ ถึง
จะ ว่า -- โปรด ให้ ผม ได้ ถิ่น อีก ดัง ถิ่น นี้แหละ คุณ ไม่ ต้อง รับ
เบียร์ มั่ง รึ ครับ ?”

คุณวงศ์ ดัดใจ ตั้ง ให้ เจ้า ของ ร้าน จัด การ ตาม คำ ภาวนา ของ
ทิต ขวาน แล้ว ควัก บุหรี่ จูด ถูบ วัน ตัว เข้า มุม เกา พอ สบาย อิริยาบถ
เตรียม พัง ต่อ ไป เพราะ ผน ยัง ไม่ หาย

ทิต ขวาน จันทา คุณวงศ์ แล้ว คม กิน ซึ่ง ตูรา ไป ภาคุ แล้ว,
จึง บรรยาย ต่อ ไป เป็น ความ ว่า แหว่ง ตัว ที่ ว่า นี เคย เป็น แหว่ง ของ

คาทัม นาย ด้ปะเหว่ วัต เบ็ดเทศ ด้ง อ้าย ทิดมาก ที่ ก้อน น้ เคย อยู่ ใน
บ้านคุณพระ ใจ ละ ครับ แต่คุณ คง จะ ไม่ รู้ จัก เวตนา น้ คุณ
นายนาฏ ของคุณ ยัง เล็ก อยู่ มาก เขา อยู่ รุ่ง ทิดเวญ ทิดแก่น พวง
น้ช คุณ พระท่าน บวช ให้ ทง น้ น้ คุณ ก็ ออก มา ได้ เมื่อยู ปาก
คตง นาน แล้ว คาทัม ด้ง ทิดมาก คน น้ มีความ ด้ด สวด วิ ชาด ใจ กับ
แมว ของ แก อย่าง ผิด ขรรคมดา มาก ถนอม ถดอม เกดถึง ยัง กว่ เป็น
ถูก เป็น หลาน ด้ง ชื่อ ว่า “พ่อรวยตาเพชร” เพราะ นัย ว่า ว่าหนู
ด้ง อยู่ บน ชื่อ มีน แด ดู ปราบ เดียว หนู ด้ง คก ด้ง มา ให้ ถน ทุก ด้ง ชื่อ
น้คุณ จะ เชื่อ ฎา ไม่ เชื่อ ก็ ตาม คาทัม ถ่ม หลง รุ่ง วาย จน กระ
ทัง ทิดมาก หลาน ชาย เกดด้ยค น้ หน้าแมว ด้ง น้ เหลือ ที่ จะ ออก ถน แต่
หาก ใน พินัยกรรม ที่ คาทัม ทำ ฝาก ท่าน สม ภาว ด้ง นั้น มี ชื่อ นาย มาก ว่า
จะ เปน พุ ด้ม รตค ด้งน มะ พรว่ ด้ง ๖ ร่อง กับ ที่ ดิน ข้าง ทาง รด ไฟ อัก
แปลง หนึ่ง รวม ด้ ราคา หยาม ฎา ด้ก ด้ก ด้ง มี เศษ ทิดมาก ด้ง
ด้ ออก ทน ด้ถน ความ เกดด้ยค ด้ง ด้ ใน ใจ ภาย นอก แก ด้ง ทำ เปน
รัก ใคร เคารพ แมว ด้ง นั้น ปาน ด้ง จะ ถนิน คาทัม เคย มีความ ด้นดู
หลาน ชาย ใหญ่ โต จน กระทั่ง ด้ญญา ว่า เมื่อ คาย ก็ จะ ยก แมว วิเศษ ด้ง
น้ ให้ รวม ทัง ทรพีย อย่าง อื่น ที่ มี อยู่ ทง หมด ด้ง
ระหว่ ด้ง นั้น คาทัม เจ็บ กระเสาะ กระแด้ ด้ง ขรา มาก อยู่ ด้ง ได้
ให้ ทิดมาก หน้ มา หา ทุก ด้ง เพื่อ ด้ง ด้ถน ให้ รู้ จัก ถนอม แมว เมื่อ แก ด้ง
ถม ด้ง ไป ด้ง เช่น วิถี ย่าง ปดา คัม กระตุก หนู ว่า ทำ ยัง ใจ ด้ง

จะถูกปากแมง ชามที่ใส่ข้าวให้มันกิน จะต้องถูกลงให้ข้าว
 สดากเสีย ก่อนทุกมื้อ เวลามันนอนหลับก็อย่าทำเสียงดัง ฤ
 เช่น กระว่ามันจับหนูมาจะกินก็อย่าห้าม เพราะหัวของหนูนั้นเป็น
 ยาระบายทำให้แมงขี้มคอ คั้นแค่เข้าก็ให้มันเช็ดถูตามกระ
 คานไปเถิด อย่ารังเกียจเลย แลสอนอะไร ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง
 แมงอีกคง รวีย แปร อย่าง ตังแต่หนักมากก็อย่าให้ ช้อ ปลาทู
 บาง ปลาดุกก็ย่าง แดง บาง เหยงก็ย่าง มาปรนปรือ เด่มอแทบมิได้ขาด

วันหนึ่ง ตาตบ ถำจับ หาดาน ชายว่า “เฮ้ง ต้องคอยระวังเจ้า
 พวกลูก ๆ ของเฮ้ง ให้มากหนาเข้ามากหนา เมื่อเขานำเข้าเห็นลูก
 เฮ้ง คนหนึ่ง แกล้งดึงหางมันเล่น กูอยากให้อเฮ้งเข้ หัวมันเสีย
 บ้าง จะได้เข็ดหลาบหนาเฮ้งหนา ”

“เฮ้อ อ้ายคนไหนนะลุง ?”

“อ้ายคนที่จุกหัก ๆ ชอบลงโคตมยังค่านั้นแหละ ”

“หนูอย่านะ อ้ายแดงนี่บังอาจ กลับไปถึงบ้านเถอะฉันจะเข้
 กระบานมันให้ ”

“อย่าเลย เฮ้งจงไปรับมันมาเข้ค่อหนาเข้าที่นั่นเถอะหนา
 จะได้เป็นเครื่องสอนใจให้มันรู้จักมีความกรุณาสัตว์ได้บ้าง ”

ทิศมาก รับกลับบ้านตามความประสงค์ของลุง ครั้นภรรยา
 ทิศมากอาบน้ำชำระกาย ให้บุตรคนที่เล็กมา ได้นมผ่องแผ้วปราศจาก
 ดมโคตม มันทิด ทาแป้งหัวผมได้เสร็จ กางเกงเสร็จแล้ว ทิศมากก็จึง

บุตรที่รัก ของ คน มา เขก ศีรษะ โดยแรง ค่อย หน้า ตุง ๓ ที่ พอ พา
บุตร ผู้มี หน้า อัน ชุ่ม ไป ด้วย ยี่สิบชุด แด่ ศีรษะ อัน โน ถึง ๓ แห่ง กลับ ไป
ถึง บ้าน แล้ว ภรรยา ทิด มาก กับ ทิด มาก ก็ ได้ ทะเถาะ กัน เรื่อย เป็น
ตอน ๆ จับ แต่ หัว ค่ำ จน รุ่ง สว่าง แทบ ไม่ ต้อง ปรารถนา นอน รุ่ง
ขึ้น จาก วัน นั้นเอง ตอน บ่าย พอ ค่ำ ทัพ กลับ จาก ส่วน ที่ พอดี ทัพ ได้ เห็น
ทิด มาก หลาน รัก กำดั่ง เตะ แมว ตัว นั้น กระเด็น ออก มา ชัก อยู่ กลาง นอก
ชาน ประจักษ์ แก่ ค่ำ ค่ำ ทัพ ยืน จัง จัง ประจักษ์ ว่า จุก แทน แมว พุด ไม่
ออก อยู่ เป็น ครู่ แต่ พอ แกว่ พุด ออก ทิด มาก ก็ มา พิจารณา เห็น ชัด
ว่า ตัว ได้ ทำการ เพื่อง พด้า แก่ ไม่ หลุด เสีย แล้ว ชัน แรก แก่ ค่ำ
ด้วย ภาษา แรง ๆ ตาม แต่ จะ นึก ได้ ซึ่ง กิน เวลานาน พอ ดู แล้ว ก็
ขับ ไต่ ทิด มาก ออก นอก บ้าน

“โอ้ ชัย มาก ทำ ได้ นี่ มึง หมด ความ นับ ถือ ดู เสีย แล้ว ฤ
ชัย มาก เอ๊ย เข้า ของ เงิน ทอง ของ กู ต้อง งด หมด จะ ไม่
ให้ ได้ แก่ มึง จนกว่า จะ กลับ ตัว เป็น คน ดี ใหม่ ”

ทิด มาก “

“ ออก ไป นอก บ้าน กู เดียว นี หนา ชัย มาก หนา ”

ขณะ นั้น ทิด มาก หา เข้า ใจ ว่า ค่ำ ทัพ หมายถึง ความ อย่างไร ไม่ ถัด
จาก นั้น มา ยึด ตาม เดือน พอ ค่ำ ทัพ ตาย จึง ทราบ ว่า ค่ำ ทัพ ผู้ ถึง ทำ พิณ
กรรม ได้ ใหม่ อีก ฉบับ นั้น มอบ ทวพย์ สมบัติ บ้าน ช้อง ทง สัน ให้

คา ปาน ดับ ปะเหว่ขันที่ ๒ ที่ ก่อนนี้ เข้า ห้อง อยู่ข้าง ๆ ผม เบน พู เจ้า
ปากครอง ดู แด่ต่อไป จน ตลอด เวลา ที่ แมว ตัว นั้น มี ชีวิต อยู่ เมื่อ
แมว หาชีวิต ไม่ แล้ว ทรัพย์สิน สมบัติ จึง จะ ตก เป็น ของ ทิด มาก ตาม พินัย
กรรม เดิม

เมื่อ เวลา คา ทับ ดาย ฮาย แมว พัง ได้ ต้อง ขอบ ส่วน คา ปาน
นั้น ริม ๆ จะ เป็น บ้า ด้วย ความ ตี ใจ รวด กับ ถูก หอย คง ดี คย ธิษ
ฐาน ไว้ ว่า ถ้า แมว นั้น ไม่ มี อายุ ต่อ ไป อีก ยี่สิบ ปี ก็ หา ใช้ ความ ผิด ของ
แก่ ไม่ ข้อ ที่ นำ ขัน ก็ คือ ทิด มาก ไม่ ได้ แด่ คง อาการ แปร จาก
ธรรมดา เสง เคย ยัง ใจ ที่ นิ่ง เฉย อยู่ ยัง นี้ ถึง นาย ทรัพย์สิน
เกลอ แก้ว ของ เขา ตั้ง ให้ ว่า “ น้า ฮาย -- ทิด มาก น้า ฮาย ” ทิด มาก
ก็ ว่า ไม่ เห็น จะ ต้อง เสีย หาย ที่ ตรง ไหน เสง ด้วย ว่า คา ปาน ก็ แก่
แล้ว แมว นั้น จะ อยู่ คำ ฟา ไป ได้ ก็ เป่า เมื่อ แมว ดาย แล้ว
ทรัพย์สิน สมบัติ ก็ ย่อม ต้อง ตก เป็น ของ เขา วัน ยัง คำ รอ ไป จน แก่
จน เค้า ก็ ไม่ เห็น จะ ต้อง เด็ด ครอื่น อะไร

นาย ทรัพย์สิน กลับ จาก ทิด มาก ผ่าน มา ทาง หน้า บ้าน คา ทับ ซึ่ง เวลา นั้น
คา ปาน เข้า ปากครอง อยู่ เห็น คา ปาน ทำ ดัง กัม ลง หา อะไร ที่ น่า กระ
ไต่ นาย ทรัพย์สิน ก็ หยุด ยืน เกาะ รัด เอา ความ ที่ ทิด มาก พูด มา นั้น ให้
คา ปาน ฟัง คา ปาน หัวเราะ ไม่ ตอบ ว่า กระไร เพราะ ยัง มัว กัม
ดู ตาม ดิน

“อะไร ตก หาย นะ ดู ?”

นาย ทรัพย์สิน ถาม

คาปาน แหวก หลุม ขอบ ของ ชน มา สิ่ง หนึ่ง คอม นายทรัพย์
 เป็น สำเนียง ทวาด ๆ ว่า “ เป้า, อะไร มัน จะ ตก หาย เดียวนี้ หึ —
 ดู เอะ พ่อ ทรัพย์ คง แตะ ดัน เข้า เก็บ คบ หมู ได้ หา ชน เข้า นั้ แล้ว ชน
 น เป็น ชน ที่ หา คลุก ตี าร หน ด้วย ทุก ชน ดู มัน เอะ นาค น เรา ”
 นายทรัพย์ เห็น ดัง นั้น ก็ เดิร ผิด ไป กลับ บ้าน ตั้ง เห็น ไป ทาง
 อุบาย ของ ทิศ มาก ชัด ชน ทุก ที่ ครั้น พบ กัน ทน คชน เย็น จึง ลง
 ถาม ทิศ มาก ดู ว่า จะ จริง ตาม ที่ เขา เข้า ใจ ไหม ทิศ มาก กลับ
 อ้าง ว่า ถ้า พ่อ ทรัพย์ ชน มึง อาจ หา ความ ร้าย มา บ้าย เช่น นั้น อีก เป็น ต้อง
 แหก ซ้ำ นั้ คัก กัน แมว นั้น มัน จะ มี อายุ ยืน ค่อ ไป อีก ร้อย ปี ก็ ไม่
 เห็น จะ ต้อง เดือด ร้อน ทิศ มาก ไม่ เคย คิด ที่ จะ เอา คบ หมู คลุก
 ยา เบื่อ โยน เข้า ไป ให้ มัน กิน เอย ที่ ไหน จะ เหมือน พ่อ ทรัพย์
 ใคร ให้ เถ่า กิน สัก ด้วย เดียว วาน ให้ ทำ พ่อ ทรัพย์ ก็ ทำ ได้
 คืน วัน นั้น เกิด มี การ พนัน ชน ค่อ กัน ชน ใน ร้าน ไทย อุปถัมภ์ นั้น จน
 ตก ดัน ว่า แมว นั้น จะ มี อายุ ค่อ ไป อีก สัก เท่า ไหร่ เป้า — ไม่มี
 ใคร กล้า รอง ว่า ตลอด เดือน สัก คน เดียว
 ฝ่าย คาปาน พอ ได้ ยิน ข่าว การ พนัน เรื่อง นี้ เขาก็ ให้ บัง เกิด ความ
 ประวิตถก ตัก หั่น หวด ค่อ อัน ดราย คอย ระวัง แมว กอด ชน ชน อีก
 หลาย เท่า คือ จับ ขัง ไว้ ใน ห้อง ตลอด ทั้ง กลาง วัน กลาง คืน จะ
 เคลื่อน ไหว ไป ทาง ไหน มึง ก็ คอย คม แะ จน กระทั่ง แมว นั้น แดง กิ วิทยา
 ว่า มี ความ เบื่อ หน่าย เกิด ยึด ขัง คาปาน รวด ภา คาปาน เป็น ยา เบื่อ อัน

ที่จริง คาปานเคยปรารถนาอยู่ บ่อย ๆ ว่า จะเลิกทำงานทาง ตั๊บ ประเทอ
เสียสักที เพราะ แก่ตัว ลงมาก แล้ว แต่ ฉะนั้น แรกกลับ บอกพ่อ ทพย ว่า
คงแต่เกิดมา ยัง ไม่เคยทำงาน อะไร เห็นอย เหมือน เดียง แมว ตัว เลย

“ ต้อง ปลดอย ให้มัน เทียว เดียว ยัด แซ่ ยัด ขา เสีย มั่ง เปน ยัง ไง ”

พ่อทพย ถาม

“ ต้อง ปลดอย ยัง ไง นึก มาก มัน จะ เห็น เปน ยัง ไง ? ” คาปาน ถาม

“ เมื่อ เค็ม หน แล้ว ฉนั้น จะ ออก ไป ไหน นอก บ้าน ก็ ไม่ ได้ คง
แต่ เข้า มา อยู่ นี้ ยัง ไม่ เคย ได้ ย่าง ไป วั่น ไทย อยู่ ปลัด มั กัด หน เดียว เมื่อ
คน นั้น ต้อง คน หน คล่า ตู มัน ถึง ลาม หน เปน ท่วง เปน โย ไม่ ว่า
กต่าง ฉนั้น กต่าง คน ”

พ่อทพย จึง ว่า “ คอย ดู นะ ดู หน ฉนั้น ว่า ถ้า ไม่ ให้
แมว หน ออก เติง ตาก อากาศ ยัด แซ่ ยัด ขา มัน จะ ต้อง หาย ใน ไม่ ช้า
ขอ ให้ เข้า ใจ ถ้า ผิด ปาก ฉนั้น ว่า หะ มา ทำ ไม่ กัน ก็ เอา เอา ”

“ อ้าย ปลดอย ให้ มัน ยัด แซ่ ยัด ขา หน หะ มัน จะ ต้อง หาย
ฉนั้น วั ช้ นำ พ่อทพย นำ ”

คาปาน จะ เชื่อ คำ แนะนำ ของ พ่อทพย ฤ ๆ ไม่ เชื่อ ก็ ตาม แต่
ทว่า รุ่ง ฆน ตอน บ่าย มี คน เห็น คาปาน เอา เชือก กัด ด้วย ฝูก แมว สพาย แต่ง
สูง เดียว ไป ตาม หน แมว ออก หน้า คาปาน เดียว ห้อง เชือก ค้าง เบ่ง
มี ฝูง หมา ตาม เหา หอน ไป ด้วย เกี้ยว กราว คู ก็ เปน ที่ หน้า ปลง ขรรค ตั้ง
เวร มา ได้ ไม่ หน ถึง วั่น หน ก็ ของ ธุ ม กัด บ้าน อาบ หน ขั้ว ระ กาย

ให้หายเหี้ยนสาม พอสวนจากน้ำก็บังเกิด ความสนุกโตดโผนโจน
 ทยานมีงูผ่านผ่านงู ผ่อนห่ม มันคลุกไม่ต้องเลือก ตกคำก็พอดีไม่
 ตีบายมีอาหารนอนซึม แดจาม บ่อย ๆ จนตาปานมีความหนักใจเรียก
 นายเบี้ยวผู้มีความรู้ในทางรักษาโรคแมลงแต่หมาให้มาตรวจดู
 การว่าเขาอะไรให้กินจึงจะหาย นายเบี้ยวบอกว่ามียาอยู่ที่บ้าน
 ขนานหนึ่งลองเอามาให้กิน ขยับจะถูโรค แต่ดูนายเบี้ยวก็รีบ
 ไปหยิบยาใช้ได้ ในหัวปลาทูมาเสิร์ฟ

“วิธีให้ยาแมงต้องทำอย่างนี้ คือต้องยัดใต้หัวปลาทู มัน
 กัดกิน หัวปลาทูนี้ยากี่ต้องตามเคยเข้าไปด้วย”

นายเบี้ยวยื่นหัวปลาทู แมงยื่นจุมุกตม ๆ กัดดังจะจับ ตา
 ปานสังหรณ์ในใจขึ้นมาอย่างไรไม่ทราบ เอามือจับ แขนห้ามจำ
 ซ้ำก่อน

“เดี๋ยว ทนโทษนะยะ พ่อเบี้ยว นี่ฉันจะรู้ได้ยังไงนะ
 ว่าในหัวปลาทูนั้นจะเป็นยาเมื่อถูกยาอะไร เพราะอีกประการ
 หนึ่ง พ่อเบี้ยวกับทิดมากก็แปลกกันอยู่ ทิดมากอาจคิดว่าฉัน
 พ่อเบี้ยวให้มาทำมิดีมีร้ายนะ แมงของฉันก็ได้”

“เปล่าเลยพ่ามีผิดซ้ำ ๆ ซ้ำ ๆ คนอย่างฉันจะกล้าทำถึง
 ยังงั้นเชียวฤ ๆ ดูควรจะรู้จักฉันให้ดีกว่านั้นนี่นา เกิดมา
 จากท้องพ่อท้องแม่ยังไม่เคยเป็นแมงใครตายสักตัวเดียว”

ตาปาน จึงว่า “ก๊ตต์แล้ว เอ้าเปรียบเหมือนว่าพ่อเบียด
ตองกินให้ฉัน ดู ก่อนฉันจะให้คำบ่าเห็นจั่งตองบาทเขาใหม่ละ? กิน
อันนี้หมดแล้ว พ่อเบียดประดัมเขาใหม่ก็คงไม่ยาก หัวปลาทะ
ลอกในครัว ฉันยังมีอีกแปะหลายหัว”

นายเบียดทำหน้าคัน “อย่าให้ฉันกินไม่ได้กว่าๆสูง?”

ตาปาน แสดงความสงสัยหนักขึ้นเป็นลำดับ “กินเถอะ
พ่อเบียด ฉันให้สามบาท สี่บาทเขาใหม่ละ? เอ้า
ให้ห้าบาทเอ้า กินซิ พ่อเบียด ห้าบาทงามแล้วนี่นา”

นายเบียด ตัน คิ้วชะ แสดงว่ายังไม่เห็นงาม

ตาปาน เห็นว่าจับผู้ร้าย ที่คิดอ่าน จะฆ่าแมวได้ มันมือ แล้ว
ไหนเลยจะกล้ากินให้ดู ก่อนจั่งแกลัง ประมุข ราคาก็ จนถึงสิบบาท

นายเบียด มองดูหัวปลาทูแล้วมองดูกระดากใบ ละ สิบบาทที่ตา
ปาน หยิบ มาวางล่อไว้ข้างหน้า มันเฉย อยู่ครู่หนึ่งจั่งกะ เขาอย่า
เม็คแบบสัตว์ๆ ออกจากเหงือก ปลาทูมือหนึ่งเขาอย่าได้ปากหลับคา
กลืนเอือก อีกมือหนึ่ง หยิบ ขนบักขี้ติ ได้ กระเบาะต้นบิณฑา พร้อมกัน
“ขรรคพาฉันฉันก็ต้องระวังไว้หน่อย จังใหม่พ่อเบียด?”

นายเบียด ไม่ตอบ มันนั่ง อยู่กับ ที่ ทำหน้ามันก็หัวหมอดเหมือน
กับตอน ตกตี่ หน้าต่าง ๆ จน ตาปาน กัด

“เฮ่นั่นเป็นอะไร ไป ละ พ่อเบียด?” ตาปานถาม

นายเบียดทำตาปรอย ดักประเดี้ยวด้วยผ้าขาวม้าอุดปาก
ผลุดผลัดลุกขึ้นเบ็ดประคูดึงไว้ไป ที่แรกตาปานคิดว่านายเบียด
ทนกินยาเบื่อเบื่อตัวเองเพราะเห็นแก่เงินดิบบาท แต่ที่หลังนึก
ได้ว่าเราเป็นคน ชาติอ่อนที่ สุด ในย่าน บางขุนอินทร์ ตาปานจึงถ่มใจ

วิ่งเข้าหากร แมงก็ค่อยยังชั่วเพราะไม่ต้องกินยาถ่าย ตา
ปานถ่มคืนเห็นตกใจจนไม่ยอมให้ไกลตาเป็นอันขาด ทิด
มากได้ทราบความเลยวิตกว่าจะได้ครอบครองทรัพย์สินสมบัติของ
ลุงก็เห็นจะนานกว่าคาดหมายเสียแล้ว ตามน้ำเสียงที่ทิดมาก
พูดใครได้ยินก็ต้องลงเนื้อเห็น ว่าทิดมากรักแมงตัวนั้น แต่ความ
บรรดาพวกที่มา ๆ ร้านนี้ไม่มีใครปรากฏาเชื้อเลยสักคนเดียว

วันหนึ่งทิดมากเลิกจากงานเดินผ่านมาทางหน้าบ้านลุง พอ
ก็พบตาปานกำลังลงจากกระไดเรียกให้แวะก่อน

“ฉันทิดเสียแล้ว พ่อมาก แต่แรกฉันทัวหลงงมพาโด
พ่อมากเสียแยะ ฉันทิดใจมากเทียวพ่อมาก ขอโทษเถะนะ”

ทิดมากตกตลึง “เอ๊ะ ขอโทษฉันทิดเรื่องอะไร?”

“ช่างเถอะ, นี่แน่เฮ้า” ตาปานยื่นเงินให้สองบาท “ฉันทิด
ฝากไปให้พ่อแดงลูกพ่อมากด้วย เมื่อกลางวันนี้ฉันทิดให้ไปบาทหนึ่ง
แล้ว แต่มาคิดได้ทีหลังว่าบาทเดียวยังไม่พอ”

ทิดมากจึงดูหน้าตาปานถามว่า “ให้ค่าอะไรกัน?”

“คำที่จับแมว มา ตั้ง ณั้ ถึง บ้าน นี้ นะ ชี มั่น หุดุด ออก ไป
ได้สิ่งไร ของ มัน ก็ ไม่ ทราบ หายไป เป็น สาม ชั่วโมง ณั้ จวนจะ
หมด หวัง อยู่ แล้ว พอ ตี ตูก พ่อ มาก อุ้ม มาให้ ตูก พ่อมาก เป็นเด็ก
ดีจริง ๆ ณั้ ไม่ แก่ตัง สมเลย”

ทิดมาก พยายาม จะ พุด แต่ พุด ไม่ ออก ให้มี อาการ อัด อัน
แทบ ต้ม มาง ลง ทง ยืน หาก ว่า มี พ่อ ทร พย ยืน พัง เรือง อยู่ ข้าง ๆ
ณั้ ด้วย จึง เข้า จับ แขน ช่วย ประคอง ทิดมาก กลับ บ้าน เดิร ซึม ไป
เหมือน คน กัดัง ผัน พอ ไป ได้ หน่อย ก็ แวะ ที่ กอไม้ ข้าง ถนน คัด
แขนง ไม้ หนึ่ง อัน บอก ว่า จะ เอา ไป ผาก เจ้า แดง เขา หน่อย

บนัน คดอด มี แมว ก็ ยัง ไม่ ตาย ใคร ๆ พากัน ปลดุด ใจ มาก
คาปาน แก่ ระวัง ไม่ ให้ ย่าง ไป ไหน ได้ เลย จะ ไป ไหน นอก บ้าน ก็
จับ ได้ ขดอม หอบ หัว ไป ด้วย เพื่อ มี ให้ ใคร วาง ยา ใน ส่วน อาหาร
ที่จะ ให้ แมว กิน นั้น คาปาน ได้ ว่า เข้า ทิด เขียว ข้าง บ้าน ซึ่งมี ลูก ดิบ เบ็ด
คน ให้ ตั้ง ตูก มา ซิม ก่อน ทุก มื้อ คิด คำ ซิม ให้ ณั้ ละ ตาม ผี ต่าง ค

คือ มาบ ที่ ต้อง แมว นั้น เจ็บ ต้อง คราว คาปาน ฉาน นายสืบ
อึดพอทย หมอ รักษา มา ที่ โรง ทหาร มา ตรวจ ดู อาการ ได้ ความ ว่า ร่าง
กาย มัน ก็ ยัง แข็ง แรง ปกติ ดี ถ้า ปลดอย ให้ ได้ เดิร กิน อาหาร คียึด
แรง ยึด ขา บอย ๆ บาง ท อายุ จะ ยืน ถึง สิบ ห้า บ แต่ ครน คาปาน อธิบาย
ว่า ปลดอย ยัง นั้น ไม่ ได้ เป็น อัน ขาด ท่าน หมอ มา ผู้น จึง ว่า ที่จริง
ถ้า กัก มัน ไว้ แต่ ใน หอง บาง ท อายุ มัน จะ ถึง สิบ แปด บ

คาปาน เก็บ ค่าเช่า ที่ ส่วน ที่ นา กิน สบาย เรื่อย มา เก็บบ เข้า ลำบม
ก็ บังเกิด เหตุ แมง พัด อีก คือ เช้าวัน นั้น คาปาน แจ่ม น้า ต่าง ทั้ง
เปิดอก ถ้วย ดม บัด ให้ สนิท. กว่าจะ รู้ว่า เกิด เหตุ ดี แมง ภาย สิบ ธิ
นั้น จึง ปรุ ุด กระ โดด น้า ต่าง เปิด ปุ่ ดง ๆ ออก นอกบ้าน ไป ตาม ถนน เรือ
ราว กระ รถยนต์.

คาปาน ออกวิ่งไล่จับ หก ดม หก ถู เห็น ย่อย เปด้า มัน จะ เอา
อะไร มา ทน คุณ ว่า. เมื่อ หลุด พัน ออก มา ได้ ยั้ง นั้น ทำ ไหม มัน จะ ไม่
ว่า เร่ง ดี ไ้ คาปาน อยู่ หงษ์ มัน คง ลำบ ดิบ เดี้น ทั้ง ก้น ดิบ ไม่ ซ้ำ
มัน ก็ ซ้ำม สพาน เห็น แต่ ปลตาย ทาง ไว ๆ ดม คั่ว ก้น พด ดี. คาปาน
เที่ยว สืบ สืบ ตาม ไป ตลอด ทั้ง วัน ชาว ปลา ไม่ ต้อง กิน จน กระทั่ง พดม ค่า
ภาย หงษ์ นึก ว่า ถ้า ทิว หนัก เข้า มัน คง ย้อน มา เอง จึง กด บม มา คอย
อยู่ที่ บ้าน. คืน นั้น คาปาน เปิด ประตู นั่ง คอย อยู่ หัว กระ โต หด บม ๆ คืน ๆ
ตลอด ทั้ง คืน แมง นั้น ก็ ไม่ ยัก มา ตก ลง ต้อง จำ ใจ ออก เติร ป่าว ร้อง
ตาม ชาว บ้าน ว่า ถ้า ใคร จับ มา ส่ง ได้ จะ ให้ รางวัล ยี่สิบ บาท.

เมื่อ นั้น เกิด สดุก กัน ใหญ่ เทียว คุณ ผม คิด ว่า คง แต่ เกิด มา
ยังไม่ เคย เห็น การ จับ อะไร คราว ไหน เอ็ง เกริก เท่า จับ แมง คราว นั้น เลย
ราษฎร ชาว บ้าน บาง ชุน อินทร์ แทบ ทุก คน ยก เว้น เสีย แต่ ท่าน พุด ไม่ ว่า
พูราย พูหญิง ไม่ ว่า เด็ก ว่า เล็ก ชินา การ งาน ไม่ เปน อัน ทำ โรง ร้า

โรงเรียนขาดกันบนบ่อแดงหาตากยี่สิบบาท ตกเย็นคาปาน
ประกาศขึ้นราคาให้อีกเป็นห้าสิบบาท โดยที่จับมาตั้งแต่ทั้งเป็น
ไม่มีอันตราย. ที่นั่นจนกระทั่งตาแก่ยายแก่ที่เดินเหินไปไหนกับเขา
ไม่ไหวก็อุดดำให้ออกมานั่งซุกอยู่ตามประตูบ้าน คอยว่าถ้ามี
แมวเผือกรูปร่างอย่างนั้นผ่านมาก็จะได้ตะครุบไว้.

คิดมากแต่บุตรภรรยา ก็ออกช่วยคิดตามกันจนเหนื่อยเหมือนกัน
กัน. ว่าทำไมไม่มีย่านถนนนี้มีคนที่ไม่อยากได้เงินห้าสิบบาทอยู่
ต้องคนเท่านั้นเอง. คือท่านสมภารกับนายเบียด. ท่านสมภาร
นะแน่เพราะท่านเป็นพระเป็นสงฆ์ ส่วนนายเบียดนั้นใคร ๆ
ก็รู้ว่าเป็นคนโกงปลิ้นปล้อนคมกริบรอบคอบ แต่ทำไมไม่อยากจะ
ได้เงินต่งห้าสิบบาทกับเขามั่ง ก็ไม่มีใครแปลออก. จนกระทั่ง
อีกวันหนึ่งคาปานใจปากชวนรางวัลเป็นหลดสิบบาท นายเบียดก็เคย
กตัญญูหัวเราะเยาะคนอื่น ๆ ที่พากันตามหาแมวด้วยซ้ำ.

“แกเที่ยวหาทั้งแถววัดพระพิชัย?” นายเบียดถาม.

“หาจนอ่อนใจแล้ว แกเอ๋ย”

“ต้องหาตามที่อื่นที่แกยังไม่ได้หาอีกเถอะน่า. เป็นกันจก
กันอยากหาทั้งที่หาพบ”

“งั้นทำไมไม่หาล่ะ?”

“เพราะกัน^๕ เกียจ^๕ วุ่นวาย ไม่อยาก เข้าไป เกียจ ของให้ หมาย
ใจ ติตมาก คนเพื่อน บ้านกัน เปด่า ๆ ติตมาก กับ กัน รักกัน มาก น
า.”

“หะ อ้า, ถ้ามจริง ๆ เกอะ แะ ไม่อยาก ได้ เงิน หกสิบ บาท หรือ กั
เบียว?”

“อย่า ว่า แคเท่า นั้น เดย ทรพัย ค้อให้ ขน ถึง ร้อย บาท กัน ก
ไม่ ยิน คี่”

“กัน เชื้อ เทียจ ว่า แมว นั้น อยู่ ที่ ไหน เก ย่อม รั ได้ คี่ ๆ แะ ดั่ง นึง
เดี่ย ยัง ัง เอง”

“แะ ต้อง หา ค้อ ไป เกอะ ทรพัย บอก ไม่ เชื้อ”

“กัน รั แะ ว่า แะ กับ ติตมาก รั กัน บาน น แะ คง ซ่า แมว นั้น
เดี่ย แะ ว่า เพื่อ ติตมาก จะ ได้ เข้า ปกครอง บ้าน คา ทับ แะ อาจ จะ กัน
ดิน บด ติตมาก ค้ง ต้อง สาม ร้อย บาท ก็ ได้ ขอ ให้ เข้า ใจ”

“พูด เปน เถ่น ไป ไม่ คี่ น้า ทรพัย น้า หน้อย ชาว บ้าน รั เขา จะ
พลอย กัน ชื้อ เหม็น ไม่ เขา เรือง”

นาย ทรพัย “ัง กัน ให้ ต้อง บาท ร้อย คัน ห้อง แะ หน้อย ได้ ไหม ละ?”

นาย เบียว “อ้อ ต้อง บาท ให้ กัน ไม่ ได้ กัน เปน คน จน เรือง ให้ กัน
เข้า ออก ใน ห้อง ใน หับ ค้อง พัก พัก หน้อย ัง?”

ตก บ่ายพอ กิตติศัพท์ ความนัยเรื่อง นาย เบี้ยว กับ แมว คาปาน นทรวบ
ถึง ชาว บ้าน วน ตลาด ต่าง คน ก็ เลย ทอด ฮาดัย เลิก หา แมว กัน หมด
พากัน ตั้ง เนื่อ เซื่อ แน่ ว่า แมว ตัว นั้น คง ถูก พ่อ เจ้า ประคุณ เบี้ยว จัด การ
ถลุง เสีย แล้ว คำ ว่า นั้น มี คน แอบ เห็น ทิศ มาก ย่อง กริบ ไป หา
นาย เบี้ยว ที่ บ้าน นาย เบี้ยว เปิด ประตู รับ ชิง ดัก คอ ชน ก่อน ว่า

“นั่นแน่. อย่า มา บอก กัน ให้ ยาก เลย ว่า แมว นั้น มี คน จับ ได้ แล้ว
กัน ไม่ เชื่อ เป็น ชน ขาด ”

ทิตมาก “ ก็นั่นแหละ ยัง ไม่ได้ ยืนยัน ว่า มี ใคร จับ ได้ กัน มานี้
อยาก จะ พุด อะไร แกะ ให้ ตก ลง สัก อย่าง คือ ยัง ได้ ตัว แมว นั้น เร็ว
กัน ยิ่ง พอ ใจ ”

นาย เบี้ยว “ งั้น ? ”

ทิตมาก จ้อง ดู นาย เบี้ยว ไม่ กระพริบ “ เวลานี้ กัน เข้า ใจ เขา
ว่า มัน คง ตาย แล้ว จริง ไหม เบี้ยว ? แต่ ข้อ สำคัญ เมื่อ กัน จะ เข้า
ปกครอง ทรัพย์ ของ ตน กัน ต้อง แน่ ใจ เสีย ก่อน ว่า มัน ตาย จริง ”

“ อ้อ งั้น แก ก็ ต้อง การ ให้ แมว นั้น ตาย ชั้ ว่า แต่ ยัง งั้ เอะ
แมว นั้น ถ้า จับ ได้ เป็น ๆ กับ จับ ตาย ๆ รางวัล ช่าง ไหน จะ มาก กว่า กัน ? ”

ทิตมาก กระแอม “ ก็นึก ว่า จับ ตาย ๆ แหะ ได้ มากกว่า ”

นาย เบี้ยว กระแอม บ้าง “ อ้าว ก็ ไหน คาปาน บัด หมาย ประกาศ
ไว้ หน้า บ้าน ว่า ถ้า ใคร จับ มา ได้ เป็น ๆ จะ ให้ รางวัล หก สิบ บาท ไม่ ใช่ ฤ ? ”

ทิตมาก “ปล่าว — กัน หมายความว่า อย่างนี้ คือถ้า ใคร ทำ
ให้กัน ได้มรดก กันก็จะให้เท่ากัน เหมือนกัน มากก่นกันก็ได้”

นายเบยวกระแอม “เฮ เวลานี้ แคมเงินสด ๆ คิดมาใหม่?”

ทิตมาก “เอาเถอะ กันจะทำหนังสือ สัญญาให้ฉัน”

นายเบยว “เรื่อง พินิน ทำเป็นหนังสือ สัญญาเห็นจะไม่ เหมาะ, ก็แต่
ว่าทำไมแกถึง จะมาสัญญา ให้ฮัว เต่า ?”

“ฮัวก็ แ่นหะซี กันหมายความว่าเผื่อแกจะพบบัง. ไหนชฮัน
ไปดู บนเต่าเต็ง นิดได้ ไหม ?”

“อย่าเถย เมีย กันเขา กำลัง นอนหลับ”

ทิตมาก “เอาเถอะกัน ให้แปดสิบ แต่เงินเวดานยังขิด ถ้าอยาก
ได้ ของที่บ้าน ก็ไปวนเฮามา ให้ราคา พอกับแปดสิบก่อนก็ได้กัน ,,

นายเบยว “ฮึดแล้ว กันจะต้องพยายาม ดูทีชนะ”

ทั้งสองคนนั่งสนทนา ตกถึงกัน ในเรื่อง นี้อีก ไปอีก ชั่วโมงกว่า ๆ ทิต
มากก็ย่องกลับบ้าน พอรุ่งขึ้นเช้าถึงของต่าง ๆ ของทิตมากเช่นตะเกียง
दान, ชันดงหิน, นาฬิกาปลุก, ถาดกระเบื้อง, ถังคักน้ำ, ข่าง
มังกร, แก้วหวาย ก็เปลี่ยนมือตกไปอยู่ บ้านนายเบยวเป็นเงินจางดอง
ห้า เวลาที่ลูกแต่เมีย นายเบยวช่วยกันขนของ ลงจากรถเจ๊กคะเฮาเรา
บ้าน มีคนมามุงดู หลายน คน พอ แสง พระขึ้น ชี วิถี กับ มาทาง นั้น ก็หยุด
ลงดูด้วย

“ เอ็นนี่ไปเดี๋ยง มาจากไหนกัน ไวยเบยว ? ” พ้อเจ้งถาม

“ เอามาจากบ้านทิดมาก ”

“ ยายทิดมาก ต้ม ตระลายเมื่อไหร่ กันล่ะหวา ? ”

นายเบยวกำลังมัวนอนของ “ เป๋ดำไม่ได้ต้ม ตูชี่เยอะเยอะไม่รู้จะ
เอาเก็บที่ไหน คอทิดไหน วันนั้นทิดมากใจดีเหลือทน กันบอกว่าไม่เอาๆ
กันหมายตียะยกให้ เดีย ไม่ได้ก็ตองเอาเขา หน่อจะเดี่ยศรีทรา ”

พ้อเจ้ง “ แล้วกัน ยายทิดมากนั้นบ้ากระมัง ? ”

นายเบยว “ เป๋ดำไม่ใช่บ้า ใจเขาดี เขาบอกว่าแม่อันนั้นจอกแล้ว
ไม่ช้าก็จะได้สมบัตินักกับผมเดะ จะมาไยดี อะไระของเท้านั้น กันบอ
ว่ารอให้รู้ ว่ามัน คาย แน่เดี่ยก่อนก็ไม่ว่า ”

“ ยาย ทิดมาก นั้น เชียวแน ” พ้อเจ้ง ว่าแล้ว ก็ชนรถกลับไปที่ทำงาน

นาย ทพพย เป็นคนแรกทรู้ ระแคะระคาย ความลับถม คนในของเรื่อง
นี่พอตอนนาย รับจ้างฮ้าง นักจกานี่เรื่อง คบคิดสมัยยอม กันระหว่างทิดมาก
กับนายเบยว ไปมัน หัว คายาหนีอีก ทหนึ่ง ว่าแม่อัน นั้น ค้อง จอด ด้วยผมอนาย
เบยว แน่แล้วไม่ค้องสงสัย พ่แรกคายน้องก็คดางคดาง คดาง ทายกัเชื่อ
ตามาด ว่าถ้า นายเบยว ทำแก่ แม่อยง นั้น จรงก็ ค้องนำ ความ ไป พ้อง คัด
พ้อนาย ทพพย คดบ คายาน กับ มาบอ ก นายเบยวอย่างทิดมาบดไวนั้น

“ แล้วกัชี่ นั้นลงเป็นบ้าไปรยง โง่ไหนทอ ยายเจ้งมาดบประพราท
ให้ช้อ อัน เหม่น ยงนชี่นา ”

ตาปาน “ถ้าไม่ยั้งนึกมากจะชน ให้เข้า ของเขา มาทำไม เป็น
ของ ของของ ?”

“แต่ ก็นั่น ดูหาว่า ฉันคิด สิบดรี ? ทำ ไมคนชอบๆกัน ให้เข้า
ให้ ของกัน มันก็ไม่ได้ ?”

ตาปาน “ให้ สำหรับ แม่ฉัน ฉันรู้ แต่ทำไมเสียด้วยว่ะ
ใครเขา ไม่รู้เท่า เขาว่า กัน ตลอดทั้งถนน แถวหัวถนน ไม่เห็น
ของตาม พ่อทวีก็ดูได้”

นายเบยว “ไป เชื้ออะไรกัน คนปากบอนอย่างพ่อทวี ฉันทาย
ว่า อีกสักห้าวัน แม่ก็คงกลับมา ทั้งตัว ทั้งพี่หรือหน้า หนอยจะ คง
มาขอโทษ ฉันด้วยอีก บางที.....”

ตาปาน “บางทีอะไรนะ ?”

นายเบยว “ฉันว่า บางที จะมีใครจับได้ แต่มันก็ได้ แต่ดูยัง
ไม่เอาเงินหนักสิบ บาท ออกมาส่งแรง ให้ใครเห็น เขาก็เลย นึกว่าดูไม่
มีให้จริง เท่านั้นเอง”

ตาปาน “มีขึ้น ไม่ค่อยผิดก็ ถ้า แม่ฉันยังไม่ค่อย ยังอยู่
พ่อเบยว หดๆมา ... นำไปบ้าน ฉันด้วย กัน วางเงินหนักสิบบาทกัน
เคียดจนกินเขา เขาไหมละ มาสิ”

นายเบยว “เอ. นี่ดู นึกว่าแม่ อยู่ ที่ ฉันจริง ๆหรือนะ ?
อย่ามา สบประ หมากกัน เดี๋ยวจะ.....”

“ปล่า หรือหน้า ฉันว่าเพื่อพอเบียดจะรู้ แห่งมั่งคั่งหาก ”

“ดูว่า มายงนักรุก เพราะฉันไม่ได้ บอกกระดูว่าฉันรู้ แห่ง
ฤา ไม่รู้ แห่ง ถ้าดูพูด จา กันต์ ๆ ยงนัเมื่อฉันอยากหาฉันก็จะได้ หา
ไม่ยาก หาก ไม่หา ใครจะมา เป็นจำว จริงไหม ดูซิ ”

“โอ้ยงนันั้นมันจริงหะ เน้นพอเบียด, พอเบียดต้อง พังเสียง
กันค่อน ไปเอามาให้ฉันเถอะ อย่าให้ตาย, ให้ฉันพียงแรงตาม
เต็ม เงินนั ต้องเป็น ของ พอเบียดยงคำ ”

นายเบียด ดัน ศีร์ษะ “เท่านั้น ยังใช้ ไม่ได้ ถ้าฉัน พะอิน
เพราะหัดจับ เมื่อนั้น ได้เอา ไป ให้ดู ๆ หัก หัก หาวว่าฉัน จับจริงได้ ก้อนเลย
ไม่ยอม ให้เงิน ฉัน ๆ มีเห็น้อยเปล่า ๆ ๙...”

“ปล่าว, ปล่าว อย่างถั่ว ฉัน ไม่ทำยงนัเลย ถ้ามาด ให้
เคียนนัก็ได้ ”

“ยงนั ดักว่าอะไรหมด คือ ถ้าดูคองการ ให้ฉัน สืบหาเมื่อนั้น
จริง ๆ แล้ว ดูเอา เงิน หกสิบบาท มาให้เคียนนั ดักว่า ฉันจะได้
ลงมือ ออกกิดตาม ให้ ฉันเชื่อดู ”

“ฉันไม่เชื่อพอเบียด ”

“ตามใจ ดู ไม่เชื่อ ก็ ไม่เห็นแปลก บางทีก็คมมากจะพบแมง
คูนนั้น คาย ๆ ก็ได้ บางที ดูจะ พบแมงคูนนั้นเป็น ๆ ก็ได้ ไม่ข้าง
ไหน ก็ข้างหนึ่ง ฉัน ได้รางวัล แล้วเป็นแต่กัน ”

“ถามจริงๆเถอะ ทิตมากจะให้พ่อ^๕เบียดเท่าไร?”

“เอ๊ะ! คุณ^๕ตั้งประหลาดฉันไม่รู้^๕จ๊กจิบ ยักโก, ฉันจะมีบุตร^๕ตัวเดียว^๕นาย^๕เบียดก็^๕มีบุตร^๕เดียว^๕

ตาปานเคียว คอตก ถัดบ้าน ไม่รู้^๕ว่าจะทำยังไงดี การที่นาย^๕เบียดไม่สมัครรับเงิน หกสิบบาทนั้นยอม^๕บ่งให้ตาปานเห็น ได้ชัดว่าทิตมากคงให้รางวัล^๕ขัดขวางทำให้แม่วตาย^๕สูงกว่า^๕ขัดขวางไม่ตาย^๕เป็นแน่^๕ นี่คงต้องทอนไปทอนมา^๕เป็นต้อง^๕ขัด^๕โม่งจึงกระ^๕หืดกระหอบหือเงิน^๕ หกสิบบาทมาให้^๕นาย^๕เบียด^๕นั่น

“เอ๊ะ! นี่เธอมาให้ฉัน^๕ทำไมกัน?” นาย^๕เบียดถาม

“ค่าจ้าง^๕หาแม่ว^๕ให้^๕ฉัน^๕เป็น^๕ๆ

นาย^๕เบียดยื่นเงิน^๕คืน^๕ให้^๕ตาปาน^๕ตอบว่า “ดูเธอ^๕คืน^๕ไป^๕ ดู^๕ดပ်^๕ประหลาด^๕หน้า^๕ฉัน^๕พอ^๕แล้ว^๕ ฉัน^๕ไม่^๕อยาก^๕ได้^๕อยาก^๕ดี^๕ แม่ว^๕มา^๕อยู่^๕ที่^๕ไหน^๕ไม่^๕รู้^๕ไม่^๕ช^๕”

ตาปาน “ใจ^๕น้อย^๕ไป^๕ได้^๕นี้^๕พ่อ^๕เบียด^๕ก็^๕ ฉัน^๕ให้^๕ดวง^๕นำ^๕สำหรับ^๕ให้^๕ช่วย^๕หา^๕ให้^๕ต่าง^๕หาก^๕เล่า^๕ รับ^๕เอา^๕ได้^๕เถอะ^๕นะ^๕”

นาย^๕เบียดรับ^๕เงิน^๕กลับ^๕มา^๕อีก^๕ “ถ้า^๕ยัง^๕งั้น^๕ก็^๕รับ^๕ได้^๕ ฉัน^๕เป็น^๕คน^๕จน^๕หา^๕เข้า^๕กิน^๕ค่า^๕ สูง^๕มี^๕กะ^๕ใจ^๕ให้^๕ยิ่ง^๕ก็^๕จะ^๕ได้^๕เอา^๕ไป^๕เลี้ยง^๕ดู^๕เลี้ยง^๕เมีย^๕ฉัน^๕จะ^๕ลง^๕มือ^๕เทียว^๕หา^๕แม่ว^๕ให้^๕เดียว^๕นี้^๕แหละ^๕”

ขณะที่ใคร ๆพากันคิดเขิน ตาปานว่า ไม่ควร ให้ดวงนำเขินนั้นคิด
มาก ได้เอบตามนายเบียวคิดแจออก ไปดำเนิน อยู่ใต้ต้นมะขาม

นายเบียว “อย่าวิตก แหม่นนั้นยังหาไม่ได้หรือที่ พม่า
ไม่ต้องวิตก ”

ทิตมาก “ว่าแต่เดี๋ยวนี้มันตายแล้วรึยังเล่า ? ก็อยากรู้เท่านั้น ”

“ฉันจะไป รุยังงั้นพม่า จะต้องสืบหาตัวก่อนต่างหาก พม่า
ให้ของแก่ฉัน ก็เพราะตกตง กันยั้งงั้น ตาปานก็ให้เงินฉันก็เพราะตก
ตงกันยั้งงั้นเหมือนกัน ไม่ใช่ฤา พม่า อย่ามาห้ามฉันเลย ฉัน
จะลงมือหาแมวดละ ”

ทิตมาก “จะเดิน โกง กันซึ่ง ๆ หน้ายั้งงั้นไม่ได้ซี เจ้าของชนไป
จนเกลี้ยงห้องแล้ว ไหนล่ะแมว, ค่ายรึยังไม่ตาย ? ”

นายเบียว “พูดเล่นเล่นไปได้ บอกว่าอย่าวิตกไปหน่อย
เถยนา ”

ตลอดทั้งต้องวัน รุ่งจากวันนั้น ตาปาน แดทิตมากเห็นนายเบียวเดิน
ชอง ไปตาม ถนน เอามือ โพล่หลัง เห็นวระเงือก คอตาม บ้านเรียก
“เหมียว ๆ ๆ ” เรือยไปทุกแห่ง เจอใคร เดินสวนทางมาก็มักถาม
ไม่เลิก หน้าว่าเห็น แมว สีสั่อก ๆ ตาข้างหนึ่งเหลือบ อีกข้างหนึ่งเงินมั่งฤา
เปล่า จนกระทั่ง โพล่เข้ามาในบ้าน นายเบียวก็ร้อง “เหมียว ”

เสียก่อน ใคร ตาม เขาก็ตอบ ว่าหาที่อื่น ไม่พบบางที่จะพบตามโรงเหล้า
บ้าง กระมัง

วันหนึ่ง นับแต่แมงหาย ได้สัก แปดวัน คาปานกำลังยืนเคียงกับ
ทิดมาก ที่ ประตูบ้าน ในเรื่อง ที่ ทิด มาก อ้างว่า แมง ตาย แล้ว ให้ คา
ปาน คิดอ่าน รับชอกเสียจากบ้าน มีชาย คนหนึ่ง สพายยาม เติรมาถึง
นาย ทวย พอลง ตรง หน้า ก็ พอดี เสีย หม้าว ดงชน ไน ยาม คา
ปาน กับ ทิด มาก สดุ้งพร้อมกัน รวากับถูกเข็มแทง

“ได้ตัวแล้ว” พ้อทวย ตะโกน “พ้นซะแก่เป็นคนจับได้”

“พดด้ ไปอยู่ กระดาน ที่บ้าน บาง น้ำตาล ได้เจ็ดวันเขานี้ด้วยะ ได้
เท่าไร ก็ ไม่ไป ไอ้ฉัน ก็ ไม่ทันรู้ ว่ามัน พะจะให้ รางวัลถึงหกสิบบาท”

คาปาน ครอง เข้า จะเบียดยาม

“เดี๋ยว ก่อน พอลง ฉันขอ รับ เงินรางวัลนั้น เสียก่อน”

“ให้เขา — — ตง ต้อง ให้เงิน เขาก่อน ถึงจะถูก” นายเบียวซึ่ง
พดด้ เติรมาถึง ตรง นั้น สอดขึ้น “เพราะ หัดจริงนะพี่ พวกฉันตามหา
กัน อ่อนใจ คงแปดวัน ไม่ยกพบ

ทิดมาก “ฮายเบียว, มึงนะมึงนะ ทำก๊วยบ”

คาปาน “เจ้า เบียว, เอ็งนะเอ็งนะ ทำข้าแล้วบ”

คาปานอธิบายให้ฟังเท่าใด ๆ คำนายเบียวเท่าใด ๆ ก็ไม่เป็นผล
ด้วยตาคน ที่จับแมงได้นั้น แก้วคาปาน ให้เงินใครไป แดงๆ ยังไม่ได้ ให้แก่

ไม่เกียจ ลงท้ายนายทรัพย์ ต้องไปเชิญว่าที่พดคำวอจชั้น ๖ จอนมาเปรียบ
เทียบ ความ จึ่ง ยุติ กัน โดยคา ปาน ยอม ออกเงิน ชาว ๆ ให้คานัน
ยืม บาท

คาปานอยู่ กับ แมว ตอ้นนี้เป็น ปกติภาพ ไม่พดตพรากจากกันไป
ข้าง ไหน อีกตลอด เวลา สี่ ปีคาปานก็ตายแมว นั้น ก็ตาย ต่าง คนต่าง
ตาย ตาม ๆ กันใน สิบห้าวัน ทิดมากจึ่งได้ ยก ครอบ ครองเข้าปกครอง
เคหะสถาน อยู่ เป็นสุขต่อมา ား

โปรต คอยอ่าน

เรื่องการ บินของเซอร์รอสต์ สมิทเดินทางจากประเทศอังกฤษ

ไปออสเตรเลีย เพื่อแข่งขัน ชิงรางวัล

ของรัฐบาล ประเทศ ออสเตรเลีย

(การเดินทางนี้ ได้ ผ่านแคว้นประเทศ สยามด้วย)

เซอร์ รอสต์ สมิท บรรยาย โดยตนเอง

... ระยะเวลาทางไปเชียงใหม่

หลวง อรรถเกษม ภาษา แต่ง.

(กลอน ตลาด)

ขอ รำพรรณ นรคาไป พายัพ	ได้ ประดับ ภูมิฐาน ทางด้าน เหนือ
แต่ เก่าก่อน ร้อน ะไร ต้องไปเรือ	บัดนี้ เหลือ สดวกใช้รถไฟจร
สถานที่ มี ประจำ หัวตำโพง	งาม โอ้ โลง ทั้ง สง่า กว่าแต่ ก่อน
นับ ว่า เมืองไทย มี ศรีนคร	เป็น ตอน ๆ ดังนี้ อนันต์นัก
เริ่ม จะไป ใจ ชื่น ตื่น แต่ ตร	พินิจดู แสงทอง ยัง หมอง หนัก
เตรียม สิ่งของกอง ตลอดจนได้ พร้อมพรัก	ไม่ อึกอัก ออกเมื่อไรได้เมื่อนั้น
ถึง ย่ำรุ่งยัง ลา บรรดาญาติ	รับ แลดู ตลาด ถิ่น ที่ รม รมัน
บรรดู แลดู สถานที่ ที่ สำคัญ	สดวก พลัน พบ สหาย อีก หลาย คน
ถ้วน พรักพร้อมน้อมใจจะไป รก	ตาม กำหนดนัดหมาย ได้ หลาย คน
เรื่องเดียว เวียง เชียงใหม่เพื่อไดยศ	ถิ่น ที่ ชน โดย มาก ยากจะไป

จัดการ เสร็จ เกือบเจ็ด นาฬิกา	หวิด เวลา ล้อเลื่อน จะเคลื่อนไหล
กลาด สักนิด ผิด กำหนด กรม รถไฟ	เป็นไม่ได้ โดยส่วน บ้าน เป็น แดน
เศษบุญ คำนการ โดย ดาว รถ	ถึง กำหนด นั่ง พร้อม ไม่ ยอม แววน
ครบ อาหาร การ กินไม่ ดั้นแกน	เชิญ รถ แถ่น, เร็ว ปรี๊ดไม่ขอคร้าม
พอ เจ็ด นาฬิกา จึงไม่ยิ่ง หย่อน	เวลา ก่อน เทียง ใน รถไฟตาม
ทั้ง ชายหญิง นั่งนั่ง, สัฟร้ง ยาม	รถไฟงาม แถ่นเลื่อน เคลื่อนรบวน
เบ็ด หวด หวอ ปรี๊ด คว้าง บน รางดิน	ราบ ระร่น เร็ว คล้าย พระพาย หวน
เสีย คายนัก ผัด รกครว วั่นวด นวด	ถูก ถม ทวน ทา เบ้ง เหมือน แก้ง ทำ
รถ สับคั คนฟัด สับคั ด้วย	คัง แก้งช่วย รถฟัด สับคั หน้า
รถ เหนือ เขย เคย ถนัด ฟัด ภาย	อีก ไม่ ซ้ำก็ จะ ชาติ โอภาศ ฟัด
ราง จะ แคบแน่น วาง เหมือน ทางใต้	รถจะไม่ วุ่นคัง สับคั สับคั
โดย พระราช กำหนด ปรกฏชัด	ท่านให้ คัด ทาง เข็ม ไม่ เหลื่อม ถ้า
ถึง สามเสน สถานที่ เป็น ที่แรก	ผู้คน แหวก พัดวัน กัน ลำด้า
บ้าง หลก ทาง บ้างเบียด ขเกยจ่า	ค่าง คน นำคน นั่ง หวัง จะไป
สถานที่ นม พดบพดา หลวง	คน ทั้งปวง ปราศ คักคั จัก อาศัย
ที่ ประทับ สำหรับ พระ ทรงไชย	ผ่าน ไฟไทย ทรง พระองค์ เคี้ยว
จาก สามเสน สถานที่ ไม่ ก็ คร	เสียง ถม อู้อึง หนัก ดัง ประเดี้ยว
ถึง บางซื่อ สถานที่ ก็ จริ่ง เจียว	จะ แล เหลี้ยว ฟากไหนใจ เบิกบาน
ฟาก หนึ่ง มี ที่ ทาง กว้าง และ เหมาะ	อยู่ เภาะ มะ ระคม กรม ทหาร
ตัด ถนน หนทาง อย่าง โอฬาร	งาม ละครการ รุกขชาติ ดิน ตาด ดิน

อีก ฟากหนึ่ง พิง ชม ส้ม ส้มยี่ โรงงานไทยทำซีเมนต์ เหมือนเช่นหิน
 ตั้งา ถ้าทำนอง คล้าย กองบิน แทบ ดัดสัน สายตา เมื่อ ความอง
 บ้าน บางเขน หักดี ที่ ไผ่ผ่าน คดอด ย่าน เบื่อ ยด หน ทั้งสอง
 มี แต่ ไร่นา งาม ตาม ทำนอง ไม่พบ พ้อง ถึง แรก แปลกใน คา
 ถึงดอนเมือง รุ่งเรืองเหมือนเมืองทิพย์ แต่ถวิล ติบ ตาตาย ทั้ง ชั่วชวา
 กองบินไทยใหญ่ หลวง ริม หวังนา คาชคา พาคิน เครื่องบินไทย
 บ้าง เหว่ ว่อน ร่อน ราว นภาภาค ตั้งตำแหน่ง กับปนาท หวด ห่อน ไหว
 บ้าง จอด ค้าง ถอดลงนาม งาม กระไร นำ พุมใจ ยาม จร ดูนอนเมือง
 ถัด จากนี้ ที่ พัก คือ หัก หก คัน ขาว ตกดู สว่าง กำลัง เหลือง
 เปน กำไร ใหญ่ ยึด ไม่ ผิดเคื่อง ส้ม กับ เปลือง แรง ปลุก ลูก เวลา
 คดอง รังสิต ชิดทาง รางรถไฟ ชตาไหล ดัน หลั่ง เบยม ผั่งฝา
 ประตูน้ำ กำลัง มั่ง ขาวา ให้ ชาวนา ใช้น้ำ ถ้าคดอง นั้น
 มี เรือใบ ไซ้ ใบ ไป มาบ้าง เปน เรือ ข้าง ค่อ กระดาน พาด ขยั่น
 รับ ขาวส่ง โรงสี ทุก อ้วน ค่าง มันกัน ชายค้า หา กำไร
 จาก รังสิต นิดหนึ่ง ถึง เชียงราก ยึด ยาวมาก เหลือประมาณด้นนาไร่
 สอง สดกัน วาง ห่าง กันไกล เชียงรากใหญ่ แด่น้อย เรียบร้อยดี
 แต่ไม่มี ที่ จะ ดู ให้ ชู จิต ได้ แต่ พิศ หมู่ไม้ ใน อดี
 รถไฟ แถ่น แม่น ถม รมคมดี ไม่ ดีก็ คุ้ม จาก เชียงรากไกล

บาง ปะอิน ถันตัง จังพิเศษ	ปอเวศร์ รามวงศ์ ทรง อาศัย
เพื่อ แปร พระ ราชฐาน ชั่วกาลใน	เมื่อ สมัย พระนคร รื้อน รมม
แต่ รดไฟ ไปมาหาเห็นไม่	เพราะ อยู่ โดด ทาง ทั้ง บัง ไม่ รม
เห็นแต่เรือนตะเกียงคว้างอยู่ กว้างตาม	แต่ นำ ชม น่าน้ำ เมื่อ ยามจร
ถึงบ้านโพไร่ โพ โพธิ์สัตว์	เห็น ถนัด เนื้อ นามว่า แต่ ก้อน
แดน ดิน ดิน จรด จด อัมพร	เว้น บางคอน นอก นันต์วัน อันนา
ถึง มณฑล อุษยชา น่านันท์	คน พดวน พดุก พัดวัน กัน นันท์นา
ค่างแย่ง ชัน แย่ง ตง ตรง ชาตา	ตั้ง ดินคำ ของ ฝาก จาก นคร
ทาง ตอนนี้มี รถมา หักก่ ดอง	รถ ชัน ต้อง คอยอยู่ คุ้ง หนึ่ง ก่อน
ไม่นาน นัก รถจักร ก็ จูจว	ผ่าน ดินดอน ตัดคัน อย่าง ทันใจ
ถึง บ้าน มา เวลาค่ำดังแจ้ง	แล้ว ดู แห้ง มาบ พระจันทร์ มรรคาไกล
อีก คำบด พระแก้ว ก็ แคล้วไป	ประจวบ ได้ คล้าย บ้าน ภักช
ตั้งเกิดดู หมู รวง วาง กระจะ	แต่ กล่าว ละคร ประปน เปน พันที่
เหล่า รดไฟ ชัน ต้อง ค้อง รอรี	กว่า จะมี อนุญาต ให้ คลาด คลา
เพราะ ทางนี้ เปน ที่ ชุม ทาง พาด	ชัน ไคราช แยก รวง ไป ทาง ขวา
ส่วน รวง ฝ่ายซ้าย นั้น เปน มรรคา	ชัน ไป พายัพ ผ่าน หลาย บ้าน เมือง
ออกจากบ้านภักช ก็ สืบเศษ	ฟัง ตั้งเกิด แดดยัง กว้าง เหลือง
มิ ไค่ หยุต เตื่อย ข้าง เวลามา เบื้อง	รับ ใช้ เครื่อง จักร ลิว เหมือน ปลิวลม

เพียง สิบห้า นาที ถึง ที่ พัก

ชื่อ ตระหนัก หนอง จิราท อากาศ ร่ม

ค่อย คลาย ร้อน ผ่อนคลาย แดด ระทม

น้ำ ไกร ชม มรคา ช้าง น้ำ ควิน

ถึงท่าเรือ เหลือ งามยาม ถึงเขต

ทำพิเศษ สถานที่ ดุขยัน

มี สพาน คร่อม รถ ปลด ภัย อัน

คน จะ ผัน ผาย ขวาง ทาง รถไฟ

ด้วย เหตุว่า สถานที่ มี ทาง ข่าย

ส่วน ข้าง ผ่าย ขวาง ท่าเรือ อาศัย

รับ ส่ง คน โดย สาน ยาน มาไป

เพื่อ กราบ ไหว้ พุทธบาท ไม่ ขาด

ถัด จาก ท่าเรือ ไป ไม่ ไกล นัก

รถ ใช้ จักร เร็ว จึง ออก จึง จั

มอง ขวามือ คือ เขา งาม เข้าที่

เนิน ถิ่น ที่ พุทธบาท ประดิษฐาน รอย

รถ แค้น ถัด บัดใจ ก็ ไกล ถับ

ทาง ขยับ งาม งด เดย หมิด หงอย

๑ ถวน แต่ บา แต่ เขา ดำเนา คอย

ยั่ว ให้ คอย ที่ สิ้น เพราะ น้ำ ดู

ถึง บ้าน หมอ ค่อย่าน บ้าน หนอง โตน

รถ แค้น โชน ชิงตม ระเบิด หู

ครัว หนึ่ง ผ่าน บ้าน ถัด ระเบิด ภูว

สูง กว่า อยู่ พระนคร ไม่ หยอน วา

ยัง ถึง บ้าน มา หวายเป็น หาย หู

เพตนิ แต่ ดู รุกข ร่าย ทง ข้าย ขวา

ไหน จะ นก ไก่ จะ ไม่ ไน วนา

ไหน ภูผา พัง ชม ตัด ส้มใจ

สิบเอ็ดนาฬิกา กว่า ก่อน นำ เที่ยง

หา ได้ เพื่อง พลาด ข้าง เวลา ไม่

ถึง จังหวัด ตพบูรี ศรี วิไล

จังหวัด ไน แคว้น ไม่มี ปาน

เมืองนี้ แต่ ครั้ง พระร่วง เจ้า

ได้ ไป รดเกล้า ภูษาดิ ให้ อาจนาญ

เรียก ละโว้ มา แต่ ใน ไทย โบราณ

มี ภูมิฐาน ท่าทาง เปน อย่าง ดี

เสียตาย ที่ มิ ได้ มี โอกาส แวะ

ถ้า ชื่น และ เข้าไป รถไฟ หนี

จึง จำมอง แต่ ที่ งาม ไป ตาม ที่

ขวามือ มี แต่ ศาล พระกาฬ พัง

ถนน คด ฝ้าย ซ้าย ใช้ นามว่า
คด ตั้งแต่ สถานี ที่ กำบัง

ถนน นำ พระภาพพวน จะวัดถึง
จน กระทั่งถึง แม่ น้ำงาม พอ ใช้

โคก กระเทียม หนองเต่า เป่าทั้ง เรือง ถึง โกลด เมือง ก็ ไม่มี ที่ ดู ได้
หนอง ทวาย ชาว ก็ ไม่ เห็น เป็น กระไร แต่ บ้าน หั้น นี้ แห่ใคร จะ ขอ คร้าม

สถานี คัด ว่า ผ่าน มา มาก ตั้ง อยู่ ฟาก ชาว ที่ มี ถิ่น หลตาม

ที่ เชิง ชาน หว่าน ซิเมนต์ เห็น ดงาม ส่วน ตรง ข้าม คือ บ้า และ นาดอน

จาก ห้วย แก้ว กับ จัน เสน เวณระยะ ประเคียด ประ ช้อง แคว แด สถานี

ถวน แต่ ชาว บ้าน นั้น พากัน จร จาก นคร โดย สาน ยาน รถไฟ

บ้าน ศาลี ไม่ ใคร มี ผู้ โดย สาน บ้าน หัก หวาย ก็ ปาน เปรียบ กัน ได้

บ้าน หนองโพ แด หัวใจ เป็น ทิว ไป หมู่นี้ ไม่มี การ โดย สาน รถ

บ้าน มะกอก ก็ ไม่ สุ่ม ผู้ ชน บ้าน เขาทอง ดู ก็ มีน กัน เป่ หมด

ถึง อ่างหิน ก็ ยัง สิ้น สุด สรรพจน เหลือ จะ จด เหตุการณ์ สถานี ไค

บ้าน หนองปลิง พรง เพราะ เสนาะ ชื่อ ถ้า แม่ ถือ เป็น นิราศ อาจ ถ้าว ได้

ว่า ไม่มี ปลิง จริง นำ กรัง ไค แต่ เหตุใด เรียก ร้อง ว่า หนอง ปลิง

อย่า ว่า แต่ ตัว สัตว์ จะ พัด พบ แม่ แต่ คน ดัน หดบ รวด มี ถึง

นอกจาก ชาว สถานี ที่ มี จริง ไม่ เห็น ทง บ้าน เวอน มา เยือน เรา

ปากน้ำ โป โตะ ซ้ำ แม่ น้ำ กว้าง แด สถานี เรือ โใบ ที่ ได้ เสา

คด ถึง ใช้ ทราบ งาม ไม่ เบา น้ำ เสน เงาม าม ระเบียบ จับ สาย ตา

สถานี ที่ ตั้ง อยู่ ฝั่ง ซ้าย รุกขชาติ คาสราย อยู่ ฝ้าย ชาว

จาก สถานี โกลด หลาย สิบ วา สพาน ทอด ลง ทำ น้ำ ดู นึก

บ้าน ทับ กฤษชิต ทาง บางปาดกต เหมือนกันหมด ถึง งามตามประจักษ์
 บาง ชุมแสงบางมูตนาคหมตอยากพัก ด้วย เหลือรักเหลืออาลัยจะใคร่ดู
 คง ตะขบ ด้พานหินสั้น สังกะเฑาะ แต่ หัวตงดู พิเศษ สักกิด อยู่
 เพราะมี คน โดย ผ่านออก พาด่าน พรุ ใคร จะสู้ แดน พิจิตร คิด กัน นั้น
 ถึง พิจิตร จำพิศ พิจิตร ได้ งาม กระไร ไม่ร่วมดู คมสัน
 ตอน^{นี้} เปน สถานที่ ที่ สำคัญ ใช้ อรัญ ใช้ กรุง บำรุงงาม
 สถานที่ ที่ ตั้ง อยู่ ฝั่งซ้าย ใกล้กับ สาย ชลได้ น้ำไหล หดาม
 แม่น้ำ กว้าง ทางจร สำครวญ ทุกโมง ยาม ยาม มี ทุกที่ ไป
 ความ เจริญ เดิน ทาง ประจิม ทิศ เปน การผิด กับ ภู่อัน ดู อาศัย
 คำกล่าว ว่า เมื่อ^{นี้} มี ทางไกล และ หนองใน เขตนั้น หนองนั้น
 จาก พิจิตร มี มิตร มา คอย ส่ง รถไฟ ตรงทาง พัดน้ำ หัน หก
 ผ่านท่าพ่อบ้าน กระทุ่ม เหมือน สุ่ม ยก ดู หยก ๆ หยดน้ำ สถานที่
 ชื่อ บ้านใหม่ ใกล้คำ เกือบ จำคำ แต่ ถ้าต่าง ต้องนอน คง รอนจี้
 เพราะที่พัก ที่ ไต ไม่เห็น มี หาก เคารวะ หัด โดย รถ มิ่งจจร
 บรรลุ พิศณุโลก วิโยค เข้า จำต้อง เนานอน ค้าง ห่าง มั่ง หมอน
 ก็ แต่ว่า สถานที่ มี ที่ นอน เขา อาทร ทน หนาว ค่ำ ก็น้อย
 สถานที่ ที่ กว้าง อยู่ ฝั่ง ซ้าย รถ ลาก รวย รอให้ เรา ใช้ สบาย
 พร้อม แบก ขน หามหาม ทุก ยาม คอย ให้ เรา พดอย เพทนา ค่ำ ทิศา แวง

ณะ ที่เกิด สถานที่ มี ที่ พัก	ต้อง สำนัก กว้างใหญ่ นำใคร แฝง
ทั้ง ค่า กิน ค่า อยู่ ไม่ ตั้ง แพง	เขา จิต แจง บัด กวาด สอาด ตา
ของ รถ ไฟ ใหญ่ กว่า ราคา มาก	ค่า อาหาร ต่าง หาก ต้อง ชื้อ หา
ค่า เข้า ที่ ดี บาท เต็ม อัครา	แต่ ห้อง ผาสุก สบาย จุ หลาย คน
ส่วนของ จัน เด็ก กว่า ราคา น้อย	ชั้น ต่าง ร้อย สดาง คื่น คั่น ตะหน
ที่ ต้อง บาท ขาด คั่น อยู่ ช้น บน	แต่ เต็ม ทน ที่ แคบ ไม่ แสบ คาย
ถัด เข้า ไป โถง มี อีก ที่ หนึ่ง	ก็ กำกั่ง กับ ทั้ง สอง มี ของ ชาย
ดู ทำเล เคา หน้า สบาย	แต่ เสีย คาย โถง นำ สถานที่
อนัน ถนบน ทาง กว้าง ขวาง อยู่	ดัง เกิด ดู หน้า ส่นุก ทุก วิถี
โบสถ์ พระ พุทธชินราช สอาด ดี	อีก พระ พุทธชินศรี ก็ แม่น กัน
ถ้วน นล ช้อน ช้น พม เคย เคย	แต่ ดอก เรี่ย ราย รก คก ช้น
ดู ดึง ดาว ขาว สว่าง ไป ทง นน	ถ้อม รอบ กัน กฏี พระ สังกระจาย
หลัง โบสถ์ พระ สนิราช ประหลาด ยิ่ง	เก็บ ทรัพย์ ตั้ง โบราณ เหมือน ร้าน ชาย
พร้อม ถ้วย โต โอชาม หลตาม เรียง ราย	จัก บรรยาย สดุด ยาก มาก ชนิต
จะ เทียว ช้า เวลา ไม่ ยอม ให้	เพราะ รถ ไฟ เร่ง ร้อน เหลือ นอน จิต
ต้อง จม ใจ จำตา บรรดา มิตร	ออก จาก พิศณุ โลก วิโยค โถง
พอ ได้ เจ็ด นาฬิกา สิ้น นาที	พระ สุริย์ รุ่ง พ้า ทิศา ใหม่
รถ ก็ เค็ดอน เตือน ดับ แต้น ต่อ ไป	เพติต เพติ นใจ ยาม จร ใน ตอน นี้

(ยังมี ต่อ)

อักษร ลยาม ลังเขป

“ชินบท” เขียน.

หนังสือ ไทย คือ รอย ขัด เขียน ใช้ เป็น เครื่องหมาย แทน คำพูด
ภาษาไทย เราจะพูด ออกเสียง แปลก แปลง ประหลาด ปานใด ย่อม
เขียนเป็น ตัว หนังสือ แทนได้ทุกคำ หนังสือไทยเรามี มืด ราก เอา
เขียน อย่าง แบบ แผน มาจาก ภาษาอื่น คือ ส่วน พยัญชนะ และ สระ
เอา อย่าง มาจาก ภาษาโบราณ ใน ประเทศ อินเดีย ส่วน วรณยุกต์
เอา เขียน อย่าง มาจาก ภาษา จีน แต่ จะ เอา เขียน อย่าง มา แต่ ครั้งใด
สมัยใด ใคร เป็นผู้ นำ เขามา นั้น เป็น อัน เหลือ วิสัย ที่ จะ ทราบ ได้
แน่นอน การ ที่ เรา สันนิษฐาน ว่า หนังสือไทย เอา เขียน อย่าง มี มืด
ราก มาจาก ภาษา อื่น นั้น มี ข้อ พิสูจน์ คือ รูป ร้าง ส่วน ลัด และ ลำ เนียง
ของ อักษรไทย เรา คล้าย และ เหมือน กับ หนังสือ ของ เขา ลักษณะ แบ่ง
วรรค ตอน ก็ ตรง กัน และ บาง คำ ที่ เรา ใช้ เป็น คำไทย ก็ เป็น คำ ของ
ภาษา อื่น โดย มาก

เมื่อหนังสือไทยเกิดขึ้นแล้ว ก็แก้ไขตัดเติมใช้ให้เหมาะ
แก่กาลแก่ภาษาคำพูดของไทยชนทุกที่ รูปอักษรและวิธีใช้จึง
ผิดแผกแปลกจากหลักภาษาเดิม มาเป็นลำดับ

สมัยก่อนกรุงศรีอยุธยาเกิดเป็นราชธานีนั้น ชาติไทยยัง
กระจัดกระจายเป็นก๊กเป็นเหล่าเป็นประเทศเล็กๆ อยู่ต่างถิ่นต่างแขวง
กัน เช่น แว่นแคว้นตะโงั่วรัฐ, แว่นแคว้นทริภุญไชย, แว่นแคว้น
สุวรรณภูมิ และ แว่นแคว้นเฉลิ้งเป็นต้น ต่างแคว้นต่างก๊กเป็น
อิศรภาพ กาดบัดนี้การใช้หนังสือไทย ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ยังหาได้
ใช้เหมือนกันไม่ แว่นแคว้นใดอยู่ใกล้กับประเทศใดมากก็คงใช้
ตามภาษาคำพูดของประเทศนั้นมาก เช่น แว่นแคว้นทริภุญไชย
(ลาวฝ่ายเหนือ) อยู่ใกล้ประเทศจีน มณฑลยูนนานมาก เชื่อว่าคง
ใช้อย่างภาษาจีน มากหรือภาษาที่แผลงมาจากภาษาจีนมาก แว่นแคว้น
ตะโงั่วรัฐ (สทบุรี) ก็คงใช้อย่างภาษาเขมร หรือภาษาที่แผลงจาก
เขมร มากเหมือนกัน (ภาษาเขมรเอาอย่างมาจากภาษาโบราณใน
อินเดีย ก่อนไทยเรา) การใช้หนังสือไทยในยุคนั้นยังหาตรงรอยเป็น
ระเบียบเหมือนกันไม่ แต่คงได้เค้ามูลว่าใช้อย่างหลักภาษาโบราณ
ในอินเดียและหลักภาษาจีนปนเปกันอยู่ตามหมู่ตามแคว้น
ต่อมาถึงสมัยเมื่อพระเจ้าขุนรามคำแหง รัชกาลที่ ๓ แห่ง
ราชวงศ์พระร่วงเจ้า กรุงศรีอยุธยา ได้เป็นพระเจ้าแผ่นดิน

ที่มีอำนาจมาก ได้ปราบ ปราบแค้น แค้น และ หมู่คณะเล็ก ๆ เข้า
รวม เป็น ราช อาณาจักร ได้กว้างขวาง ปราบฏ ใน จดหมาย เหตุ หลัก
คิลาจากถูกว่า “ เมื่อ ก่อน ถายตั้งไทน บม ^{๑๒๐๓} บมะแม พ้อ ขุน
รามคำแหง หาใครใจใน ใจ แต่ ได้ ถายตั้งไทน ^๕ ถายตั้งไทน จม ^๕ ”

หมาย ความ ตาม หลักคิลา จากถูก ว่า เมื่อ บ มะแม จดศึกกราช ๖๔๕

พ.ศ. ๑๙๒๖ พระเจ้า ขุน รามคำแหง คิด แบบ หนังสือไทย ขัน เป็น ปฐม
ข้าพเจ้า เข้าใจ เขาเอง ว่า ครั้ง ^๕ นั้น แหะ เป็น เวลา ที่ หนังสือ ไทย ได้
ประดิษฐ์ เข้า เป็น รูป เป็น เถนที่ ตักษณ อย่าง เป็น อยู่ ทุก วัน ^๕ แล้ว
พระเจ้า ขุนรามคำแหง คงโปรดให้ ประกาศให้ ใช้ เหมือน ๆ กันทั่ว ราช
อาณาจักร ไทย พระเจ้า ขุนรามคำแหง ทรง ออกแบบ วิธี ใช้ หนังสือไทย
นั้น ก็ คง ยึด เดิม เกือบ ตัด เดิม จาก หลัก มุต ราก ภาษา เดิม ที่ ใช้ ปน เปกกัน
อยู่ต่าง ๆ นานา ซึ่ง เขา เยี่ยง อย่าง มา จาก อินเดีย และ จีน ส่วน
คน ขัด เขียน ก็ จด จาก ถูก ลง ใน หลักคิลา และ จวน ลง ใน ตาม อย่าง มค
และ ขอม

แผ่นดิน สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิไทย ซึ่ง ครอง กรุงศรีอยุธยา
เป็น รัชกาล ที่ ๕ ใน ราชวงศ์ พระร่วงเจ้า หนังสือไทย เจริญ ขัน มาก
ปรากฏ ตาม หนังสือ เรื่อง นางนพมาศ ว่า นาง นพมาศ ซึ่งเป็น พระสนม
เอก ที่ ท้าวศรีจุฬาลักษณ์ ของ สมเด็จพระ ร่วง มหา ธรรม ราชาธิ ไทย นั้น
ได้ แต่ง หนังสือ เรื่อง นี้ ไว้ ^๕ เดิม สมุดไทย เด่า เรื่อง ที่ บิดา ได้นำ นาง

ชน กวายเป็น นางเข้าไป อยู่ในพระราชวังได้เห็น ชนบ ชนม เนียมและ
ราช ประเพณี ตลอดจนภูมิประเทศบ้านเมืองอย่างไร นางก็จด
แต่งลง เป็นหนังสือไทยเล่าเรื่อง พรรณนาไว้ เพียงแต่ถ้อยคำ ของ
นักแต่ง ขบ คนหนึ่ง ซึ่งเป็น คนในยุคนั้น ได้ นิพนธ์ ก่อนแต่ง ขบ สรรเสริญ
นาง นพมาศไว้ว่า

“ โคม นวด นพมาศ เป็น นักปราชญ์ ตลอดด้วย บิดาสอน ช่าง
กล่าว ถ้อย มธุรส บท กลอน ถวายพร พรรณา พระพุทธรูป สวรรค์
จะ พังใจ ไป ครบ ถึง เป็น ยอดหญิง ยิ่ง ชิดา ทุก หมัน ชน แต่ ก่อนปาง
สร้าง กุศล ผลบุญ มา เกอ หนุน ให้ งาม วิสัย เอย ”

เราจะ พึง เห็น ได้ ว่า หนังสือไทย เจริญ เพียงไร ? บท กวี ย่อม
เป็น ถ้อย คำ แสดง ความ รุ่งเรือง ของ คน และ อักษร สัมมัย ยุคใด สัมมัยใด
แผ่นดิน ใด มี บท กวี มาก ก็ พึง รู้ ว่า มี นักปราชญ์ ราชบัณฑิตย มาก
บท กวี และ นักปราชญ์ มี มาก ณ ที่ใด ก็ แปลว่า หนังสือไทย เจริญ มาก
ณ ที่ นั้น ส่วน อักษร สัมมัย ที่ เป็น ความ ร้อย แก้ว ความ เรียง นั้น เป็น
ลักษณะ คำว่า บท กวี เป็น ถ้อย คำ บริวาร แวดล้อม บท กวี อยู่ บท กวี
มี มาก ปานใด บท ร้อย แก้ว ความ เรียง ก็ ย่อม มี แวดล้อม เป็น บริวาร
อยู่มาก ประมาณ มิได้ แน่ นอน เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้า จะ ยก ตัวอย่าง จำพวก
นักปราชญ์ และ บท กวี มา แสดง ให้ เห็น เท่านั้น ท่านผู้ อ่าน พึง สันนิษฐาน
เอาเอง ว่า หนังสือไทย จะ เจริญ ได้ มาก น้อย เพียงใด ใน สัมมัยใด แผ่นดินใด

ถึง สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ในแผ่นดินสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ หนังสือไทยได้เพิ่มความเจริญขึ้นเป็นลำดับมา ปรากฏว่า สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถมีรับสั่งให้ประชุมนักปราชญ์ราชบัณฑิตแต่งมหาชาติคำหลวง เมื่อปีชวดจุลศักราช ๙๔๔ พ.ศ. ๒๐๒๕ และดูเหมือนสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจะทรงพระราชนิพนธ์ด้วย นอกจากนั้นปรากฏในพระราชพงศาวดารตอนหนึ่ง ในแผ่นดินนี้ว่า “ศักราช ๙๐๘ ปีชวด อัฐศก พ.ศ. ๓๘๘๘ เสด็จกรมหมื่นศรีพลทอง พระราชทานสมณชื่พราหมณ์และอรรณพิก” เสด็จกรมหมื่นศรีพลทอง ก็คือ เสด็จกรมหมื่นรามเกียรติ หนังสือรามเกียรติเริ่มแต่งคำร้องและแต่งเป็นบทละคร บทกวี กระมัง?

หนังสือไทยเจริญยิ่งยวด ในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเจ้านั้น เป็นอันว่ารู้จักกันอยู่แต่โดยมาก นับตั้งแต่พระเจ้าแผ่นดินลงมาจนถึงชนสามัญก็พากันชำนาญในการกวีหรือหนังสือไทย มีนักปราชญ์ราชบัณฑิตหลายคน ซึ่งมีนามโด่งดังว่าชำนาญในการกวีและอักษรสมัย เช่นพระโหราธิบดีชาวอุโฆษบุรี พระมหาพรหม และศรีปราชญ์ เป็นต้น ในสมัยแผ่นดินนี้ไม่ว่าใครดูเหมือนจะเชี่ยวชาญในทางอักษรศาสตร์ พึงเห็นตัวอย่างในโคลงต่อไปนี้

- นาย ประศู ตาม ๑. “แหวนนี้ ท่านได้แต่ ไคมา
 ศรีปราชญ์ตอบ ๒. เจ้า พิภพ โดกา ท่านให้
 นาย ประศู ตาม ๓. ทำ ชอบ สิ่งใด นา วาน บอก
 ศรีปราชญ์ตอบ ๔. เราถวายกายย์ โคลงให้ ท่านให้รางวัล”

หนังสือ ไทย หาได้เจริญ อยู่ หมู่เดียว เฉพาะ แต่ใน พระ นคร กรุงศรี
 อยู่ชยาเท่านั้น ไม่ ตาม หัวเมือง ประเทศราช ก็ รู้หนังสือไทย กัน แพร่หลาย
 แคว้น คล่อง เหมือนกัน ดังพยาน ต่อไปนี้

เจ้าเชียงใหม่ ตาม เปน โคลง ศรีปราชญ์ตอบ เปน โคลง

(ถาม) “วังศรี พระเจ้า อื้อ ปางใด

(ตอบ) อื้อ เมื่อ พระเสด็จไป บา แก้ว

(ถาม) วังศรี บัดใด ได้ ดัก หยาด

(ตอบ) ดำแต่ นอกใจ แล้ว ผ่อง เนือง นพคุณ ฯ”

หนังสือไทย ครั้ง แผ่นดิน สมเด็จพระนารายณ์มหาราชเจ้า คง มี
 ปรากฏ มา ถึง ปัจจุบัน สมัยนี้ หดหาย เร็ว ที่ แพร่หลาย คือ สมุทโฆษ
 คำฉันท์, กาสาววต ศรีปราชญ์, อนิรุทธคำฉันท์ ฯ ต ฯ

สมัย ต่อมา เมื่อ แผ่นดิน สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม หนังสือไทย
 คง ทวีเจริญ เรื่อย มา ปรากฏ ว่า สมเด็จพระเจ้าทรงธรรมโปรดให้

ประชุม นักปราชญ์ ราชบัณฑิต แต่งหนังสือมหาชาติ คำ หดง ความใหม่
ชุด หนังสือ คือ ชุด หนังสือ กายสิทธิ์บรรพ เป็น ต้น

สมัย ตอน ปตัย กรุง ศรีอยุธยา จะเด็ก เป็น ราช ธานี นั้น ข้าพเจ้า
ก็ เข้าใจ ว่า หนังสือ ไทย ได้ เจริญ ทวี มา เป็น ลำดับ แพร่ หาย ไม่
ยิ่ง หย่อน กว่า สมัย ก่อน ๆ เลย แต่ หาก ว่า ข้าศึก ได้ เผลอ ทำ หาย
ตำหรับ ตำรา หนังสือ ต่าง ๆ เสีย มาก มาย มี เหลือ ถึง สมัย บัจุบัน
น้อย แต่ ถึง กระนั้น ก็ คง เหลือ หนังสือ ตำลัษณ์ ๆ หาย เล่ม หาย เรื่อง
ที่ พอ จะ พิสูจน์ ได้ ว่า อักษร สมัย เจริญ มา เพียงไร เช่น หนังสือ พระ
ราชพงศาวดาร จดหมาย เหตุ ต่าง ๆ และ หนังสือ กายสิทธิ์ ให้ เรือ ที่
เจ้า พ้า ธรรมมาธิเบศร์ ทรง นิพนธ์ เป็น ต้น

เมื่อ ถึง สมัย กรุง ศรีอยุธยา เปลี่ยน แปลง ไป ไม่ เป็น ราช ธานี นั้น
หนังสือ ไทย ก็ ทรุด โทรม เลื่อม หาย ทำ หาย ไป ตาม เหตุ การณ์ ของ บ้าน
เมือง เมื่อ ประดิษฐาน กรุง ชนบุรี ขึ้น แล้ว หนังสือ ไทย ก็ กลับ พน
ตัว ขึ้น บ้าง โดย พระเจ้า กรุง ชนบุรี และ บรรดา ปราชญ์ ที่ มี อยู่ ใน
สมัย นั้น ได้ ช่วย กัน กัน คำนวณ รวบรวม ขึ้น บ้าง พัง เห็น ปรากฏ จาก
พระราชนิพนธ์ ของ พระเจ้า กรุง ชนบุรี เป็น ต้น

ถึง สมัย กรุง เทพ พระ มหานคร ขึ้น เป็น ราชธานี อักษร สมัย ก็
ได้ พ้น ตัว เจริญ แพร่ หาย อีก เป็น ลำดับ มา และได้ ทวี ความ เจริญ
ขึ้น กว่า ใน สมัยใด ๆ ที่ ถ่วง มา แล้ว ทุก รัชกาล มา เป็น ลำดับ จะ พัง

เห็นจาก บรรดาหนังสือ คำหรับ คำว่าที่ หอ พระ สมุด คำหรับ พระนคร
ได้พิมพ์ออกจำหน่ายแพร่หลายแล้ว เป็นลักษณะภายนอก นอกจาก
ชาติไทยเรายังเจริญ รอบรู้ หนังสือของต่างประเทศ เช่น หนังสือ
อังกฤษ เป็นต้น ก็ยิ่งเสริมส่งให้หนังสือไทยเราเจริญ แม้ไพศาลขึ้น
ด้วยการแปลและถ่าย ความรู้ นานา มาจากภาษาต่างประเทศ เป็นภาษา
ไทย ผู้เขียนนี้ ไม่สามารถจะ ปริยาย ถึง ความเจริญ ของ หนังสือไทย
ในรัชสมัย กรุงรัตน โกสินทร์ นี้ ให้ ถึง ถ้วน ขอบ ให้ เห็น วิจิตร พิสดาร ได้
จะยกแต่ ถ้อยคำที่ เขาชมไว้มา อ้าง ดังนี้

“ ครอง กรุงรัตน โกสินทร์ สืบ ก่อ ภัย

โง่ พากย์ พิฉิตรี พาที

คือ พระรามาธิบดี

บรมวงศ์จักรี

ทุก พระองค์ ถ้วน ทรง ปรีชา

อีก พระบรมวงศ์ ราช

อามาตย์ เสวก

ก็ เป็น กวี มาก หลาย

ชาติไทยได้ เกียรติ ก้าว

เจริญ ประชาชน สืบ สาย

สมเด็จพระ ชาติ อาจ ชาญ ”

เมื่อรัชกาลที่ ๓ หนังสือไทย เริ่มพิมพ์ เป็น ครั้งแรก ปรากฏตาม
จดหมายเหตุ หมอ บรัด เดว่า เมื่อ เดือน มิถุนายน จุลศักราช ๒๓๘๘

พ.ศ. ๒๓๗๘ มีชนนารี ชื่อ รอมินตัน แรกตั้งเครื่องพิมพ์อักษรไทย
ในกรุงเทพ ฯ เป็นครั้งแรก

เรื่องหนังสือไทยได้เป็น มาดังพรรณานี้ ผู้เขียนต้นนิชฐาน
จากที่ได้อ่านพบในหนังสือต่าง ๆ มารวบรวม เป็นการขีดเรียงความ
ย่อ ๆ ตอนหนึ่งซึ่งจะว่าไปแล้ว ผู้เขียนรู้สึกว่าเขาอย่าง กำปั้น
ตีหินทีเดียว แต่นั่นแหละก็คงมีค่าเป็น ความรู้ อยู่บ้างนิดหน่อย
แต่นึกว่าสำหรับเขียนไว้ ให้อ่านเล่นเช่นนั้น ท่านผู้อ่าน จะเอาอะไร
แก่ผู้เขียนนักหนาเล่า? ขอโปรดอภัยในความผิดพลาดบ้างเถิด.

ถ้าใครบอกข้าพเจ้าได้ว่า ท่านขุนนางผู้ใหญ่ ชูบเลี้ยงบ่าว
น้าหอ โดยไม่ยอมให้บ่าวที่รัก มีทางหาเงินได้มาก หรือนอก
จากเงินเดือนแล้ว ข้าพเจ้ายอมให้ท่าน ถอน หงอก ข้าพเจ้าทีเดียว

*

*

*

ถ้าใครบอกข้าพเจ้าได้ว่า คนชาติอื่นภาษาอื่น เขารักชาติ
ของเรายิ่งกว่าชาติของเขาแล้ว ข้าพเจ้าจะเอาหัวเดินต่างคันให้
ท่านดู

คำกลอนเชื้อเชิญ

“อื่น ๆ อ่านก็ไม่หวาน เท่า ศัพท์ไทย”

(กลบทอง นำ รวี)

๑	เชิญ ๆ ท่าน ที่รักสมัครสมาน	ช่วย ๆ กู้ชู หน้าวิชาการ
สืบ	ฯ สาร สุนทรอักษรไทย	ไหน ๆ ได้ พากเพียรเรียนหนังสือ
หวัง	ฯ เพื่อ มีชื่อจริง ๆ ไม่	คิด ๆ ดูให้ ตระหนก ยึด หักไว้
ขวัญ	ฯ ใจจดจำ คำของครู	รู้ ๆ ไต่ก็ไม่สู้ รู้ หนังสือ
ผก	ฯ มี ผักจืดคิด กอบกู้	หมั่น ๆ อ่านบรรณศาสตร์ วิจารณ์
เชิด	ฯ ชูชิม ดอง คง ค้องใจ	มั่ง ๆ หวัง ตั้ง หน้าหา บัณฑิต
ค่อย	ฯ คิด เรียนว่า จำ ให้ ได้	อื่น ๆ อ่านก็ไม่หวาน เท่า ศัพท์ไทย
ออก	ฯ ใหม่ มันหมย เปรนราย เดือน	เริ่ม ๆ แต่ สิงหา ส่วนมะสา
พุทธ	ฯ ศักราช มี คติคาด เคียด	นับ ๆ ได้ สองสี่ ไม่มี เพื่อน
เคษ	ฯ หกสี่ เดือน ลำดับ ไป	พร้อม ๆ กัน บำรุง ผดุง สาร
รับ	ฯ อ่านอวชน เพิ่ม ผล ให้	ทุก ๆ คนยดประ โยชนพื้น ไทยวัย

คง ๆ ใต้ รับ ดำร อ่าน ทุกเดือน ขอ ๆ ชวน เชิญ ดมาชิกา ด้วย
 โปรด ๆ ช่วย รับบรรณฉันทเป็นเพื่อน รู้ ๆ ได้ ใ้ ว่า ใ้ บ่า เบือน
 เปียบ ๆ เหมือน คำขายหมาย คำไว ช่วย ๆ รับ ศัพท์ ไทย เก็บ ได้ อ่าน
 ชั่ว ๆ ถูก เหลน หลาน บรรหาร ไช ชิม ๆ รส ชดดู พอ ชูใจ
 ครวญ ๆ ไคร่ เฟ่ง พจน์ บท ชิบาย หาก ๆ ท่าน อยู่ ห่าง ต่าง จังหัด
 ดัง ๆ ชนาคัน ได้ ดุ่ม หมาย พร้อม ๆ หน้า อย่าง นึ่ง ทัง หนึ่งชาย
 มาก ๆ รวย รอม ด้วย ช่วย คำ จุน นับ ๆ วัน จัก เจริญ ไม่ เชน ชัด
 ค่อย ๆ คัดมี จะ รวย ทัว หนุ่ ไซ้ ๆ ว่า จ่าย จน จน สั้น ทุน
 คด้าย ๆ หมุนทวี พย ไซ้ เกรของ มือ เรียน เจตน์ ๆ จง คง ไม่ ไร ประโยชน์
 ปราศ ๆ โทะ ทัว ญู รู้ อ่าน เขียน ไคร ๆ ไคร่ รัก คัด ควร มี เพียร
 ทุก ๆ ท่าน หมั่น เรียน คง รู้ จริง เลี้ย ๆ ชื่น หมั่น แค้น แม่น ๆ กัน
 อย่า ๆ พรัน หวัน ไหว ทำ ใจ นึ่ง รับ ๆ ไซ้ ศัพท์ ไทย ได้ อย่าง อิง
 พอ ๆ พึง เพิ่ม รู้ กระทุ ความ ซัก ๆ ไย ไซ้ ว่า จัก ผลัด ทพย
 ข่อย ๆ ยับ เป่า ประโยชน์ โทะ ค้อง ห้าม เชิญ ๆ เกิด เกิด คุณ หนุน ไป ตาม
 ได้ ๆ ความ รู้ แนบ แปร ปรวน หรือ ๆ จัก แต่ง เรื่อง เปน เครื่อง ช่วย
 ดัง ๆ ด้วย ก็ ยิง ตี มี ครบ ถ้วน ขอ ๆ เข้า ใน คณะ คณะ จานวน
 โดย ๆ ควร วิทยา ไม่ ว่า ไคร ยอม ๆ รับ เข้า หมด ตู คณะ
 แม้ ๆ จะ ขอ ทพย ก็ นับ ให้ หรือ ๆ จัก เปลี่ยน รับ กับ ศัพท์ ไทย
 ตาม ๆ ใจ แค่ ลนิต ไม่ คัด รอน พอก ๆ เรา เปน ไทย ใจ รัก มิ คย

จง	ๆ จิตเป็นไทยไม่ ^{รู้} ร้อถอน	กล่าวๆ ตามจริงแท้ โดยแน่นอน
ไม่	ๆ คลอน ดับ ปลัด รับจริงเจียว	นิ่ง ๆ อยู่ดู เล่น เช่น มณฑก
จน	ๆ หมกน้ำแซ่ไม่ ^{รู้} แด เหลี้ยว	ชวด ๆ เสพย์เสาว รส อุดที่เดียว
ดี	ๆ แต่คอย ^{รู้} เดยวตง แฝงดิน	ดู ๆ เยี่ยงมแดง ภู เรณู ขาบ
เที่ยว	ๆ ขาบ เกสร ขจร กัดิน	เหนื่อย ๆ ยากยาก หน้า อุดดำหับิน
ผอน	ๆ ผิน พักตร์ จู่ ^{รู้} ตู่คนข	มัว ๆ นิ่งทั้งเพื่อนเหมือนทั้งชาติ
ปล่อย	ๆ ให้ ไร้ ญาติ ขาด ภัย ^{รู้} ผด	รอ ๆ ซ้ำ มัก จัก พา ให้ อับจน
ดอง	ๆ พัน กาล ครอบ รักรวนเร	เร็ว ๆ เกิด เบ็ดทรพยับนับออกใช้
โปรด	ๆ รับ ศัพท์ ไทย อย่า ไรต์เผด	ช่วย ๆ หนุน หนุน วรรคต ส้ม คะเน
ลบ	ๆ เวลา ส่ง ตรง ถึงมือ	หาก ๆ ไม่ เกอ หนุน หนุน ก็ พว่อง
จำ	ๆ ต้อง ออก ดำพาเสีย ^{รู้} ชื่อ	ถ้า ๆ เออ เออได้ ไฟกระพ้อ
ถม	ๆ อื้อ จัก รย้อม เลื่อน เคลื่อน ตาม เอย	ฯ

เชิญ!

เชิญ!!

เชิญ!!!

ขุน สันธานอักษรศาสตร์

ทำไม

ของ

พระธรรมโกศลวิสุทธิ

- ถาม. ทำไมหมาที่ชอบเห่าจึงไม่ชอบกัด
ตอบ. เพราะอยากแต่จะขู่ ไม่อยากกัด หรือไม่กล้า
- ก. ทำไมจึงชอบขู่
ค. เพราะคำขู่ฟังไม่ชัดหู
ก. ถูกเขย ทำไมไม่ค่อยถูกกับพ่อตา
ค. เพราะงุ่มง่ามต่าง ๆ
ก. คนแก่ทำไมอยากทำหนุ่ม
ค. เพราะใจยังเป็นหนุ่มเสมอ
ก. ทำไมลูกจันทน์จึงไม่อยากเป็นไทย
ค. เพราะกลัวจะขอลูกสาวจันทน์ เขาไม่ให้
ก. ไร่ทำไมจึงแถมหยิ่ง
ค. เพราะความหยิ่งทำให้ไร่

- ก. คนโง่ทำไมจึงมักซื้อ
 ค. เพราะไม่ฉลาดพอที่จะโกง
 ก. ทำไมคนจึงชอบใช้เงิน ไม่ชอบเก็บเงิน
 ค. เพราะเป็นนายเงิน ไม่ใช่เงินเป็นนาย
 ก. ทำไมคนแก่จึงชอบมีเมียสาว
 ค. เพราะจะทอนอายุให้น้อยลง หรือหนุ่มขึ้น
 ก. ชอบเล่นให้ตก ทำไมจึงไม่ชอบพัวร้อง
 ค. เพราะกลัวพัวผ่า
 ก. ทำไมคนบางคนจึงไม่กลัวตาย
 ค. เพราะเขาไม่ได้อยากอยู่เป็นคน
 ก. ทำไมจึงไม่ อยากให้ ใคร ตูถูก
 ค. เพราะกลัวเขาเห็นได้
 ก. ทำไมชายบางคนเมียดำจึงไม่โกรธ
 ค. เพราะเขานับถือเมียเท่าเทียมแม่
 ก. ทำไมคนไทยจึงชอบคบเจ้า
 ค. เพราะอยากได้ลูกสาว
 ก. ทำไมฝรั่งจึงชอบมีเมียมอญ
 ค. เพราะมอญไม่รังเกียจฝรั่ง
 ก. ทำไมคนจึงชอบไปหัวหิน
 ค. เพราะหัวหินมี หินงาม น้ำ ดาก ลม สบาย

- ก. ชายหญิงทำไมชอบเดินรำ
ค. เพราะต้องการให้ โดहितเดินแรง
ก. ทำไมจึงเรียกผู้มีบรรดาศักดิ์ว่า ขุนนาง
ค. เพราะท่านเหล่านั้น ^{ขึ้น}เลี้ยงนางสาวได้ ทำให้เป็นนางมาก
ก. ทำไมโคแก่จึงชอบกินหญ้าอ่อน
ค. เพราะไม่มี ^{ขึ้น}พื้จะเคี้ยวของแข็ง
ก. ทำไมนกเงือก บิดเล็กจึงชอบเล่นตุ้ม
ค. เพราะได้เลี้ยงกันเร็ว
ก. ทำไมผู้หญิงจึงชอบแต่งตัวบอย ๆ
ค. เพราะไม่มีอะไรจะทำ
ก. ทำไมผู้หญิงจึงมีจริตมากกว่าผู้ชาย
ค. เพราะเขาต้องกระຈกมากครั้ง
ก. ทำไมผู้ชายจึงค้อนไม่ค่อยเป็น
ค. เพราะไม่ได้หัดค้อนในกระຈก
ก. ทำไมเจ้าจึงชอบกินหมู
ค. เพราะหมูมีหางเหมือนเจ้า เจ้าโกรธจึงแกล้งกิน
ก. ทำไมถูกขยั้น (ฝนตก) จึงนิยมกันว่า ต่ำ
ค. เพราะนอนสบาย
ก. รถตากทำไมจึงเรียกกันว่า รถเจ้า
ค. เพราะเจ้าตาก

- ก. ตำรวัดทหาร บททำไม จึงเรียกว่า แขนแดง
- ค. ก็เพราะที่แขนพันผ้าหัดแดง
- ก. ทำไมนาชนจึงให้รบดัก
- ค. เพราะไม่รบดัก น้ำจะแห้งคลองเสีย
- ก. ทำไมจึงเรียกเกียนว่า เกวียน
- ค. เพราะเกวียน มาจากคำ กงเวียน
- ก. ทำไมไทยเราจึงเรียกคนดูร้ายว่า เสือ
- ค. เพราะเมืองเราไม่มี ไถ่ฮอน หรือ สิงโต
- ก. ทำไมผู้หญิงไทยจึงนิยมสูบ ซิกาแรต
- ค. เพราะเห็นว่า เก๋
- ก. ทำไมเพื่อนเสือผู้หญิงจึงเปลี่ยนบ่อย ๆ
- ค. เพราะไม่อยากให้ผู้ชายเบื่อ
- ก. ทำไมคนได้เงินเดือนจึงชอบบ่นว่าไม่พอใช้
- ค. เพราะอยากแสดงว่า ได้เงินเดือนน้อย ไม่สมแก่ความสามารถ
- ก. ทำไมพระสงฆ์จึงชอบถ่อมความรู้
- ค. เพราะท่านไม่อดรู้เหมือนฆราวาส
- ก. ทำไมคนจึงชอบเป็นขุนนาง
- ค. เพราะอยากมีนางขุน
- (ยังมีอีก)

ใจไม่ลืม.

ชั้น ขอว่า หนังสือ พิมพ์ ราย เดือน แล้ว ถ้า ไม่ มี หมายเหตุ ประ
จำ เดือน ท่าน ว่า เท่า กับ รับ ประทาน อาหาร ทิชาค น้ำพิริก เพราะฉะนั้น
ศัพท์ ไทย จึง จำ ต้อง มี หมายเหตุ เบ็ดเตล็ด และ หมายเหตุ เบ็ดเตล็ด ใน
หนังสือ “ บัณฑิต ”

... ..

ถ้า กระจา ชาย ทด ของ ท่าน ศรียุชยา นับ ว่า เป็น ชั้น เอก ของ
ศัพท์ ไทย ใน ตอน เปน ปฐม นี้ และ ใน เหตุ ที่ ท่าน เจ้า ของ ได้ ประทาน
อนุญาต ให้ นำ มา ลง ชาว คณะ ศัพท์ ไทย รู้ ดี ว่า เปน เกียรติยศ อัน
สูง สุด ซึ่ง ยาก ที่ จะ หา สิ่ง ไฉมา เปรียบ ปาน ได้

... ..

ใน ตอน นี้ ศัพท์ ไทย ตั้ง ใจ จะ มี วรุต กัก โย โดย คุณ หดอง เปน
ตัว ไม่ ผิด ของ เปน ถูก และ ผู้ มี นาม ว่า “ วิจิตร ” ก็ จะ เปน ปาฐก
บรรยาย เรื่อง รดยนคร และ จักรยาน ยนต์ ใน ประเทศ อังกฤษ เพื่อ
สมานึก ศัพท์ ไทย พัง ยัง อีก “ ถอดร่าง ” ก็ จะ ขยาย เรื่อง “ รดให้
สลัก ข้าง หน้า ” อัน เปน เรื่อง ผาด โผน แหก เปน บท จำ ขอ ด อยู่ แล้ว
แต่ หาก หน้า กระดาษ มังคัม ไม่ อนุญาต ให้ จึง จำ ต้อง พัก ไว้ ลง ใน ตอน หลัง

คงจะมีผู้ที่คุ้นเคยกับการแต่งของชาวคณะนั้นนักประหลาดใจว่า
กุมารใหม่, คนตง, เทียนทอง, แมวคราว, และใครต่อใครอีกนั้น
ไปอยู่เสียที่ไหน จึงหา มีปรากฏชื่ออยู่ในเล่มนี้ไม่ เราขอ
แถลงให้ทราบ ว่า ชาวคณะเหล่านั้นยังอยู่พรักพร้อมตัวหน้ากัน
แม้จะได้แยกย้ายไปอยู่ต่างถิ่นต่างจังหวัดบ้าง ก็ได้แสดงความ
ประสงค์เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันที่จะพยายามช่วยกันเต็มความสามารถ
อยู่อย่างเดิม ท่านจะได้อ่านเรื่องของเขเหล่านั้นซึ่งจะนำลงในตอน
ต่อไปเป็นลำดับ

... ..
ปัจจุบันชีวิตในตอนนี้ ถึงแม้จะอ่านไม่ใคร่รู้สึกมีรสชาติ
เท่าไรนักก็ดี แต่ท่านที่ซอบติก็คงจะคิดว่าออกจะมีข้อความดังเขป
ไปสักหน่อย อย่างไรก็ตาม เท่าที่ได้กล่าวมาข้างต้นว่าจำต้อง
ลดเรื่องที่กะไว้ว่าจะนำลงเสียถึง ๓ เรื่องเพราะนำกระดาดบังคับนั้น
แล้ว ปัจจุบันชีวิตจึงจำต้องลดข้อความให้ย่อลงตามกัน ท่านก็
เห็นจะเป็นขอแก้ตัวสมเหตุผลละกรรมัง?